

Kauppa- ja teollisuusministeriö
MOS Mäkynen Satu

E-KIRJELMÄ
12.02.2004

KTM2004-00039

Eduskunta
Suuri valiokunta

**Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi palveluista sisämarkkinoilla
KOM(2004) 2 lopullinen**

U/E-tunnus:

EUTORI-numero: EU/2004/0633

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti Eduskunnalle tiedoksi ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi palveluista sisämarkkinoilla.

Myöhemmin kevään 2004 kuluessa, kun direktiiviehdotuksen sisältöä ja vaikutuksia on selvitetty perusteellisemmin, Eduskunnalle toimitetaan perustuslain 96§:n mukaisesti valtioneuvoston U-kirjelmä.

Komissio antoi 13.1.2004 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi palveluista sisämarkkinoilla. Direktiiviehdotus kytkeytyy vahvasti Lissabonin Eurooppa-neuvoston käynnistämään talousuudistusprosessiin, jonka tavoitteena on tehdä EU:sta maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin talous vuoteen 2010 mennessä. Ehdotuksen taustalla on komission pitkäjänteinen työ ja se on jatkoa aikaisempiin komission tiedonantoihin ja selvityksiin palvelujen sisämarkkinatilanteesta.

Tällä kokonaan uudella lainsäädäntöehdotuksella pyritään edistämään palveluiden vapaata liikkuvuutta yleisesti, yli sektorirajojen. Direktiiviehdotus on luonteeltaan laajan soveltamisalan puitedirektiivi, jonka tavoitteena on luoda oikeudellinen kehys, jolla poistetaan palvelujentarjoajien sijoittautumisvapauden ja rajan yli tarjottavien palvelujen vapaan liikkuvuuden esteet.

Direktiiviehdotus sisältää määräyksiä mm. palveluntarjoajien sijoittautumisvapautta koskevista lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä, palvelujen vapaassa liikkuvuudessa sovellettavasta alkuperämaaperiaatteesta ja sen poikkeuksista, palvelujen vastaanottajien oikeuksista, työntekijöiden tilapäisestä lähettämisestä, palvelujen laadusta, yleisestä valvonnasta ja viranomaistoiminnasta, sekä erityisestä lähentymisohjelmasta.

Ylijohtaja

Bo Göran Eriksson

Ylitarkastaja

Satu Mäkynen

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 13.1.2004
KOM(2004) 2 lopullinen

2004/0001 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI

palveluista sisämarkkinoilla

(komission esittämä)

[SEC(2004) 21]

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ.....	3
1. TAUSTA JA TAVOITE	5
2. TAUSTA.....	6
3. DIREKTIIVIN PÄÄPIIRTEET	8
a) Puitedirektiivi.....	8
b) Säätelymenetelmien yhdistelmä	8
c) Nykyaikaistamisprosessien yhteensovittaminen.....	9
d) Dynaaminen lähestymistapa	10
e) Palvelujen saatavuutta helpottava kehys.....	13
4. VALMISTELEVAT TOIMET	13
5. JOHDONMUKAISUUS MUIDEN YHTEISÖN POLITIIKKOJEN KANSSA	14
6. OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT	18
a) Oikeusperusta ja lainsäädäntövälineen valinta	18
b) Toissijaisuus	19
c) Suhteellisuus	20
7. ERITYISKYSYMYKSET	20
a) Mitkä toimet kuuluvat direktiivin soveltamisalaan (2 ja 4 artikla)?	20
b) Miksi jotkin palvelut tai alat jätetään direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle (2 artikla)?	21
c) Mitä ”keskitetty asiointipiste” tarkoittaa (6 artikla)?	22
d) Miten kielletyt vaatimukset (14 artikla) ja arvioitavat vaatimukset (15 artikla) eroavat toisistaan?	23
e) Mitä keskinäiseen arviointiin sisältyy (9, 15, 30 ja 41 artikla)?	23
f) Miten direktiivin 14, 15 ja 16 artiklan täytäntöönpano ja komissiolle uskottu tehtävä perustamissopimuksen valvojana niveltyvät toisiinsa varsinkin jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevien kanteiden osalta?	24
g) Jos jotakin vaatimusta ei ole lueteltu 14 tai 15 artiklassa, katsotaanko sen olevan perustamissopimuksen 43 artiklassa määrätyn sijoittautumisvapauden mukainen?..	24
h) Miksi palvelujen vastaanottajien oikeuksille on varattu kokonainen jakso (III luvun 2 jakso)?.....	25
i) Miksi direktiiviin on sisällytetty kolmansien maiden kansalaisten tilapäistä siirtoa koskevat näkökohdat (25 artikla)?	26
j) Miksi alkuperämaaperiaatetta ei sovelleta tiettyihin aloihin tai toimintoihin (17 artikla)?	26

TIIVISTELMÄ

1. Tämä direktiiviehdotus on osa Lissabonissa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston käynnistämää talousuudistusprosessia, jonka tavoitteena on tehdä EU:sta maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin osaamistalous vuoteen 2010 mennessä. Palvelujen todellisten sisämarkkinoiden toteuttaminen on tähän tavoitteeseen pääsemisen ehdoton edellytys. Palvelualan huomattavia kasvu- ja työllistämismahdollisuuksia ei toistaiseksi ole voitu hyödyntää palvelutoiminnan kehittämistä sisämarkkinoilla haittaavien lukuisten esteiden vuoksi¹. Ehdotus sisältyy komission hyväksymään strategiaan, jolla nämä esteet pyritään poistamaan, ja se on seurausta palvelujen sisämarkkinatilannetta käsittelevästä kertomuksesta², jossa tuotiin esiin esteiden määrä ja vakavuus.
2. Direktiiviehdotuksen tavoitteena on luoda oikeudellinen kehys, jolla poistetaan palveluntarjoajien sijoittautumisvapauden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden esteet jäsenvaltioiden välillä sekä taataan palveluntarjoajille ja vastaanottajille oikeusvarmuus, jotta he voivat käyttää tehokkaasti näitä perustamissopimuksen mukaisia kahta perusvapautta. Ehdotus kattaa useita palvelualan taloustoimia muutamin poikkeuksin (esimerkiksi rahoituspalvelut), ja sitä sovelletaan ainoastaan jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin palveluntarjoajiin.
3. Jotta sijoittautumisvapauden esteet saataisiin poistettua, ehdotetaan säädettäväksi seuraavista:
 - hallinnon yksinkertaistamistoimenpiteet, erityisesti sellaisten **keskitettyjen asiointipisteiden** perustaminen, joissa palveluntarjoaja voi hoitaa toimintaansa liittyvät hallintomenettelyt, sekä velvollisuus mahdollistaa kyseisten menettelyiden hoitaminen **sähköisesti**;
 - tietyt periaatteet, joita palvelutoimintaan sovellettavissa **lupajärjestelmissä** on noudatettava, erityisesti lupien myöntämistä koskevat ehdot ja menettelyt;
 - tiettyjen erityisen rajoittavien oikeudellisten **vaatimusten kieltäminen**, joita vielä voi olla joidenkin jäsenvaltioiden lainsäädännössä;
 - velvollisuus **arvioida tiettyjen muiden oikeudellisten vaatimusten yhteensopivuus** direktiivissä vahvistettujen ehtojen kanssa ja erityisesti niiden oikeasuhteisuus.
4. Jotta palvelujen vapaan liikkuvuuden esteet saataisiin poistettua, ehdotetaan säädettäväksi seuraavista:
 - **alkuperämaaperiaate**, jonka mukaan palveluntarjoajaan sovelletaan ainoastaan palveluntarjoajan sijoittautumismaan lainsäädäntöä, eivätkä jäsenvaltiot saa rajoittaa toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen palveluntarjoajan tuottamia palveluja. Periaatteeseen liittyy yleisiä poikkeuksia, siirtymäajan poikkeuksia ja yksittäistapauksiin sovellettavia poikkeuksia;

¹ Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – *Palvelujen sisämarkkinastrategia*, KOM(2000) 888 lopullinen, 29.12.2000.

² Komission kertomus neuvostolle ja Euroopan parlamentille – *Palvelujen sisämarkkinatilanne*, KOM(2002) 441 lopullinen, 30.7.2002.

- **vastaanottajien oikeus käyttää** toisista jäsenvaltioista tarjottavia **palveluja** ilman, että palvelujen käyttäminen estetään asuinvaltion rajoittavin toimin tai viranomaisten tai yksityisten toimijoiden soveltamin syrjivin toimin. Terveystenhoitopalvelujen vastaanottajien eli potilaiden kohdalla ehdotuksessa selkeytetään tapaukset, joissa jäsenvaltio voi edellyttää, että toisessa jäsenvaltiossa annettavien terveydenhoitopalvelujen kustannusten korvaamiselle on haettava lupa;
- toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen palveluntarjoajan tarjoamien palvelujen **vastaanottajille** tarkoitettu **neuvontamenettely**;
- kun kyse on **työntekijöiden tilapäisestä lähettämisestä** palvelun tarjoamista varten, tehtävien jako alkuperäjäsenvaltion ja vastaanottajajäsenvaltion välillä ja valvontamenettelyitä koskevat säännöt.

5. Jotta jäsenvaltioiden välille voidaan synnyttää keskinäinen luottamus, joka on tarpeen esteiden poistamiseksi, ehdotetaan säädettäväksi seuraavista:

- lainsäädäntöjen **yhdenmukaistaminen**, jolla taataan vastaava yleisen edun suoja keskeisissä kysymyksissä, kuten kuluttajansuojan alalla. Näitä ovat erityisesti palveluntarjoajan tiedonantovelvollisuus, ammatillinen vakuutus, monialatoiminta, riitojen ratkaisu sekä palveluntarjoajan asemaa koskevien tietojen vaihto;
- **jäsenvaltioiden viranomaisten tehostettu keskinäinen avunanto**, jolla taataan palvelutoiminnan tehokas valvonta. Yhteistyö perustuu selkeään tehtäväjakoon jäsenvaltioiden välillä ja yhteistyövelvoitteisiin;
- **palvelujen laadun parantamista kannustavat toimenpiteet**, esimerkiksi toimien vapaaehtoinen sertifiointi, laatusopimusten laatiminen tai kauppakamareiden ja ammattikuntien yhteistyö;
- sidosryhmien laatimat yhteisön tason **käytännösäännöt** tiettyjen kysymysten – erityisesti säänneltyjä ammatteja koskevan kaupallisen viestinnän – osalta.

6. Jotta kaikki direktiivin vaikutukset saataisiin aikaan vuoteen 2010 mennessä, ehdotus perustuu dynaamiseen lähestymistapaan, jossa säädetään tiettyjen säännösten asteittaisesta täytäntöönpanosta, täydentävästä yhdenmukaistamisesta tiettyjen erityiskysymysten (varojen siirron, arpajaistoiminnan ja velkojen perinnän oikeusteitse) osalta, mahdollisuudesta mukauttaa säännöksiä kehitykseen sekä uusia aloitteita koskevien mahdollisten tarpeiden kartoittamisesta. Ehdotus ei myöskään rajoita yhteisön muita lainsäädäntö- tai muita aloitteita kuluttajansuojan alalla.

PERUSTELUT

1. TAUSTA JA TAVOITE

Palvelut ovat erottamaton osa nykyaikaista taloutta. Niiden osuus on lähes 70 prosenttia bruttokansantuotteesta ja työpaikoista, ja ne tarjoavat merkittävän mahdollisuuden lisätä kasvua ja työllisyyttä. Tämän mahdollisuuden hyödyntäminen on keskeisessä asemassa Lissabonissa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston käynnistämässä talousuudistusprosessissa, jonka tavoitteena on tehdä EU:sta maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin osaamistalous vuoteen 2010 mennessä. Tähän mennessä palvelujen kasvumahdollisuuksia ei kuitenkaan ole voitu toteuttaa täysimääräisesti useiden esteiden takia, jotka jarruttavat palvelutoiminnan kehitystä jäsenvaltioiden välillä.

Komissio esitti kertomuksessaan *Palvelujen sisämarkkinatilanne*¹ (jäljempänä 'kertomus') luettelon näistä esteistä pannen merkille, että *on kulunut kymmenen vuotta siitä, kun sisämarkkinoiden olisi pitänyt toteutua, ja on todettava, että taloudellisesti yhdentyneen Eurooppa-kuvan ja sen todellisuuden välillä, jollaiseksi kansalaiset ja palvelujen tarjoajat sen kokevat, on suuri ero*. Esteet vaikuttavat moninaisiin palveluihin kuten jakelu-, työnvälitys-, sertifiointi- ja laboratoriopalveluihin, rakentamiseen, kiinteistönvälitykseen, käsityöteollisuuteen, matkailuun, säänneltyihin ammatteihin jne., ja ne koskettavat erityisesti pk-yrityksiä, joiden asema on hallitseva palvelualalla. Pk-yrityksien ei ole helppoa hyödyntää sisämarkkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia, koska niillä ei ole välineitä rajatylittävään toimintaan liittyvien oikeudellisten riskien arvioimiseen, riskeihin varautumiseen ja monimutkaisista hallintomenettelyistä selviytymiseen. Näiden toimintahäiriöiden vaikutukset talouteen käyvät ilmi kertomuksesta ja ehdotuksen vaikutustenarvioinnista, joissa korostetaan häiriöiden haittaavan koko Euroopan talouskehitystä ja talouden kasvu-, kilpailu- ja työllistämiskykyä.

Jäsenvaltioiden välisen palvelutoiminnan kehittämisen esteet tulevat esiin erityisesti seuraavissa kahdessa tilanteessa:

- kun jonkin jäsenvaltion palveluntarjoaja haluaa sijoittautua toiseen jäsenvaltioon tarjotakseen siellä palvelujaan (palveluntarjoaja voi kohdata esimerkiksi liian raskaita lupamenettelyjä, liiallisia hallinnollisia muodollisuuksia, syrjiviä vaatimuksia tai taloudellisia seikkoja mittaavia testejä);
- kun palveluntarjoaja haluaa tarjota palveluja toisessa jäsenvaltiossa omasta alkuperämaastaan käsin siirtyen tilapäisesti toiseen jäsenvaltioon (palveluntarjoajalle voidaan esimerkiksi asettaa oikeudellinen velvoite sijoittautua kyseiseen valtioon tai hakea kyseiseltä valtiolta toimilupaa tai palveluntarjoajan toiminnan harjoittamiseen voidaan soveltaa kyseisen valtion sääntöjä tai työntekijöiden tilapäistä lähettämistä koskevia suhteettomia menettelyitä).

¹ KOM(2002) 441 lopullinen, 30.7.2002.

Vastauksena tähän tilanteeseen nyt ehdotettavan direktiivin tavoitteena on luoda lainsäädäntöpuitteet, joilla edistetään palveluntarjoajien sijoittautumisvapautta jäsenvaltioissa ja jäsenvaltioiden välistä palvelujen vapaata liikkuvuutta. Sillä pyritään poistamaan tiettyjä oikeudellisia esteitä palvelujen todellisten sisämarkkinoiden toteutumiselle ja takaamaan palveluntarjoajille ja palvelujen vastaanottajille oikeusvarmuus, jotta näitä perustamissopimuksen mukaisia kahta perusvapautta voidaan käyttää tehokkaasti.

2. TAUSTA

Direktiiviehdotus on osa Eurooppa-neuvoston vuonna 2000 käynnistämää poliittista prosessia:

Maaliskuussa 2000 Lissabonissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi talousuudistuksia koskevan ohjelman, jonka tarkoituksena on tehdä Euroopan unionista vuoteen 2010 mennessä maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin osaamistalous. EU:n valtioiden ja hallitusten päämiehet kehittivät tässä yhteydessä komissiota ja jäsenvaltioita laatimaan strategian, jonka avulla palvelujen vapaata liikkuvuutta haittaavat esteet poistetaan².

Joulukuussa 2000 komissio – vastauksena Lissabonin huippukokouksen kehotukseen – määritteli *Palvelujen sisämarkkinastrategian*³, joka sai jäsenvaltioiden⁴, Euroopan parlamentin⁵, talous ja sosiaalikomitean⁶ sekä alueiden komitean⁷ täyden tuen. Strategian tavoitteena on tehdä palvelujen toimittamisesta kaikkialle Euroopan unioniin yhtä helppoa kuin se on yhden jäsenvaltion sisällä. Strategia perustuu ennen kaikkea horisontaaliseen lähestymistapaan, joka kattaa kaikki palveluihin liittyvät talouden alat, sekä kaksivaiheiseen prosessiin: ensiksi laaditaan tilannekatsaus vaikeuksista, jotka estävät palvelujen sisämarkkinoiden tehokkaan toiminnan ja seuraavaksi kehitetään kartoitettuihin ongelmiin sopeutettuja ratkaisuja, erityisesti laaja-alainen lainsäädäntöväline⁸.

Heinäkuussa 2002 komissio esitteli kertomuksen *Palvelujen sisämarkkinastrategia*. Tämä ensimmäisen vaiheen päättävä kertomus sisältää mahdollisimman täydellisen luettelon palvelujen sisämarkkinarajoista. Kertomuksessa analysoidaan myös rajojen yhteisiä piirteitä ja annetaan ensimmäinen arvio niiden taloudellisesta vaikutuksesta.

² Puheenjohtajavaltion päätelmät, Lissabonissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto, 24.3.2000, kohta 17. Toiminnan tarve tällä alalla tuotiin esiin myös Tukholman huippukokouksessa vuonna 2001 ja Barcelonan huippukokouksessa vuonna 2002.

³ Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille: Palvelujen sisämarkkinastrategia, KOM(2000) 888 lopullinen, 29.12.2000.

⁴ Neuvoston 2336. istunto sisämarkkinoita, kuluttaja-asioita ja matkailua käsittelevässä kokoonpanossa, 12. maaliskuuta 2001, 6926/01 (lehdistötiedote 103), kohta 17.

⁵ Euroopan parlamentin päätöslauselma komission tiedonannosta "Palvelujen sisämarkkinastrategia", A5 0310/2001, 4.10.2001.

⁶ Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta Komission tiedonanto – Palvelujen sisämarkkinastrategia (lisälausunto), CES 1472/2001 lopullinen, 28.11.2001.

⁷ Alueiden komitean lausunto aiheesta Komission tiedonanto – Palvelujen sisämarkkinastrategia, CDR 134/2001 lopullinen, 27.6.2001.

⁸ Komission kertomuksessa on sovellettu palvelujen tiettyihin näkökohtiin EY:n perustamissopimuksen entisen 100 b artiklan mukaista kansallisten säännösten kartoituksen ajatusta.

Marraskuussa 2002 annetuissa neuvoston päätelmissä komission kertomuksesta⁹ todetaan, että ”kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun sisämarkkinoiden olisi pitänyt toteutua, on vielä tehtävä paljon työtä, jotta palvelujen sisämarkkinat olisivat todellisuutta”, ja korostetaan, että ”sekä lainsäädännöllisten että muiden esteiden poistamista sisämarkkinoiden palveluilta olisi pidettävä erittäin tärkeänä poliittisena painopisteenä osana Lissabonin Eurooppa-neuvostossa asetettua kokonaistavoitetta tehdä Euroopan unionista maailman dynaamisin ja kilpailukykyisin talous vuoteen 2010 mennessä”. Neuvosto kehottaa komissiota nopeuttamaan palvelujen sisämarkkinastrategian toiseen vaiheeseen kuuluvien aloitteiden ja erityisesti lainsäädäntövälineen laadintaa.

Helmikuussa 2003 myös Euroopan parlamentti ilmaisi tyytyväisyytensä komission kertomukseen kehottaen ”kilpailukykyä käsittelevää neuvostoa vahvistamaan, että jäsenvaltiot ovat sitoutuneet alkuperämaata ja vastavuoroista tunnustamista koskeviin periaatteisiin, koska nämä periaatteet muodostavat välttämättömän perustan tavaroiden ja palvelujen sisämarkkinoiden toteuttamiselle”¹⁰. Parlamentti piti myös ”myönteisinä ehdotuksia monialaisesta välineestä, jossa palvelujen vapaa liikkuvuus varmistetaan vastavuoroisen – mahdollisimman usein automaattisen – tunnustamisen, hallinnollisen yhteistyön ja, jos se osoittautuu ehdottoman tarpeelliseksi, yhdenmukaistamisen avulla”¹¹.

Maaliskuussa 2003 kokoontunut kevään Eurooppa-neuvosto halusi vahvistaa Lissabonin strategian taloudellista ulottuvuutta ja peräsi kilpailukykyneuvoston horisontaalisen tehtävän lujittamista, jotta kilpailukykyä voidaan parantaa ja kasvua lisätä komissiossa laadittavan integroidun strategian puitteissa. Palvelujen vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla edistävän selkeän ja tasapainoisen säädöskehityksen toteuttaminen kuuluu uuden integroidun kilpailukykystrategian saavuttamisen välttämättömiin edellytyksiin.

Toukokuussa 2003 komissio ilmoitti tiedonannossaan *Sisämarkkinastrategia*¹², että ”komissio tekee ehdotuksen direktiiviksi sisämarkkinapalveluista ennen vuoden 2003 loppua. Tällä direktiivillä luodaan selkeä ja tasapainoinen säädöskehys, jolla pyritään helpottamaan toiminnan aloittamisedellytyksiä ja rajat ylittävää palveluntarjontaa. Sen pohjana on yhdistelmä vastavuoroista tunnustamista, hallinnollista yhteistyötä, yhdenmukaistamista silloin kun se on ehdottoman välttämätöntä ja eurooppalaisten menettelysääntöjen/ammattialasääntöjen edistämistä”.

Lokakuussa 2003 Eurooppa-neuvosto piti sisämarkkinoita avainalueena Euroopan talouden kilpailukykyyn parantamiselle ja siten kasvua ja työllisyyttä edistävien olosuhteiden luomiselle. Se pyysikin ”komissiota tekemään lisää ehdotuksia, jotka

⁹ Neuvoston päätelmät palvelujen tarjontaa koskevien sisämarkkinoiden esteistä, neuvoston – Kilpailukyky (Sisämarkkinat, teollisuus ja tutkimus) – 2462. istunto, Bryssel 14. marraskuuta 2002, 13839/02 (lehistötiedote 344).

¹⁰ Euroopan parlamentin 13.2.2003 antama päätöslauselma komission tiedonannosta neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Sisämarkkinoiden strategian katsaus vuodeksi 2002 – Lupauksista toimintaan, (KOM(2002) 171 – C5-0283/2002 – 2002/2143(COS)), [A5-0026/2003](#), kohta 35.

¹¹ Kohta 36.

¹² *Sisämarkkinastrategia – Vuosien 2003–2006 painopisteet*; Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, KOM(2003) 238 lopullinen, 7.5.2003.

ovat tarpeen sisämarkkinoiden toteuttamiseksi ja niiden potentiaalin hyödyntämiseksi täysimääräisesti, yrittäjyyden edistämiseksi ja todellisten palvelujen sisämarkkinoiden luomiseksi ottaen samalla asianmukaisesti huomioon tarve säilyttää yleishyödyllisten palvelujen tarjonta ja kauppa”¹³.

3. DIREKTIIVIN PÄÄPIIRTEET

a) Puitedirektiivi

Tällä direktiivillä luodaan yleinen oikeudellinen kehys, jota sovelletaan kaikkiin palveluelinkeinon toimiin muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Laaja-alainen lähestymistapa on perusteltu, koska – kuten kertomuksessa¹⁴ selitettiin – tehokkaasti toimivien palvelujen sisämarkkinoiden toteuttamista haittaavat esteet ovat usein yhteisiä useille erilaisille toiminta-aloille ja niillä on useita yhteisiä piirteitä.

Koska kyse on puitedirektiivistä, ehdotuksessa ei pyritä laatimaan yksityiskohtaisia sääntöjä tai yhdenmukaistamaan kaikkia palvelutoimintaan sovellettavia jäsenvaltioiden sääntöjä. Mainittu lähestymistapa olisi johtanut palvelujen sääntelyä koskevien kansallisten järjestelmien erityispiirteiden liialliseen sääntelemiseen ja yhdenmukaistamiseen. Ehdotus koskee sen sijaan ainoastaan palvelujen sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta keskeisiä kysymyksiä. Etusijalle asetetaan säännökset, jotka koskevat tiettyjen seikkojen kohdennettua yhdenmukaistamista ja selkeiden tuloksettoimien vahvistaminen rajoittamatta oikeudellisia tapoja tavoitteiden saavuttamiseksi sekä säännökset, joilla pyritään selkeyttämään palvelun alkuperäjäsenmaan ja vastaanottajajäsenmaan roolia. Lisäksi ehdotuksessa viitataan soveltamista koskeviin yksityiskohtaisiin sääntöihin, joita komissio laatii tiettyjen säännösten osalta.

Vaikka ehdotuksella luodaankin yleinen oikeudellinen kehys, siinä tunnustetaan kunkin ammatin tai toiminta-alan erityispiirteet. Siinä tunnustetaan erityisesti säänneltyjen ammattien erityisluonne ja itsesääntelyn erityisasema. Näin ollen siinä ehdotetaan esimerkiksi säädettäväksi alkuperämaaperiaatteeseen sovellettavista tietyistä poikkeuksista (17 artikla), jotka liittyvät suoraan tiettyjen toimintojen erityispiirteisiin. Siinä ehdotetaan myös säädettäväksi tiettyjä toimia – esimerkiksi ammatillisia vakuutuksia ja takuita (27 artikla), säänneltyjä ammatteja koskevaa kaupallista viestintää (29 artikla) tai monialatoimintaa (30 artikla) – koskevista erityissäännöksistä. Ehdotuksessa viitataan myös tiettyjen toimien omiin sääntelymenetelmiin, joita ovat esimerkiksi säänneltyjen ammattien käytännesäännöt (39 artikla).

Ehdotus ei rajoita yhteisön muita lainsäädäntö- tai muita aloitteita kuluttajansuojan alalla.

b) Sääntelymenetelmien yhdistelmä

Direktiiviehdotus perustuu palvelutoiminnan sääntelyyn erityisesti seuraavin keinoin:

¹³ Puheenjohtajavaltion päätelmät, Brysselissä kokoontunut Eurooppa-neuvosto, 16.–17.10.2003, kohta 16.

¹⁴ Edellä mainittu KOM(2002) 441, II osa.

- alkuperämaaperiaate, jonka mukaan palveluntarjoajaan sovelletaan ainoastaan palveluntarjoajan sijoittautumismaan lainsäädäntöä, eivätkä jäsenvaltiot saa rajoittaa toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen palveluntarjoajan toimittamia palveluja. Periaatteen mukaisesti palveluntarjoaja voi siis toimittaa palvelujaan yhdessä tai useammassa muussa jäsenvaltiossa, eikä häneen sovelleta kyseisten maiden lainsäädäntöä. Näin voidaan myös saattaa alkuperäjäsenvaltio vastuulliseksi, sillä sen velvollisuutena on varmistaa alueelleen sijoittautuneiden palveluntarjoajien tehokas valvonta, vaikka kyseiset tarjoajat tuottaisivatkin palveluja muissa jäsenvaltioissa;
- alkuperämaaperiaatteen tehtävät, erityisesti 17 artiklaa koskevat poikkeukset, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan ottaa huomioon yleisen edun suojan erot tietyillä aloilla, yhteisön yhdenmukaistamisen aste, hallinnollisen yhteistyön taso ja tietyt yhteisön välineet. Joitakin poikkeuksia sovelletaan siirtymäkauden ajan vuoteen 2010 saakka, jotta annettaisiin aikaa tiettyjä erityiskysymyksiä koskevalle täydentävälle yhdenmukaistamiselle. Yksittäistapauksiin sovellettavat poikkeukset ovat mahdollisia, kun noudatetaan tiettyjä perusedellytyksiä ja menettelyjä;
- kansallisten viranomaisten välisen keskinäisen avunannon toteuttaminen on välttämätöntä, jotta voidaan varmistaa jäsenvaltioiden välinen keskinäinen luottamus, johon alkuperämaaperiaate perustuu. Valvonnan tehokkuuden takaamiseksi ehdotuksessa vahvistetaan viranomaisten välisen hallinnollisen yhteistyön korkea taso organisoimalla valvontatehtävien jakautuminen, tiedonvaihto ja keskinäinen avunanto;
- kohdennettu yhdenmukaistaminen, jolla taataan yleisen edun suoja tietyillä olennaisen tärkeillä aloilla, joilla suojan kattavuuden liialliset erot muun muassa kuluttajansuojan alalla asettaisivat kyseenalaiseksi keskinäisen luottamuksen, joka puolestaan on välttämätön alkuperämaaperiaatteen hyväksymisen kannalta. Lisäksi suojan kattavuuden liialliset erot voisivat yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan olla perusteena vapaata liikkuvuutta rajoittaville toimenpiteille. Yhdenmukaistaminen koskee myös hallinnon yksinkertaistamista ja tietäntyyppisten vaatimusten poistamista;
- vaihtoehtoiset sääntelytavat, joiden asema on merkittävä palvelutoiminnan sääntelyssä. Ehdotuksessa tämä tunnustetaan täysin, ja sidosryhmiä kannustetaan laatimaan tiettyjä aiheita koskevia käytännesääntöjä yhteisön tasolla.

c) Nykyaikaistamisprosessien yhteensovittaminen

Direktiiviehdotuksella pyritään sovittamaan yhteisön tasolla yhteen palvelutoimintaan sovellettavien kansallisten lainsäädäntöjärjestelmien nykyaikaistamista siten, että tavoitteena on poistaa oikeudelliset esteet palvelujen todellisten sisämarkkinoiden toteuttamiselle. Kertomuksessa korostetaankin jäsenvaltioiden oikeudellisten puitteiden nykyaikaistamisen vastustusta ja todetaan, että ”*EY:n perustamissopimuksen peruseriaatteen, yhteisöjen tuomioistuimen niille*

antama merkitys ja vuosien 1962 ja 1985 kunnianhimoiset ohjelmat eivät ole aina johtaneet kansallisten lainsäädäntöjen odotettuun mukauttamiseen”¹⁵.

Nyky aikaistamistarpeeseen ei voida vastata tehokkaasti muuttamalla lainsäädäntöä tapaus- ja jäsenvaltiokohtaisesti komission käynnistämien rikkomismenettelyjen seurauksena, sillä tämä tapa olisi pelkästään reagointia havaittuihin ongelmiin, eikä siihen sisältyisi yhteiseen tavoitteeseen perustuvaa poliittista tahtoa.¹⁶ Jos sen sijaan kaikki jäsenvaltiot muuttavat lainsäädäntöään yhteisten periaatteiden ja yhteisen aikataulun mukaisesti, tästä aiheutuvan taloudellisen kasvun vaikutukset voidaan moninkertaistaa Euroopan tasolla. Samalla voidaan välttää kilpailun vääristymät eri muutostahtia etenevien jäsenvaltioiden välillä ja saada eri osapuolet tehokkaammin mukaan pyrkimään tähän tavoitteeseen – myös jäsenvaltioiden ja yhteisön hallinnollisten resurssien osalta.

Sinä aikana, kun direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, jäsenvaltioiden on:

- yksinkertaistettava palvelutoimintaan liittyviä hallintomenettelyjä ja muodollisuuksia keskitettyjen asiointipisteiden (6 artikla), sähköisten menettelyiden (8 artikla) ja palvelutoiminnan aloittamiseen ja harjoittamiseen liittyvien lupamenettelyjen yksinkertaistamisen (10–13 artikla) avulla; on syytä huomata, että velvollisuus antaa tietoa (7 artikla) ja mahdollistaa sähköisten menettelyjen soveltaminen (8 artikla) eivät estä sitä, että jäsenvaltiot säilyttävät näiden rinnalla muita viestintää ja menettelyjä koskevia sääntöjä;
- poistettava lainsäädännöstään tietyt direktiivissä luetellut vaatimukset, jotka vaikeuttavat palvelutoiminnan aloittamista ja harjoittamista (14, 21 ja 29 artikla);
- taattava lainsäädännössään muista jäsenvaltioista peräisin olevien palvelujen vapaa liikkuvuus ja muutettava näin ollen vapaan liikkuvuuden estäviä sääntöjä (16, 20, 23 ja 25 artikla);
- arvioitava tiettyjen direktiivissä lueteltujen sellaisten vaatimusten perusteet ja oikeasuhteisuus, jotka voivat rajoittaa merkittävästi palvelutoiminnan kehittämistä, jos ne sisältyvät jäsenvaltioiden lainsäädäntöön (9, 15 ja 30 artikla). Arvioinnin perusteella olisi poistettava perusteettomia vaatimuksia ja tehtävä keskinäinen arviointi, jonka perusteella puolestaan voitaisiin tarvittaessa päätyä ehdottamaan muita yhteisön tason aloitteita.

d) Dynaaminen lähestymistapa

Koska kertomuksessa kartoitettujen esteiden määrä on suuri, palvelujen todellisten rajattomien sisämarkkinoiden toteuttaminen vie aikaa. Jäsenvaltioiden tiettyjen sääntöjen nykyaikaistaminen edellyttää perusteellisia muutoksia (näin on esimerkiksi keskitetyn asiointipisteen ja sähköisten menettelyiden laita) tai tiettyjä toimintoja koskevaa täydentävää yhdenmukaistamista taikka toisilla aloilla tapahtuneen yhteisön yhdentymiskehityksen ottamista huomioon. Jotta vältettäisiin staattinen toimintatapa, joka kohdistuu ainoastaan yhteen ongelmaan ja jättää muut ongelmat

¹⁵ Edellä mainittu KOM(2002) 441, II osa, C osan 2 kohta.

¹⁶ Katso vaikutusten arvioinnin kohta 6.3.2.

ratkaisematta, direktiiviehdotuksessa esitetään asteittaista lähestymistapaa, jonka myötä palvelujen todelliset sisämarkkinat toteutuisivat vuoteen 2010 mennessä. Näin ollen ehdotetaan säädettäväksi seuraavista seikoista:

- tiettyjen säännösten (6–8 artikla) asteittainen täytäntöönpano;
- täydentävä yhdenmukaistaminen tiettyjen kartoitettujen erityiskysymysten – varojen siirron, arpajaistoiminnan ja velkojen perinnän oikeusteitse (40 artiklan 1 kohta) – osalta; näihin sovelletaan alkuperämaaperiaatetta koskevaa siirtymäajan poikkeusta. Lisäksi uusia yhdenmukaistamistarpeita voidaan havaita erityisesti kuluttajansuojan ja rajatylittävien sopimusten osalta (40 artiklan 2 kohdan d alakohhta);
- mahdollisuus mukauttaa alkuperämaaperiaatteen soveltamisalaa sitä mukaa kun sääntöjä yhdenmukaistetaan tietyillä aloilla (17 artiklan 21 kohta ja 19 artiklan 2 kohta);
- komission mahdollisuus toteuttaa täytäntöönpanotoimenpiteitä tiettyjen säännösten täytäntöönpanosääntöjen yhteydessä (8 artiklan 3 kohta, 22 artiklan 4 kohta, 26 artiklan 6 kohta ja 38 artikla);
- uusia aloitteita koskevien mahdollisten tarpeiden kartoittaminen keskinäisen arviointiprosessin avulla (40 artiklan 2 kohta).

Ehdotuksen sisältö esitetään tiivistettynä seuraavassa taulukossa:

Vuosi hyväksymisen jälkeen (suunnitellusti vuonna 2005)	Voimaansaatta- miskauden päätyessä (suunnitellusti vuonna 2007)	31.12.2008 mennessä	1.1.2010	Ei määräaikoja, tarpeen mukaan	Yhteisön tason yhdenmukais- tamisen edetessä
Komission ehdotukset täydentävästä yhdenmukaistamisesta (40 art.) seuraavilla aloilla: - varojen siirto - arpajais-toiminta - velkojen perintä oikeusteitse	- Kiellettyjen vaatimusten poistaminen (14 art.) - Vapaan liikkuvuuden rajoitusten poistaminen (III luku), paitsi siirtymäajan poikkeukset (18 art.) tai 17 artiklassa tarkoitettut poikkeukset - Lupajärjestelmien yhdenmukaistaminen (10–13 art.) - Palvelujen laadun yhdenmukaistaminen (IV luku) - Keskinäinen avunanto (V luku) - Keskinäinen arviointi: . kukin jäsenvaltio laatii raportin oman järjestelmänsä vaatimusten arvioinnista (9, 13 ja 30 art.) . kukin jäsenvaltio antaa huomautuksensa toisten jäsenvaltioiden raporteista 6 kk:n kuluessa	- Keskitetty asiointipiste (6 art.) - Tiedonsaanti-oikeus (7 art.) - Sähköiset menettelyt (8 art.) - Keskinäinen arviointi: komission yhteenvetoraportti sekä tarvittaessa täydentäviä aloitteita koskevat ehdotukset (41 art.)	Alkuperämaaperiaatteeseen tehtävien poikkeuksien (18 artiklan 2 kohta) päättyminen: - varojen siirto - velkojen perintä oikeusteitse	Täytäntöönpanotoimenpiteet (komiteamenettely) (42 art.) - sähköiset menettelyt - vastaanottajien avustaminen - palveluntarjoajia ja tarjottavia palveluja koskevat tiedot - ammatilliset vakuutukset ja takuut - keskinäinen avunanto - keskinäinen arviointi. Uusia aloitteita koskevien tarpeiden kartoittaminen (40 artiklan 2 kohta) seuraavien perusteella: - yksittäistapauksia koskevista poikkeuksista saadut kokemukset - menettelysääntöjen puute - kuluttajansuojaa koskevan yhteisön säännösten tarkistaminen ja sopimusoikeutta koskevan komission toimintasuunnitelman jatkotoimet	Alkuperämaaperiaatteeseen tehtävien poikkeusten (kuluttajasopimukset ja yksittäistapaukset) (19 art.) soveltamisala rajoitetaan yhdenmukaistamattomaan alaan.

e) **Palvelujen saatavuutta helpottava kehys**

Kertomuksessa korostetaan, palvelujen vastaanottajat – erityisesti kuluttajat – yhdessä pk-yritysten kanssa kärsivät ensisijassa siitä, että palvelujen sisämarkkinat eivät toimi asianmukaisesti: he eivät voi nauttia laajasta ja kilpailukykyisesti hinnoitellusta palvelujen valikoimasta ja paremmasta elämänlaadusta, joita he voisivat odottaa yhdentyneiltä sisämarkkinoilta. Koska direktiivillä luodaan edellytykset jäsenvaltioiden välisen palvelutoiminnan kehittämiseksi ja parannetaan oikeusvarmuutta, sillä lisätään myös saatavilla olevien palvelujen tarjontaa ja siitä on suoraa hyötyä palvelujen vastaanottajille. Lisäksi direktiivillä taataan tarjottavien palvelujen parempi laatu, sillä siinä tehostetaan palvelutoiminnan valvontaa yhteisön tasolla. Lisäksi ehdotuksessa

- esitetään säädettäväksi vastaanottajien oikeudesta käyttää toisiin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden palveluntarjoajien palveluja ilman, että palvelujen käyttäminen estetään tai sitä rajoitetaan asuinvaltion rajoittavin toimin (20 artikla) tai viranomaisten tai yksityisten toimijoiden soveltamin syrjivin toimin (21 artikla). Ehdotuksessa selkeytetään yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti terveydenhoitopalvelujen vastaanottajien kohdalla tapaukset, joissa jäsenvaltio voi edellyttää, että toisessa jäsenvaltiossa annettavien terveydenhuoltopalvelujen kustannusten korvaamiselle on haettava ennakkolupa;
- taataan vastaanottajalle tämän jäsenvaltiossa annettava erityistuki, johon sisältyy tietojen antaminen muiden jäsenvaltioiden lainsäädännöstä, tiedot käytettävissä olevista muutoksenhakumenettelyistä ja tiedot käytännön tukea tarjoavista yhdistyksistä ja organisaatioista (22 artikla);
- laajennetaan huomattavasti palvelujen vastaanottajien oikeutta saada tietoa, jonka perusteella he voivat tehdä tiedostettuja valintoja. Vaikka joihinkin palvelutoimintoihin sovelletaan jo yhteisön sääntöihin perustuvia avoimuutta koskevia velvoitteita, jäljellä on paljon toimintoja, joihin ei sovelleta tällaisia velvoitteita, koska aiheesta ei ole annettu koko palvelutoimintaa koskevia säännöksiä (26, 27, 28, 30, 31 ja 32 artikla);
- parannetaan palvelujen vastaanottajan suojaa säätämällä palveluntarjoajan laatua koskevista velvoitteista, erityisesti ammatillista vakuutusta koskevasta vaatimuksesta, jos palveluun sisältyy erityinen terveys- tai turvallisuusriski tai erityinen taloudellinen riski vastaanottajan kannalta (27 artikla), monialatoimintaa koskevista säännöksistä (30 artikla) tai riitojen ratkaisusta (32 artikla).

4. **VALMISTELEVAT TOIMET**

Nyt esitettävä ehdotus on lukuisien analyysien, kyselyjen ja kuulemisten tulos. Jäsenvaltiot, Euroopan parlamentti ja sidosryhmät ovat osallistuneet palvelujen sisämarkkinastrategian käynnistämisestä (vuoden 2000 joulukuusta) lähtien kuulemisiin, joita on kuvattu ehdotuksen vaikutusten arvioinnissa. Myös talous- ja sosiaalikomitea ja alueiden komitea ovat antaneet merkittävän panoksen palvelujen sisämarkkinastrategian laatimiseen.

5. JOHDONMUKAISUUS MUIDEN YHTEISÖN POLITIIKKOJEN KANSSA

Palvelujen sisämarkkinoita ei voida toteuttaa yksinomaan säädöksen avulla, vaan toteuttamiseen tarvitaan myös liittämis-toimenpiteitä. Lisäksi oikeudelliselta kannalta katsottuna ehdotus niveltyy johdonmukaisella tavalla muihin yhteisön säädöksiin: jos jokin palvelutoiminta kuuluu jo yhden tai useamman yhteisön säädöksen soveltamisalaan, direktiiviä ja säädöksiä sovelletaan kumulatiivisesti siten, että yhdessä säädöksessä asetetut vaatimukset lisätään toisissa säädöksissä vahvistettuihin vaatimuksiin. Jos jonkin artiklan osalta olisi voinut aiheutua johdonmukaisuutta koskevia ongelmia, direktiivissä (esimerkiksi 17 artiklassa) säädetään poikkeuksesta tai soveltuvista yhteensovittamislausekkeista, joilla direktiivin ja kyseisten yhteisön säädösten johdonmukaisuus varmistetaan. Ehdotus ei rajoita yhteisön muita lainsäädäntö- tai muita aloitteita kuluttajansuojan alalla.

Yhteensovittaminen tiettyihin muihin käynnissä oleviin aloitteisiin:

- Yrityspalvelujen kilpailukyky. Samaan aikaan kun komissio esitti sisämarkkinoiden palveluja koskevan direktiiviehdotuksen, se esitti tiedonannon yrityspalvelujen kilpailukykyistä ja niiden vaikutuksesta eurooppalaisten yritysten suorituskykyyn¹⁷. Tiedonannossa korostetaan yrityspalvelujen merkitystä EU:n kilpailukykyyn ja esitellään uudet kannustustoimet, erityisesti yrityspalvelujen eurooppalaisen foorumin perustaminen. Vaikka direktiivissä paneudutaan oikeudellisten ja hallinnollisten esteiden poistamiseen, palvelusektorin kilpailukyky riippuu myös tietyistä täydentävistä taloudellisista toimenpiteistä, jotka on tuotu esiin yrityspalveluja koskevassa tiedonannossa.
- Ammatillinen pätevyys. Ehdotetulla direktiivillä täydennetään ammattipätevyyden tunnustamista koskevaa direktiiviehdotusta¹⁸, jossa ei käsitellä sellaisia ammatilliseen pätevyteen liittyviä näkökohtia kuin ammatillinen vakuutus, kaupallinen viestintä tai monialatoiminta. Ehdotukset ovat keskenään täysin johdonmukaisia, koska niillä pyritään sijoittautumisvapauden osalta helpottamaan palveluntarjoajien sijoittautumista ja ne perustuvat palvelujen vapaan liikkuvuuden osalta alkuperämaaperiaatteeseen.
- Työntekijöiden tilapäinen lähettäminen. Työntekijöiden tilapäiseen lähettämiseen sovellettavista työehdoista ja -oloista säädetään direktiivissä 96/71/EY¹⁹, jonka mukaan sovelletaan tiettyjä sen maan sääntöjä, jonka alueelle työntekijä on lähetetty. Jotta direktiiviehdotus olisi johdonmukainen kyseisen direktiivin kanssa, 17 artiklassa ehdotetaan säädettäväksi näitä sääntöjä koskevasta poikkeuksesta alkuperämaaperiaatteeseen. Jotta palvelujen vapaata liikkuvuutta ja direktiivin 96/71/EY täytäntöönpanoa helpotettaisiin, ehdotuksessa selkeytetään tehtävien jakoa alkuperäjäsenvaltion ja tilapäisen lähettämisen

¹⁷ KOM(2003) 747.

¹⁸ Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ammattipätevyyden tunnustamisesta, KOM(2002) 119 lopullinen, 7.3.2002.

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/71/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 1996, palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon.

kohdejäsenvaltion välillä sekä hallinnollisia valvontamenettelyitä koskevia sääntöjä (24 artikla).

- Korvaukset terveydenhoidosta. Direktiiviehdotuksessa käsitellään erityisesti sitä, ovatko järjestelmät, jotka koskevat ennakkoluvan edellytystä toisessa jäsenvaltiossa annetun terveydenhoidon kustannusten korvaamisen yhteydessä, yhteensopivia palvelujen vapaan liikkuvuuden periaatteen kanssa. Tältä osin ehdotuksessa (23 artiklassa) noudatetaan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä selkeästi vahvistettua jakoa sairaalahoitoon ja muuhun kuin sairaalassa annettuun hoitoon²⁰. Tapauksissa, joissa ennakkoluvan vaatiminen on perusteltua, ehdotuksessa tarkennetaan lupaan sovellettavia erityisehtoja yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti. Korkealla tasolla on käyty keskustelua potilaiden liikkuvuudesta ja terveydenhoidon kehittämisestä Euroopan unionissa sekä potilaiden oikeuksista ja velvollisuuksista, terveydenhuoltojärjestelmien välisen yhteistyön helpottamisesta, aiheellisten tietojen toimittamisesta potilaille, alan ammattihenkilöille ja poliittisille päättäjille, rajatylittävän hoidon saantimahdollisuuksista ja laadusta, EU:n laajentumisen vaikutuksista ja yleisesti siitä, miten oikeusvarmuutta voidaan parantaa ja miten kansalliset tavoitteet voidaan sovittaa alan yhteisön tason velvoitteisiin. Komissio esittää keväällä 2004 tiedonannon, jossa vahvistetaan strategia potilaiden liikkuvuutta ja terveydenhoitoa koskevan kysymyksen käsittelemiseksi. Tiedonanto sisältää ehdotukset, jotka esitetään vastauksena korkean tason keskustelujen tuloksena annettuihin suosituksiin.
- Palvelujen turvallisuus. Komissio on esitellyt kuluttajapalvelujen turvallisuutta käsittelevän kertomuksen²¹, jossa korostetaan, että palveluihin liittyvistä riskeistä ja turvallisuusnäkökohdista on saatavilla huomattavan vähän faktatietoja. Kertomuksessa todetaan myös, että on mahdotonta kartoittaa erityisiä puutteita jäsenvaltioiden järjestelmissä tai määrittää, eroaako suojan todellinen kattavuus eri jäsenvaltioissa merkittävästi tai aiheuttaako kansallisten sääntöjen moninaisuus kaupan esteitä, jotka voisivat olla perusteena palvelujen turvallisuutta koskevien kansallisten sääntöjen yhdenmukaistamiselle. Kertomuksessa todetaan lopuksi, että yhteisön toiminnan tulee ensisijaisesti kohdistua alaa koskevan tietopohjan parantamiseen sekä politiikan ja sääntelyn kehityssuuntauksia koskevien tietojen vaihtomenettelyn toteuttamiseen. Eurooppalaisten standardien määrittelymenettelyistä annetaan säännöksiä, jos käy ilmi, että tähän on tarvetta alalla. Kertomuksessa kehoitetaan tähän tarkoitukseen soveltuvien yhteisön puitteiden perustamiseen. Kyseinen toiminta siis täydentää direktiiviehdotusta ja on johdonmukaista ehdotuksen kanssa, ehdotetaanhan nyt säädettäväksi mahdollisuudesta soveltaa yksittäistapauksissa poikkeuksia palvelujen turvallisuuden takaamiseksi (19 artikla). Neuvosto on ilmaissut palvelujen turvallisuutta koskevassa päätöslauselmassaan²² suhtautuvansa myönteisesti komission kertomukseen.

²⁰ Katso Yhteenvetoraportti: "Application of Internal Market rules to health services. Implementation by the Member States of the Court's jurisprudence." Komission valmisteluasiakirja. SEK(2003) 900, 28.7.2003.

²¹ Kertomus kuluttajapalveluiden turvallisuudesta, KOM(2003) 313 lopullinen, 6.6.2003.

²² EUVL C 299, 10.12.2003, s. 1.

- Yleishyödylliset palvelut. Komissio on käynnistänyt *vihreään kirjaan yleishyödyllisistä palveluista*²³ perustuvan laajan keskustelun Euroopan unionin tehtävästä laadukkaiden yleishyödyllisten palvelujen edistämisessä. Tässä direktiiviehdotuksessa ei pyritä käsittelemään tätä kysymystä sellaisenaan, eikä myöskään yleishyödyllisten palvelujen avaamista kilpailulle. Ehdotus kattaa kaikki palvelut, joihin liittyy taloudellista toimintaa siinä merkityksessä kuin perustamissopimuksen 49 artiklaa käsittelevässä yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitetaan. Se ei siis kata taloudellisten yleishyödyllisten palvelujen piiriin kuulumattomia palveluja vaan ainoastaan yleisen taloudellisen edun mukaiset palvelut. Tässä yhteydessä on syytä huomata, että tiettyihin yleisen taloudellisen edun mukaisiin palveluihin mahdollisesti sisältyviin toimintoihin ehdotetaan sovellettavaksi alkuperämaaperiaatetta koskevia poikkeuksia, jos palvelujen erityispiirteet ovat tähän perusteena. Tällaisia palveluja ovat erityisesti postipalvelut sekä sähkön, kaasun ja veden jakelupalvelut. Ehdotuksen soveltamisalaan eivät myöskään kuulu ne sähköisen viestinnän kysymykset, jotka kuuluvat vuonna 2002 hyväksytyn säädöskokonaisuuden soveltamisalaan. Direktiivi ei edes omilla soveltamisaloillaan puutu jäsenvaltioiden vapautteen määrittelyä, mitä ne pitävät yleishyödyllisinä palveluina ja miten näiden palveluiden tulisi toimia.
- GATS-neuvottelut. Direktiiviehdotus liittyy sisämarkkinoiden sääntelyyn, ja sitä sovelletaan ainoastaan jonkin jäsenvaltion alueelle sijoittautuneisiin palveluntarjoajiin, joihin perustamissopimuksen 48 artiklan mukaisesti kuuluvat jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustetut yhtiöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on yhteisön alueella. Ehdotus ei koske ulkoisia näkökohtia, eikä varsinkaan seuraavia tilanteita:
 - tilanne, jossa kolmansista maista peräisin olevat toimijat haluavat sijoittautua toisiin jäsenvaltioihin (sijoittautuminen ensimmäistä kertaa EU:n alueelle)
 - tilanne, jossa kolmansista maista peräisin olevat toimijat haluavat tarjota palveluitaan Euroopan unionin alueella
 - tilanne, jossa kolmannen maan yhtiöillä on haaraliikkeitä jossakin jäsenvaltiossa: koska haaraliikkeet eivät ole jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustettuja (perustamissopimuksen 48 artiklassa tarkoitettulla tavalla), niihin ei sovelleta tätä direktiiviä.

Kansainvälisestä palvelukaupasta sovitaan kansainvälisissä neuvotteluissa ja erityisesti GATS-neuvotteluissa. Tässä yhteydessä on syytä todeta, että EU:n markkinat ovat varsin avoimet verrattuna sen useisiin kauppakumppaneihin. Ehdotus ei rajoita neuvotteluja, joilla pyritään helpottamaan palvelukauppaa ja joissa tulee korostetusti esiin se, että taatakseen eurooppalaisten yritysten kilpailukyvyn ja lujittaakseen neuvotteluasemaansa EU:n on toteutettava nopeasti todelliset palvelujen sisämarkkinat.

²³

KOM(2003) 270 lopullinen, 21.5.2003.

- eEurope. eEurope-aloitteen ja eEurope 2005 -toimintasuunnitelman tavoitteena on kehittää nykyaikaisia julkisia palveluja ja dynaaminen ympäristö sähköiselle kaupalle EU:ssa. Sähköinen hallinto on aloitteen keskeinen osa, ja sillä on merkittävä asema myös Lissabonin strategian toimeenpanossa. Tämä ehdotus on johdonmukainen sähköistä hallintoa koskevan aloitteen tavoitteen kanssa, koska sillä pyritään yksinkertaistamaan hallinnollisia menettelyjä.
- Sopimattomat kaupalliset menettelyt. Kuluttajiin kohdistuvia yritysten sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevassa direktiiviehdotuksessa²⁴ säännellään kaupallisia menettelyjä, jotka vaikuttavat kuluttajien taloudellisiin etuihin. Ehdotuksessa ei puututa taloudellisten toimien sääntelyn laajempiin näkökohtiin kuten sijoittautumista koskeviin ehtoihin. Sillä pyritään vähentämään sisämarkkinoiden esteitä, jotka aiheutuvat elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisiä menettelyjä koskevien säädösten eroista, jotka liittyvät muun muassa harhauttaviin tai aggressiivisiin myyntitapoihin.
- Yhteistyö kuluttajien oikeuksien soveltamisesta vastaavien kansallisten viranomaisten välillä. Kuluttajansuoja-alan yhteistyötä koskevassa asetusehdotuksessa²⁵ perustetaan rajatylittävissä kuluttajansuoja-asioissa toimivaltaisten viranomaisten verkosto. Ehdotuksessa varmistetaan, että kukin jäsenvaltio suojelee – pyynnöstä – kaikkia EU:n kuluttajia alueellaan toimivilta epärehellisiltä elinkeinonharjoittajilta. Jotta valvonnan tehokkuus ja toimivuus rajatylittävissä tilanteissa voidaan varmistaa, asetuksella yhdenmukaistetaan jäsenvaltioiden viranomaisten tiettyjä toimivaltuuksia ja menettelyitä. Sillä poistetaan myös ulkomaisten kuluttajien suojelun esteitä jäsenvaltioissa. Tähän direktiiviehdotukseen sisältyvät yhteistyötä koskevat säännökset, jotka eivät koske samoja kysymyksiä, täydentävät asetuksen säännöksiä kuluttajansuojan osalta.
- Kuluttajansuojaa koskevan yhteisön säännösten tarkistaminen. Direktiiviehdotus on johdonmukainen kuluttajansuojaa koskevan yhteisön säännösten tarkistamisen kanssa, johon sisältyy siirtyminen kohti täydellistä yhdenmukaistamista erityisesti sopimusoikeuden alalla.
- Tietojen toimittamista koskeva direktiivi 98/34/EY. Jos 15 artiklan 2 kohdassa säädettyä vaatimusta koskeva kansallinen säädösehdotus kohdistuisi nimenomaan johonkin tietoyhteiskunnan palveluun ja kuuluisi direktiivin 98/34/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/48/EY, soveltamisalaan, tällaisesta ehdotuksesta ilmoittaminen direktiivin 98/34/EY mukaisesti (sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/48/EY) kuuluisi sekä direktiivin 98/34/EY että tämän direktiiviehdotuksen 15 artiklan 6 kohdan piiriin. Komissio tarkastelee lisäksi mahdollisuutta laajentaa direktiivin 98/34/EY soveltamisalaa muihin palveluihin kuin tietoyhteiskunnan palveluihin. Tässä tapauksessa kyseisessä direktiivissä säädetty

²⁴ Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja direktiivien 84/450/ETY, 97/7/EY ja 98/27/EY muuttamisesta (sopimattomia kaupallisia menettelyitä koskeva direktiivi); KOM(2003) 356 lopullinen, 18.6.2003.

²⁵ Ehdotus: Euroopan Parlamentin ja neuvoston asetus kuluttajansuojalainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten viranomaisten yhteistyöstä ("asetus kuluttajansuojaa koskevasta yhteistyöstä"); KOM(2003) 443 lopullinen, 18.7.2003.

ilmoittamismenettely korvaisi kyseeseen tulevien palvelujen osalta tämän direktiivin 15 artiklan 6 kohdassa säädetyn ilmoittamisen.

- Kansainvälinen yksityisoikeus. Komissio on esittänyt kaksi lainvalinnan sääntöjä koskevaa aloitetta:
 - ehdotus asetukseksi sopimuksenulkoisiin velvoitteisiin sovellettavasta laista²⁶; asetuksen tarkoituksena on vahvistaa yhteiset lainvalintasäännöt, joiden perusteella määritellään sopimuksenulkoisiin velvoitteisiin sovellettava laki (kyseinen laki voi olla kolmannen maan laki). Jotta voidaan varmistaa johdonmukaisuus sisämarkkinapolitiikan puitteissa hyväksyttyihin säädöksiin nähden, jotka perustuvat alkuperämaaperiaatteeseen samoin kuin esimerkiksi tämä direktiiviehdotus, asetusehdotus sisältää erityisen poikkeuksen, jolla periaatteen soveltaminen varmistetaan (23 artiklan 2 kohta);
 - vihreä kirja sopimussuhteisiin sovellettavasta laista tehdyn vuoden 1980 Rooman yleissopimuksen muuntamisesta yhteisön säädökseksi²⁷. Komissio toteaa vihreässä kirjassa nimenomaisesti, *että komissio pitää kuitenkin selvänä, ettei kyseeseen tuleva säädös saa rikkoa sisämarkkinoita koskevia periaatteita, jotka sisältyvät perustamissopimukseen ja johdettuun oikeuteen*.

Näillä asiakirjoilla voi kuitenkin olla huomattavasti merkitystä sekä direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jääviin toimintoihin että kysymyksiin, joiden kohdalla tehdään poikkeus alkuperämaaperiaatteeseen. Näitä ovat erityisesti kuluttajien tekemiä sopimuksia koskeva poikkeus sekä poikkeus palveluntarjoajan sopimussuhteen ulkopuoliseen vastuuseen, kun on kyse jäsenvaltiossa, johon palveluntarjoaja siirtyy, palveluntarjoajan toiminnan yhteydessä henkilölle sattuneesta tapaturmasta.

On syytä todeta, että toimivaltaisten tuomioistuinten nimeäminen ei kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, vaan tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22. joulukuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 soveltamisalaan tai muiden yhteisön säädösten kuten direktiivin 96/71/EY soveltamisalaan.

6. OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

a) Oikeusperusta ja lainsäädäntövälineen valinta

Direktiiviehdotus perustuu perustamissopimuksen 47 artiklan 2 kohtaan ja 55 artiklaan²⁸ sekä perustamissopimuksen 71 artiklaan ja 80 artiklan 2 kohtaan

²⁶ Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset sopimuksenulkoisiin velvoitteisiin sovellettavasta laista ("Rooma II"), KOM(2003) 427 lopullinen.

²⁷ Vihreä kirja sopimussuhteisiin sovellettavasta laista tehdyn vuoden 1980 Rooman yleissopimuksen muuntamisesta yhteisön säädökseksi ja uudistamisesta, KOM(2002) 654 lopullinen, 14.1.2003.

²⁸ Perustamissopimuksen 55 artiklan perusteella 47 artiklan 2 kohtaa voidaan soveltaa palvelujen vapaaseen liikkuvuuteen.

sellaisilla liikenteen aloilla, joita ei säännellä muilla kahteen viimeksi mainittuun artiklaan perustuvilla yhteisön säädöksillä. Tämä oikeusperusta on perusteltu sekä tavoitteensa että sisältönsä puolesta:

- tavoite: perustamissopimuksen 47 artiklan 2 kohdan nojalla annetuilla direktiiveillä on pyrittävä *helpottamaan itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi ryhtymistä ja toimintaa itsenäisenä ammatinharjoittajana*, ja ehdotuksen tavoite on juuri tämä.
- sisältö: ehdotuksen selkeänä tavoitteena on poistaa tehokkaasti sijoittautumisvapauden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden esteet säännöksillä, joilla kielletään tietyt vaatimukset ja taataan palvelujen vapaa liikkuvuus. Toisilla säännöksillä yhdenmukaistetaan kohdennetusti tiettyjä näkökohtia tai taataan hallinnollinen yhteistyö, joka on tarpeen esteiden poistamiseksi.

Perustamissopimuksen 47 artiklan 2 kohdan nojalla lainsäädäntövälineeksi oli valittava direktiivi.

b) Toissijaisuus

Direktiiviehdotuksen tavoitteena on poistaa palveluntarjoajien sijoittautumisvapauden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden oikeudelliset esteet. Kyseiset esteet on yksilöity selvästi kantelujen, Euroopan parlamentin vetoomusten ja kirjallisten kysymysten, sidosryhmien kuulemisten sekä tutkimusten ja analyysien perusteella.

Tavoitetta ei voida saavuttaa jäsenvaltioiden yksipuolisin toimin. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan joitakin esteitä voidaan pitää perusteltuina yhteisön säädöksen puuttuessa, ja niiden poistamiseksi kansallisia järjestelmiä on ennakkoon yhteensovittava hallinnollinen yhteistyö mukaan luettuna. Jotkin esteet ovat ristiriidassa perustamissopimuksen 43 ja 49 artiklan kanssa, mutta jäsenvaltiot eivät ole purkaneet niitä omasta aloitteestaan. Ne tulisivat näin ollen käsitellä tapauskohtaisesti rikkomismenettelyissä, mikä olisi tehotonta ja mahdotonta hallita, kuten aiemmin on jo korostettu.

Useiden lainsäädännöllisten ratkaisujen perusteena on ollut se, että kansallisten järjestelmien erityispiirteisiin olisi puututtava mahdollisimman vähän. Tällaisia ratkaisuja ovat seuraavat:

- ehdotuksessa ei ehdoteta säädettäväksi palveluihin sovellettavien kansallisten sääntöjen yksityiskohtaisesta ja järjestelmällisestä yhdenmukaistamisesta, vaan ehdotus rajoittuu olennaisiin seikkoihin, joiden yhdenmukaistaminen on ehdottomasti tarpeen sijoittautumisvapauden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden takaamiseksi;
- alkuperämaaperiaatteen avulla voidaan saavuttaa palvelujen vapaan liikkuvuuden tavoite säilyttäen kuitenkin moniarvoisuuteen pyrkien jäsenvaltioiden oikeudelliset järjestelmät omine erityispiirteineen. Järjestelmillä ei voida rajoittaa toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen palveluntarjoajan palveluita;

- ehdotuksessa vältetään puuttumasta palvelujen sääntelyyn liittyvään jäsenvaltioiden toimielinorganisaatioon. Ehdotuksessa esimerkiksi tarkennetaan keskitettyjen asiointipisteiden tehtävät, muttei säädetä niiden institutionaalisista erityispiirteistä (esim. laitostyyppi voi olla hallinnollinen yksikkö, kauppakamari, ammattialajärjestö jne.); toimivaltaisen viranomaisen määritelmässä (4 artiklan 8 kohta) otetaan myös ehdotuksessa huomioon, että tietyn toiminnan osalta toimivaltainen viranomainen voi jäsenvaltiosta riippuen olla ammattiala, hallintoviranomainen tai ammatillinen järjestö, eikä siinä säädetä minkään tietyn mallin käytöstä.

c) Suhteellisuus

Monien direktiiviehdotusta laadittaessa tehtyjen lainsäädännöllisten valintojen perustana on ollut perustamissopimuksen 5 artiklassa tarkoitettu suhteellisuusperiaate:

- valinta eri sääntelymenetelmien välillä: yhdenmukaistamiseen turvaudutaan vasta viimeisenä keinona kysymyksissä, joissa hallinnollinen yhteistyö tai viittaaminen sidosryhmien käytäntöjen hyväksymiseen yhteisön tasolla eivät ole riittäviä; yhdenmukaistamista ehdotetaan aloilla, joilla se osoittautuu tarpeelliseksi – tällaisia ovat muun muassa kuluttajansuoja;
- yhdenmukaistamisen sisältö: ehdotuksessa asetetaan mahdollisuuksien mukaan etusijalle palveluntarjoajan tiedonantovelvoitteet, jotta palvelujen vastaanottaja voisi tehdä tietoihin pohjautuvan valistuneen valinnan;
- eri sääntelymenetelmien välinen tasapaino: direktiiviehdotuksessa ehdotetaan tasapainoa toisaalta alkuperämaaperiaatteen soveltamisalan sekä toisaalta yhdenmukaistamisen laajuuden, hallinnollisen yhteistyön ja käytäntöjen viittaamisen ja alkuperämaaperiaatteen tehtävien poikkeusten määrän ja soveltamisalan välillä. Ehdotettu tasapaino on osoitus valikoivasta ja joustavasta lähestymistavasta, jossa otetaan huomioon kaikki asiaan liittyvät etunäkökohdat;
- halu mukauttaa puitteet pk-yrityksiin liittyviin näkökohtiin: keskitettyä asiointipistettä, sähköisiä menettelyitä, palveluntarjoajille annettavia tietoja ja neuvontaa, alkuperämaaperiaatetta, työntekijöiden tilapäiseen lähettämiseen liittyvien menettelyiden yksinkertaistamista, laatu politiikkaan liittyviä vapaaehtoisia toimia jne. koskevat säännökset perustuvat suoraan siihen, että pk-yrityksille halutaan antaa paremmat mahdollisuudet hyödyntää sisämarkkinoiden tarjoamia vapauksia.

Kaikkien edellä mainittujen lainsäädännöllisten ratkaisujen pohjalta voidaan esittää tasapainoinen säädös, jonka säännökset eivät ylitä sitä, mikä on tarpeen palvelujen todellisten sisämarkkinoiden luomista koskevan tavoitteen saavuttamiseksi.

7. ERITYISKYSYMYKSET

a) Mitkä toimet kuuluvat direktiivin soveltamisalaan (2 ja 4 artikla)?

Ehdotuksen 2 artiklassa määritellään direktiivin soveltamisala (*sellaisten tarjoajien tuottamat palvelut, joilla on toimipaikka jossakin jäsenvaltiossa*), ja 4 artiklan

1 kohdassa palvelulla määritellään tarkoitettavan *itsenäisenä ammatinharjoittajana suoritettua perustamissopimuksen 50 artiklassa tarkoitettua taloudellista toimintaa, josta saadaan taloudellinen vastike*.

Määritelmä kattaa konkreettisesti erittäin suuren määrän toimia, esimerkiksi seuraavat: liikkeenjohdon ja hallinnon konsultointipalvelut, sertifiointi- ja testauspalvelut, ylläpito-, huolto- ja toimitilojen turvapalvelut, mainonta- tai rekrytointipalvelut, mukaan luettuna tilapäistyövoiman välitys tai kaupallisten edustajien palvelut, lainopilliset tai veroneuvontapalvelut, kiinteistöalan palvelut, esimerkiksi kiinteistönvälittäjien palvelut, rakennusalan palvelut, arkkitehtipalvelut, jakelu, näyttelyjen järjestäminen, autonvuokraus, turvallisuuspalvelut, matkailupalvelut matkatoimistojen ja matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina, audiovisuaaliset palvelut, urheilukeskukset ja huvipuistot, vapaa-ajan palvelut sekä terveyteen liittyvät palvelut ja kotipalvelut kuten iäkkäiden henkilöiden avustaminen.

Ehdotuksessa käytetty palvelun määritelmä perustuu yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön²⁹, jonka mukaan palvelun käsite kattaa kaiken itsenäisen ammatinharjoittajan taloudellisen toiminnan, josta tavallisesti maksetaan rahallinen korvaus, edellyttämättä, että palvelun maksaa sen saaja. Korvauksen olennaisuus perustuu siihen, että korvaus muodostaa suorituksen taloudellisen vastikkeen riippumatta tämän taloudellisen vastikkeen rahoittamisesta. Palveluksi katsotaan näin ollen myös kaikki suoritukset, joiden yhteydessä niiden tarjoaja osallistuu elinkeinoelämään riippumatta oikeudellisesta asemastaan, tarkoituksistaan ja toimialastaan.

Soveltamisalaan kuuluvat siis seuraavat:

- kuluttajapalvelut, yrityspalvelut tai kuluttajille ja yrityksille tarjottavat palvelut;
- palvelun vastaanottajan jäsenvaltioon siirtyneen tarjoajan suorittamat palvelut, etäpalvelut (esimerkiksi Internetin kautta tarjottavat), palvelut, jotka suoritetaan alkuperämaassa palvelujen vastaanottajan siirtymisen vuoksi, taikka palvelut, jotka suoritetaan toisessa jäsenvaltiossa, johon sekä tarjoaja että vastaanottaja ovat siirtyneet (esimerkiksi matkailuoppaiden palvelut);
- maksulliset tai lopulliselle vastaanottajalle maksuttomat palvelut.

Soveltamisalaan eivät sen sijaan kuulu muu kuin taloudellinen toiminta tai toiminta, jossa ei ole korvausominaisuutta, koska valtio suorittaa toiminnan ilman taloudellista vastiketta täyttääkseen tehtävänsä sosiaali-, kulttuuri-, koulutus- ja oikeudellisella alalla.

b) Miksi jotkin palvelut tai alat jätetään direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle (2 artikla)?

Direktiiviä ei sovelleta rahoituspalveluihin, koska ne ovat jo osa kokonaispolitiikkaa, toisin sanoen rahoitusmarkkinoiden toimintasuunnitelmaa³⁰, jota pannaan parhailaan

²⁹ Asia 352/85, Bond van Adverteerders, tuomio 26.4.1988, kohta 16; asia 263/86, Humbel, tuomio 27.9.1988, kohta 17; asia C-191/97, Deliège, tuomio 11.4.2000, kohta 56; asia C-157/99, Smits ja Peerbooms, tuomio 12.7.2001, kohta 57.

³⁰ ”Rahoitusmarkkinoiden puiteiden toteuttaminen: toimintasuunnitelma”, KOM(1999) 232, 11.5.1999.

täytäntöön ja jolla – kuten myös tällä direktiiviehdotuksella – pyritään luomaan todelliset palvelujen sisämarkkinat. Direktiiviä ei samoin perustein sovelleta myöskään sähköistä viestintää koskeviin palveluihin ja verkkoihin silloin, kun on kyse ”televiestintäpakettiin” kuuluvien direktiivien (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivit 2002/19/EY, 2002/20/EY, 2002/21/EY, 2002/22/EY ja 2002/58/EY) soveltamisalaan kuuluvista kysymyksistä. Koska kuljetuspalvelut ovat jo alaa koskevan yhteisön erityissäädöskokonaisuuden aiheena, ne olisi suljettava pois tämän direktiivin soveltamisalasta siltä osin kuin niitä säännellään perustamissopimuksen 71 artiklaan tai 80 artiklan 2 kohtaan perustuvilla muilla yhteisön säädöksillä.

Direktiiviä ei sovelleta verotuksen alalla, koska tällä alalla on oma oikeusperustansa. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan jotkin yhteisön välineiden soveltamisalaan kuulumattomat verotustoimenpiteet voivat aiheuttaa rajoituksia, jotka varsinkin syrjivän vaikutuksensa vuoksi ovat vastoin perustamissopimuksen 43 artiklaa³¹ (sijoittautumisvapaus) ja 49 artiklaa³² (palvelujen vapaa liikkuvuus). Tämän vuoksi direktiiviehdotuksen 14 artiklaa (kielletyt rajoitukset sijoittautumisvapauden alalla) ja 16 artiklaa (alkuperämaaperiaate palvelujen vapaan liikkuvuuden alalla) sovelletaan verotustoimenpiteisiin, jotka eivät kuulu jonkin yhteisön välineen soveltamisalaan.

On syytä huomata, että direktiiviä ei sovelleta perustamissopimuksen 45 artiklassa tarkoitettuun toimintaan. Kyseisessä artiklassa määrätään nimenomaisesti, että sijoittautumisoikeutta ja palveluja (perustamissopimuksen 55 artiklan nojalla) koskevia lukuja ei sovelleta toimintaan, johon sisältyy suora ja nimenomainen yhteys julkisen vallan käyttöön.

c) Mitä ”keskitetty asiointipiste” tarkoittaa (6 artikla)?

”Keskitetyn asiointipisteen” käsite ei tarkoita sitä, että kunkin jäsenvaltion olisi perustettava konkreettisesti ja keskitetysti yksittäinen asiointipiste koko aluettaan varten. Asiointipiste on ”keskitetty” palveluntarjoajan kannalta: kunkin tarjoajan on voitava hoitaa kaikki palvelutoiminnan osalta vaadittavat muodollisuudet ja menettelyt – varsinkin lupamenettelyt – saman elimen kautta. Tarjoaja ei saa joutua kääntymään useiden tahojen, elinten ja toimistojen puoleen, vaan hänellä on oltava mahdollisuus hoitaa kaikki asiakirjojihinsa liittyvät asiat yhden neuvottelukumppanin kanssa.

Keskitettyjen asiointipisteiden määrä ja institutionaalinen luonne vaihtelee jäsenvaltioittain varsinkin alueellisten tai paikallisten toimivaltuuksien tai kyseisen toiminnan mukaan. Keskitetyt asiointipisteet voivat olla suoraan toimivaltaisia viranomaisia (niillä voi esimerkiksi olla toimivalta antaa lupia), tai ne voivat toimia ainoastaan välittäjinä palveluntarjoajan ja suoraan toimivaltaisten viranomaisten välillä.

³¹ Esimerkiksi asia C-1/93, Halliburton, tuomio 12.3.1994.

³² Esimerkiksi asia C-17/00, de Coster, tuomio 29.11.2001.

d) Miten kielletyt vaatimukset (14 artikla) ja arvioitavat vaatimukset (15 artikla) eroavat toisistaan?

Kertomuksessa on yksilöity huomattava määrä oikeudellisia esteitä, jotka aiheutuvat jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmissä säädetyistä vaatimuksista ja jotka muodostavat esteen, haitan tai pelotteen palveluntarjoajien halutessa sijoittautua tiettyihin jäsenvaltioihin. Jotta sijoittautumisvapautta olisi helpompi hyödyntää, ehdotetaan säädettäväksi kahdesta erillisestä ratkaisusta sen mukaan, millainen kyseessä oleva vaatimus on:

- ensinnäkin esitetään kiellettäväksi eräät 14 artiklassa luetellut vaatimukset (”kielletyt vaatimukset”), jotka ovat erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella selkeästi ristiriidassa sijoittautumisvapauden kanssa varsinkin syrjivän vaikutuksensa vuoksi. Vaatimusten kieltäminen edellyttää sitä, että aikana, jonka kuluessa ehdotettu direktiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä, kukin jäsenvaltio tarkastelee järjestelmällisesti, onko sen oikeusjärjestelmässä tällaisia vaatimuksia, ja jos niitä on, poistaa ne;
- toiseksi ehdotuksessa vaaditaan, että jokainen jäsenvaltio arvioi tietyt 15 artiklassa luetellut muut vaatimukset (”arvioitavat vaatimukset”), joilla on sidosryhmien esiin tuomia merkittäviä rajoittavia vaikutuksia sijoittautumisvapauteen, mutta jotka voisivat tietyissä tapauksissa olla perusteltuja, kun otetaan huomioon kyseisten säännösten tarkka sisältö ja niiden soveltamisolosuhteet. Jäsenvaltioiden on siis arvioitava lainsäädäntönsä sinä aikana, kun direktiivi on pantava täytäntöön, tutkiakseen, onko niiden oikeusjärjestelmissä tällaisia vaatimuksia, arvioitava kyseiset vaatimukset direktiivissä vahvistettuihin ehtoihin nähden (objektiivisena perusteena voivat olla yleisen edun mukaiset pakottavat syyt tai oikeasuhteisuus) ja poistettava ne, jolleivät ehdot täyty. Tämän artiklan täytäntöönpanosta on annettava kertomus viimeistään sen kauden päättyessä, jonka kuluessa direktiivi on pitänyt saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä.

e) Mitä keskinäiseen arviointiin sisältyy (9, 15, 30 ja 41 artikla)?

Direktiiviehdotuksessa säädetään keskinäisestä arvioinnista, joka koskee 9 artiklan 1 kohdan (jossa tarkennetaan, missä olosuhteissa palvelutoimintaan voidaan soveltaa lupajärjestelmää)³³, 15 artiklan (jossa luetellaan tietyt arvioitavat vaatimukset) ja 30 artiklan (jossa tarkennetaan, millä ehdoilla monialatoimintaa voidaan rajoittaa) täytäntöönpanoa.

Menettelyyn sisältyy useita vaiheita:

- Täytäntöönpanokauden aikana jäsenvaltioiden on ensiksi arvioitava lainsäädäntönsä tutkiakseen, onko niiden oikeusjärjestelmissä kyseisissä kolmessa artiklassa tarkoitettuja vaatimuksia, arvioitava kyseiset vaatimukset kyseisissä artikloissa vahvistettuihin ehtoihin nähden ja poistettava ne tai mukautettava niitä, jolleivät ehdot täyty.

³³

Tätä ei sovelleta varsinkaan ympäristöalan lupajärjestelmiin, joiden pakollisuudesta tai sallimisesta säädetään muissa yhteisön säädöksissä (9 artiklan 3 kohta).

- Viimeistään täytäntöönpanokauden lopussa jäsenvaltioiden on laadittava kertomus kyseisten kolmen artiklan täytäntöönpanosta. Kaikki kertomukset toimitetaan muiden jäsenvaltioiden ja sidosryhmien – kansalliset kuluttajansuojajärjestöt mukaan luettuina – tarkasteltaviksi. Jäsenvaltiot antavat kuuden kuukauden kuluessa huomautuksensa toisten jäsenvaltioiden kertomuksista, ja komissio kuulee sidosryhmiä samassa määräajassa. Tämän vertaisarviointimenettelyn avulla jäsenvaltiot voivat vaihtaa kokemuksia hyvistä toimintatavoista, jotka liittyvät palvelutoimintaa koskevien kansallisten sääntelyjärjestelmien nykyaikaistamiseen.
- Komissio laatii viimeistään 31. joulukuuta 2008 yhteenvetoraportin ja liittää siihen tarvittaessa täydentäviä aloite-ehdotuksia.

Arviointimenettelyn avulla voidaan siis luoda puitteet nykyaikaistamisprosessille ja palvelujen sääntelyjärjestelmien uudistukselle. Sen avulla voidaan myös kartoittaa yhteisön tason täydentävien toimien mahdolliset tarpeet.

f) Miten direktiivin 14, 15 ja 16 artiklan täytäntöönpano ja komissiolle uskottu tehtävä perustamissopimuksen valvojana niveltyvät toisiinsa varsinkin jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevien kanteiden osalta?

Sijoittautumiseen liittyvien 14 artiklan nojalla kiellettyjen tai 15 artiklan nojalla arvioitavien vaatimusten luettelo ja 16 artiklan nojalla kielletyt palvelujen vapaata liikkuvuutta haittaavat rajoitukset eivät luonnollisestikaan estä komissiota käynnistämästä rikkomismenettelyä ennen direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä, jos sen tietoon tulee jäsenvaltioiden toteuttamia perustamissopimuksen vastaisia toimenpiteitä, varsinkin kantelun seurauksena. Direktiivin 14, 15 ja 16 artiklan tavoite on eri kuin perustamissopimuksen 226 artiklaan perustuvien jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämiseen liittyvien menettelyiden tavoite. Noudattamatta jättämistä koskevat menettelyt kohdistuvat yksittäisiin tapauksiin ja koskevat tietyn jäsenvaltion olosuhteita ja toimenpiteitä, kun taas 14, 15 ja 16 artiklalla pyritään varmistamaan yleisesti ja järjestelmällisesti, että oikeusjärjestelmät täyttävät palvelujen todellisten sisämarkkinoiden – joilla sijoittautumisvapauden ja vapaan liikkuvuuden harjoittamista helpotetaan – vaatimukset.

g) Jos jotakin vaatimusta ei ole lueteltu 14 tai 15 artiklassa, katsotaanko sen olevan perustamissopimuksen 43 artiklassa määrätyn sijoittautumisvapauden mukainen?

Vaikka ehdotuksen 16 artiklan 3 kohdassa vahvistetaan periaate, jonka mukaan palvelujen vapaan liikkuvuuden rajoittaminen kielletään, ja esitetään joitakin esimerkkejä tästä ainoastaan esimerkinomaisesti, sijoittautumisvapautta koskevassa ehdotuksen 14 ja 15 artiklassa vahvistetaan poistettavien vaatimusten (14 artikla) ja arvioitavien vaatimusten (15 artikla) luettelot. Luetteloissa mainituilla vaatimuksilla on todettu olevan huomattavia rajoittavia vaikutuksia (tämä on todettu varsinkin edellä mainitussa kertomuksessa), ja sen vuoksi vaatimuksia on nykyaikaistettava järjestelmällisesti ja kattavasti. Ehdotuksen 14 ja 15 artiklassa ei siis mainita kaikkia rajoitustyyppisiä, jotka ovat ristiriidassa perustamissopimuksen 43 artiklan kanssa, eikä tiettyjen vaatimusten puuttuminen luetteloista tarkoita sitä, että niitä pidettäisiin perustamissopimuksen mukaisina. Luettelot eivät näin ollen vaikuta komission mahdollisuuteen turvautua perustamissopimuksen 43 artiklan noudattamatta

jättämistä koskeviin menettelyihin, sillä jäsenvaltioiden velvollisuus on varmistaa, että niiden lainsäädäntö on kaikilta näkökohdiltaan yhteisön oikeuden mukainen.

h) Miksi palvelujen vastaanottajien oikeuksille on varattu kokonainen jakso (III luvun 2 jakso)?

Komissio saa säännöllisesti huomattavan määrän kanteluita käyttäjiltä ja varsinkin kuluttajilta, jotka haluaisivat hyödyntää valtioiden rajat ylittäviä palveluja ja olisivat valmiita maksamaan niistä vaaditun hinnan, mutta törmäävät muuntotyyppeihin esteisiin. Kuluttajalta pyydetään usein korkeampia hintoja tai hänelle ei suostuta tarjoamaan palvelua ainoastaan sen vuoksi, että hän on toisen jäsenvaltion kansalainen tai asuu tietyssä maassa. Tämän tyyppisiä ongelmia, jotka eivät johdu ainoastaan julkisten viranomaisen toimista vaan myös yksityisten toimijoiden käyttäytymisestä, on tullut esiin useilla aloilla, esimerkiksi seuraavilla: urheilu- tai kulttuuritapahtumiin osallistuminen, muistomerkkeihin, museoihin ja matkailukohteisiin pääsy, hinnan alennukset, vapaa-ajan palvelujen käyttö, huvipuistoihin pääsy jne.

Tällainen jatkuva syrjintä rajoittaa rajatylittävien toimien toteuttamismahdollisuuksia tai estää ne, ja tämä vahvistaa kansalaisen käsitystä, jonka mukaan palvelujen sisämarkkinat eivät todellisuudessa toimi. Tilanne on ristiriidassa rajattoman alueen ajatuksen kanssa, ja palvelujen vastaanottajat kärsivät tästä, koska kehittyvän tekniikan avulla voidaan nykyisin ylittää maantieteelliset etäisyydet ja luonnolliset esteet, jolloin on mahdollista tarjota rajojen yli palveluja, joita tähän saakka on voitu tarjota ainoastaan kansallisten rajojen sisäpuolella.

Syrjimättömyyden periaate sisämarkkinoilla edellyttää, että vastaanottajilta – erityisesti kuluttajilta – ei tulisi evätä mahdollisuutta käyttää yleisölle tarjottuja palveluja tai palvelujen käyttöä ei saisi tehdä vaikeammaksi ainoastaan vastaanottajan kansalaisuuteen tai asuinpaikkaan perustuvan muodollisen syyn vuoksi. Tämän vuoksi direktiivissä säädetään jäsenvaltioiden ja palveluntarjoajien eritasoisista velvollisuuksista.

Jäsenvaltioiden osalta ehdotetaan säädettäväksi,

- että jäsenvaltio ei voi asettaa vastaanottajille vaatimuksia, jotka rajoittavat sellaisen palveluntarjoajan tuottaman palvelun käyttöä, jolla on toimipaikka toisessa jäsenvaltiossa (20 artikla);
- että jäsenvaltiot – sekä palveluntarjoajan alkuperäjäsenvaltio että kohdejäsenvaltio – eivät voi asettaa vastaanottajille syrjiviä vaatimuksia, jotka perustuvat vastaanottajan kansalaisuuteen tai asuinpaikkaan. Tässä ei tarkoiteta tapauksia, joissa tariffit eroavat muiden, objektiivisten perusteiden, esimerkiksi palvelujen vastaanottajien suorittamien veronluonteisten maksujen suoran yhteyden, vuoksi.

Ehdotuksessa myös esitetään säädettäväksi (21 artiklan 2 kohdassa), että palveluntarjoajien soveltamat palvelun käytön yleiset edellytykset eivät saa sisältää vastaanottajan kansallisuuteen tai asuinpaikkaan perustuvia kriteerejä, joiden vuoksi palvelua ei tuoteta tai se tuotetaan epäsuotuisemmin ehdoin. Tämä ei estä sitä, että palveluntarjoaja kieltäytyy tuottamasta palvelua tai tarjoaa palvelun eri tariffein ja ehdoin, jos hän voi osoittaa tämän perustuvan objektiivisiin tekijöihin, esimerkiksi

todellisiin lisäkustannuksiin, jotka aiheutuvat etäisyydestä tai palvelun teknisistä erityispiirteistä.

i) Miksi direktiiviin on sisällytetty kolmansien maiden kansalaisten tilapäistä siirtoa koskevat näkökohdat (25 artikla)?

Kertomus osoitti, että palveluntarjoajat, jotka lähettävät tilapäisesti kolmannen maan kansalaisen työntekijänä toisen jäsenvaltion alueelle palvelujensa tarjoamiseksi siellä, törmäävät usein oikeudellisiin esteisiin, varsinkin siihen, että työntekijällä on velvollisuus hankkia viisumi tai työlupa lähettämisen kohdejäsenvaltion viranomaisilta. Kertomuksessa tuli myös esiin, että vaikeudet koskevat useita palvelutoimia, muun muassa huipputekniikan aloja, joiden on paikattava erikoistuneiden työntekijöiden puutetta.

Esteiden poistamiseksi on olennaisen tärkeää, että lähettämisen kohdejäsenvaltio saa tietyt takeet siirron lainmukaisuudesta ja alkuperäjäsenvaltion suorittamasta valvonnasta. Jotta alkuperäjäsenvaltio saataisiin asetettua tällaiseen vastuuseen, ehdotuksessa (25 artiklassa) alkuperäjäsenvaltio veloitetaan varmistamaan, että palveluntarjoaja lähettää työntekijän tilapäisesti ainoastaan, jos tämä täyttää asuinpaikkaa ja työsuhdetta koskevat lainsäädäntönsä vaatimukset, ja sitoutuu sallimaan tilapäisesti siirretyn työntekijän paluun alueelleen. Nämä takeet huomioon ottaen lähettämisen kohdejäsenvaltio ei voi asettaa alkuperämaaperiaatteen vastaisia velvoitteita kuten velvollisuutta esittää maahantulotodistus, maasta poistumisen osoittava todistus, oleskelua koskeva todistus tai työlupa lukuun ottamatta 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tapauksia.

j) Miksi alkuperämaaperiaatetta ei sovelleta tiettyihin aloihin tai toimintoihin (17 artikla)?

Alkuperämaaperiaatteeseen tehtävät poikkeukset on määritelty kahdentyyppisin perustein:

1. Yhteisön säännöstö. Joidenkin poikkeusten perusteena on se tosiseikka, että voimassaolevissa yhteisön säädöksissä säädetään, että rajatylittävän palvelun tarjoamiseen voidaan soveltaa kohdejäsenvaltion lainsäädäntöä. Koska tämä sääntö on ehdotetun direktiivin 16 artiklan vastainen, direktiiviin on tehtävä poikkeuksia, jotta johdonmukaisuus yhteisön säännöstön kanssa voidaan varmistaa. Kyseiset poikkeukset koskevat direktiiviä 96/71/EY (työntekijöiden lähettäminen), asetusta (ETY) N:o 1408/71 (sosiaaliturva), asetusta (ETY) N:o 259/93 (jätteiden siirto) sekä tiettyjä henkilöiden vapaata liikkuvuutta ja ammatillisen pätevyyden tunnustamista koskevia säädöksiä.

Toisilla aloilla palvelujen vapaata liikkuvuutta säännellään jo yhteisön säädöksillä, jotka perustuvat erityisiin, tässä direktiivissä säädettävistä lähestymistavoista eroaviin lähestymistapoihin ja jotka riittävät perusteeksi poikkeuksen tekemiselle varsinkin henkilötietojen suojan yhteydessä³⁴.

³⁴

Henkilötietojen suojasta annetussa direktiivissä (jossa myös vahvistetaan alkuperämaaperiaate) ei käytetä samaa kriteeriä alkuperämaan määrittämiseen: kriteerinä käytetään ”*tietojen käsittelystä vastaavan tahon*” määrittelemistä, kun taas tässä ehdotuksessa kriteerinä on ”*palveluntarjoajan*” määrittelemineen. On siis säädettävä poikkeuksesta, jotta vältetään liityntäsääntöjen ristiriita, jonka takia kyseisten kahden direktiivin perusteella määriteltäisiin kaksi eri alkuperämaata.

2. Kansallisten järjestelmien erot. Tiettyihin toimintoihin tai aloihin sovellettavien kansallisten toimintamallien liian suuret erot tai riittämätön yhteisön laajuisen yhdentymisen taso voivat estää alkuperämaaperiaatteen soveltamisen. Direktiivillä lisätään mahdollisuuksien mukaan yhdenmukaistamista tai siinä säädetään tehostetusta hallinnollisesta yhteistyöstä, jotta voidaan saada aikaan alkuperämaaperiaatteen soveltamisen kannalta välttämätön keskinäinen luottamus. Tämän tasoiseen yhdenmukaistamiseen tai yhteistyöhön ei kuitenkaan voida tässä vaiheessa päästä kaikissa tapauksissa, ja tällaisten tapausten kohdalla on siksi säädettävä poikkeuksesta. Tämä koskee tiettyjen toimintojen osalta tehtäviä poikkeuksia. Näitä toimintoja ovat notaaripalvelut, postipalvelut, sähkön, kaasun ja veden jakelupalvelut sekä palvelut, jotka liittyvät seuraaviin: teollis- ja tekijänoikeudet, yleiseen järjestykseen, yleiseen turvallisuuteen ja kansanterveyteen liittyvin perustein asetetut täydellisen kiellon järjestelmät, säännöt, jotka liittyvät palvelun suorituspaikan erityisominaisuuksiin ja ovat perusteltuja yleisen järjestyksen, turvallisuuden tai kansanterveyden ylläpitämiseksi tai ympäristön suojelemiseksi, sairaalahoidon korvauksia koskevat lupajärjestelmät, leasingvuokrattujen ajoneuvojen rekisteröinti toisessa jäsenvaltiossa, sopimuksiin liittyvät seikat sekä sopimuksenulkoiset velvoitteet.

Tiivistelmä

I luku: Yleiset säännökset	46
1 artikla: Kohde	
2 artikla: Soveltamisala	
3 artikla: Suhde muihin yhteisön oikeuden säännöksiin	
4 artikla: Määritelmät	
II luku: Palveluntarjoajien sijoittautumisvapaus	49
1 jakso: Hallinnollinen yksinkertaistaminen	49
5 artikla: Menettelyjen yksinkertaistaminen	
6 artikla: Keskitetty asiointipiste	
7 artikla: Tiedonsaantioikeus	
8 artikla: Sähköiset menettelyt	
2 jakso: Luvat	51
9 artikla: Lupajärjestelmät	
10 artikla: Luvan myöntämisehdot	
11 artikla: Luvan voimassaoloaika	
12 artikla: Valinta useiden ehdokkaiden välillä	
13 artikla: Luvan myöntämismenettelyt	
3 jakso: Kielletyt tai arvioitavat vaatimukset	54
14 artikla: Kielletyt vaatimukset	
15 artikla: Arvioitavat vaatimukset	
III luku: Palvelujen vapaa liikkuvuus	57
1 jakso: Alkuperämaaperiaate ja poikkeukset	57
16 artikla: Alkuperämaaperiaate	
17 artikla: Yleiset poikkeukset alkuperämaaperiaatteesta	
18 artikla: Siirtymäajan poikkeukset alkuperämaaperiaatteesta	
19 artikla: Poikkeukset alkuperämaaperiaatteesta yksittäistapauksissa	
2 jakso: Palvelujen vastaanottajien oikeudet	61
20 artikla: Kielletyt rajoitukset	
21 artikla: Syrjimättömyys	
22 artikla: Vastaanottajien neuvonta	
23 artikla: Terveystieteiden korvaaminen	
3 jakso: Työntekijöiden tilapäinen lähettäminen	63
24 artikla: Työntekijöiden tilapäistä lähettämistä koskevat erityissäännökset	
25 artikla: Kolmansien maiden kansalaisten tilapäinen siirto	
IV luku: Palvelujen laatu	65
26 artikla: Palveluntarjoajia ja tarjottavia palveluja koskevat tiedot	
27 artikla: Ammatilliset vakuutukset ja takuut	
28 artikla: Kaupan jälkeiset takuut	
29 artikla: Säänneltyjä ammatteja koskeva kaupallinen viestintä	
30 artikla: Monialatoiminta	
31 artikla: Laatupolitiikka	

- 32 artikla: Riitojen ratkaiseminen
 33 artikla: Palveluntarjoajien hyvää mainetta koskevat tiedot

V luku: Valvonta70

- 34 artikla: Valvonnan tehokkuus
 35 artikla: Keskinäinen avunanto
 36 artikla: Keskinäinen avunanto palveluntarjoajan toiseen jäsenvaltioon siirtymisen tapauksessa
 37 artikla: Vastavuoroinen avunanto yksittäistapauksissa, joissa tehdään poikkeus alkuperämaaperiaatteesta
 38 artikla: Soveltamista koskevat toimenpiteet

VI luku: Lähentymisohjelma73

- 39 artikla: Yhteisön laajuiset käytäntösäännöt
 40 artikla: Täydentävä yhdenmukaistaminen
 41 artikla: Keskinäinen arviointi
 42 artikla: Komitea
 43 artikla: Kertomus
 44 artikla: Direktiivin 1998/27/EY muuttaminen

VII luku: Loppusäännökset76

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI

annettu [...],

palveluista sisämarkkinoilla

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 47 artiklan 2 kohdan ensimmäisen ja kolmannen virkkeen, sen 55 ja 71 artiklan sekä 80 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen¹,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon²,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon³,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa tarkoitettua menettelyä⁴,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin tarkoituksena on tiivistää Euroopan valtioiden ja kansojen välisiä siteitä sekä varmistaa taloudellinen ja sosiaalinen kehitys. Perustamissopimuksen 14 artiklan 2 kohdan mukaisesti sisämarkkinat käsittävät alueen, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jolla tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaa liikkuvuus taataan. Jäsenvaltioiden välisen palvelutoiminnan kehittymistä haittaavien esteiden poistaminen on välttämätön keino Euroopan kansojen välisen integraation ja tasapainoisen ja kestävä taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen edistämiseksi.
- (2) Komission kertomuksessa palvelujen sisämarkkinatilanteesta⁵ kartoitettiin lukuisia haittatekijöitä, jotka estävät tai jarruttavat jäsenvaltioiden välisten palvelujen kehittymistä, erityisesti palvelualaa hallitsevien pienten ja keskisuurten yritysten, jäljempänä 'pk-yritysten', tarjoamien palvelujen osalta. Kertomuksessa päädytään toteamaan, että kymmenen vuotta sen jälkeen, kun sisämarkkinoiden olisi pitänyt toteutua, Euroopan unionin yhdentynyttä taloutta koskevan näkemyksen ja Euroopan kansalaisten ja palveluntarjoajien kokeman todellisuuden välillä on suuri ero.

¹ EUVL C

² EUVL C

³ EUVL C

⁴ EUVL C

⁵ KOM(2002) 441 lopullinen.

Kartoitetut esteet vaikuttavat moniin eri palvelutoimiin sekä palveluntarjoajan toiminnan kaikkiin vaiheisiin, ja niillä on useita yhtymäkohtia, jotka johtuvat usein hallinnon rasitteista, rajatylittäviä toimia koskevasta oikeudellisesta epävarmuudesta ja jäsenvaltioiden keskinäisen luottamuksen puutteesta.

- (3) Koska palvelut ovat taloudellisen kasvun moottori ja edustavat 70 prosenttia useimpien jäsenvaltioiden bruttokansantuotteesta ja työpaikoista, sisämarkkinoiden pirstoutumisella on negatiivinen vaikutus koko Euroopan talouteen, ja varsinkin pk-yritysten kilpailukykyyn, ja se estää kuluttajia hyödyntämästä suurempaa palveluvalikoimaa kilpailukykyisin hinnoin. Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat korostaneet, että todellisten sisämarkkinoiden toteutumista haittaavien oikeudellisten esteiden poistaminen on ensisijainen tavoite, kun halutaan saavuttaa Lissabonissa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston asettama tavoite tehdä Euroopan unionista maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin osaamistalous vuoteen 2010 mennessä. Esteiden poistaminen on ehdoton edellytys Euroopan talouden elvyttämiselle, etenkin työllisyyden ja investointien kannalta.
- (4) Tämän vuoksi olisi poistettava jäsenvaltioiden palveluntarjoajien sijoittautumisvapautta ja jäsenvaltioiden välistä palvelujen vapaata liikkuvuutta haittaavat esteet ja turvattava sekä palveluntarjoajien että palvelujen vastaanottajien edellyttämä oikeusvarmuus, jotta he voivat käyttää tehokkaasti näitä perustamissopimuksen mukaisia perusvapauksia. Koska palvelujen sisämarkkinaesteet vaikuttavat sekä toimijoihin, jotka haluavat sijoittautua toisiin jäsenvaltioihin että toimijoihin, jotka tarjoavat palvelua toiseen jäsenvaltioon sijoittautumatta sinne, palveluntarjoajan olisi voitava kehittää palvelutoimiaan sisämarkkinoilla joko sijoittautumalla jäsenvaltioon tai hyödyntämällä palvelujen vapaata liikkuvuutta. Palveluntarjoajilla olisi oltava mahdollisuus valita jompikumpi kahdesta vapaudesta kuhunkin jäsenvaltioon soveltamansa kehitysstrategian mukaisesti.
- (5) Esteitä ei voida poistaa ainoastaan soveltamalla suoraan perustamissopimuksen 43 ja 49 artiklaa ottaen huomioon, että jäsenvaltioihin kohdistuvien perustamissopimuksen rikkomisesta johtuvien menettelyjen tapauskohtainen käsittely olisi erittäin hankalaa kansallisille ja yhteisön toimielimille varsinkin laajentumisten jälkeen ja toisaalta useiden esteiden poistaminen edellyttää kansallisten säännösten ennakkollista yhteensovittamista viranomaisyhteistyö mukaan luettuna. Kuten Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat todenneet, palvelujen todelliset sisämarkkinat on mahdollista toteuttaa yhteisön säädöksen avulla.
- (6) Tällä direktiivillä luodaan yleinen oikeudellinen kehys, joka hyödyttää monia erilaisia palveluja, ottaen huomioon kunkin elinkeinon tai ammatin ja niitä koskevan sääntelyjärjestelmän erityispiirteet. Oikeudellinen kehys perustuu dynaamiseen ja valikoivaan lähestymistapaan, jossa tarkoituksena on poistaa ensimmäiseksi ne esteet, jotka ovat nopeasti poistettavissa, ja aloittaa sen lisäksi muiden esteiden osalta erityiskysymyksiä koskeva arviointi-, kuulemis- ja yhdenmukaistamismenettely, jonka avulla palvelutoimintaa koskevat kansalliset sääntelyjärjestelmät nykyaikaistetaan asteittain ja koordinoidusti, jotta palvelujen todelliset sisämarkkinat ovat toteutettavissa vuoteen 2010 mennessä. On tarpeen säätää tasapainotetuista toimenpiteistä, jotka koskevat kohdennettua yhdenmukaistamista, viranomaisyhteistyötä, alkuperämaaperiaatetta ja kannustamista laatimaan käytäntesääntöjä tietyistä kysymyksistä. Kansallista lainsäädäntöä yhteensovittamalla olisi varmistettava, että yhteisön oikeudellisen yhdentymisen aste ja yleisen edun

mukaisten tavoitteiden suojataso ovat korkeat, varsinkin kuluttajansuojan osalta, mikä on välttämätöntä jäsenvaltioiden keskinäisen luottamuksen vakiinnuttamiseksi.

- (7) On aiheellista tunnustaa ammattiala- ja ammatillisten järjestöjen aseman tärkeys palvelutoiminnan sääntelyssä ja ammattialasääntöjen kehittämisessä.
- (8) Tämä direktiivi on yhdenmukainen palveluja koskevien yhteisön muiden aloitteiden kanssa, erityisesti yhteisön palveluyritysten kilpailukykyä ja palvelujen turvallisuutta koskevien aloitteiden⁶ sekä potilaiden liikkuvuutta ja terveydenhoidon kehitystä yhteisössä koskevien aloitteiden kanssa. Se on myös sisämarkkina-asioissa tehtyjen vireillä olevien aloitteiden; näitä ovat esimerkiksi ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi myyminen edistämiseksi sisämarkkinoilla⁷ ja kuluttajansuojaa koskevat aloitteet, kuten ehdotus direktiiviksi sopimattomista kaupallisista menettelyistä⁸ ja ehdotus Euroopan Parlamentin ja neuvoston asetukseksi kuluttajansuojalainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten viranomaisten yhteistyöstä ("asetus kuluttajansuojaa koskevasta yhteistyöstä")⁹.
- (9) On aiheellista sulkea rahoituspalvelut tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, sillä kyseiset palvelut ovat parhaillaan erityisen toimintasuunnitelman aiheena, jonka tarkoituksena on, kuten tässä direktiivissä, toteuttaa todelliset palvelujen sisämarkkinat. Kyseiset palvelut määritellään kuluttajille tarkoitettujen rahoituspalvelujen etämyynistä ja neuvoston direktiivin 90/619/ETY sekä direktiivien 97/7/EY ja 98/27/EY muuttamisesta 23 päivänä syyskuuta 2002 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/65/EY¹⁰. Tässä direktiivissä rahoituspalveluiksi määritellään pankki-, luotto-, vakuutus-, yksilölliset eläkejärjestely-, sijoitus- ja maksupalvelut.
- (10) Ottaen huomioon, että vuonna 2002 annettiin joukko sähköisiä viestintäpalveluja ja verkkoja sekä niihin liittyviä resursseja ja palveluja koskevia säädöksiä, joilla muodostettiin sääntelykehys kyseisten palvelujen aloittamisen helpottamiseksi sisämarkkinoilla etenkin poistamalla suurin osa yksittäislupajärjestelmistä, mainituissa säädöksissä säänneltyt seikat olisi suljettava pois tämän direktiivin soveltamisalasta.
- (11) Ottaen huomioon, että perustamissopimuksessa säädetään erityisistä oikeusperusteista verotuksen alalla ja että asiasta on jo annettu yhteisön säädöksiä, verotusala olisi suljettava pois tämän direktiivin soveltamisalasta poikkeuksena kuitenkin säännökset, jotka koskevat kiellettyjä vaatimuksia ja palvelujen vapaata liikkuvuutta. Verotuksen alalla yhdenmukaistaminen on toteutettu etenkin jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäjärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste 17 päivänä toukokuuta 1977 annetulla neuvoston direktiivillä 77/388/ETY¹¹, eri jäsenvaltioissa olevia yhtiöitä koskeviin sulautumisiin, diffuusioihin, varojensiirtoihin ja osakkeidenvaihtoihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä 23 päivänä heinäkuuta 1990 annetulla neuvoston

⁶ KOM(2003) 313 lopullinen, EUVL C 299, 10.12.2003, s.1.

⁷ KOM(2002) 585 lopullinen.

⁸ KOM(2003) 356 lopullinen.

⁹ KOM(2003) 443 lopullinen.

¹⁰ EYVL L 271, 9.10.2002, s. 16.

¹¹ EYVL L 145, 13.6.1977, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2003/92/EY (EUVL L 260, 11.10.2003, s. 8).

direktiivillä 90/434/ETY¹², eri jäsenvaltioissa sijaitseviin tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä 23 päivänä heinäkuuta 1990 annetulla neuvoston direktiivillä 90/435/ETY¹³ ja eri jäsenvaltioissa sijaitsevien lähiyhtiöiden välisiin korko- ja rojaltimaksuihin sovellettavasta yhteisestä verotusjärjestelmästä 3 päivänä kesäkuuta 2003 annetulla neuvoston direktiivillä 2003/49/EY¹⁴. Tämän direktiivin tarkoituksena ei ole luoda uusia sääntöjä tai uusia erityisjärjestelmiä verotuksen alalle. Sen tavoitteena on yksinomaan poistaa sijoittautumisvapaudelle ja palvelujen vapaalle liikkuvuudelle asetettuja, luonteeltaan syrjiviä rajoituksia, joista jotkin ovat veronluonteisia, perustamissopimuksen 43 ja 49 artiklaa koskevan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti. Arvonlisäverotus on yhteisön tason yhdenmukaistamisen kohteena, ja sen perusteella rajatylittävää toimintaa harjoittaville palveluntarjoajille voidaan asettaa muita kuin sijoittautumismaassa asetettuja velvollisuuksia. On kuitenkin toivottavaa, että palveluntarjoajien käyttöön perustetaan keskitetyn asiointipisteen järjestelmä, jotta kaikki palveluntarjoajien velvollisuudet voitaisiin täyttää oman jäsenvaltion veroviranomaisten yhden sähköisen portaalin kautta.

- (12) Ottaen huomioon, että kuljetuspalvelut ovat jo alaa koskevan yhteisön erityissäädöskokonaisuuden aiheena, ne olisi suljettava pois tämän direktiivin soveltamisalasta siltä osin kuin niitä säännellään perustamissopimuksen 71 artiklaan tai 80 artiklan 2 kohtaan perustuvilla muilla yhteisön säädöksillä. Toisaalta tätä direktiiviä sovelletaan palveluihin, joita ei säännellä kuljetusalaan sovellettavilla erityissäännöksillä, kuten arvokuljetuksiin ja vainajien kuljetuksiin.
- (13) Yhteisöllä on jo huomattava määrä palvelujen toimialaa koskevaa lainsäädäntöä säänneltyjä ammatteja, postipalveluja, televisiolähetystoimintaa, tietoyhteiskunnan palveluja, sekä matka-, loma- ja kiertomatkapaketteihin liittyviä palveluja koskevissa säädöksissä. Palvelutoimintaan sovelletaan myös muita säädöksiä, jotka eivät koske nimenomaisesti tiettyjä palveluja, kuten kuluttajansuojasta annettuja säädöksiä. Tämä direktiivi on lisä yhteisön säännöstöön ja täydentää sitä. Kun palvelutoimintaan sovelletaan jo yhtä tai useampaa yhteisön säädöstä, tätä direktiiviä ja mainittuja säädöksiä sovelletaan yhdessä, jolloin yhdessä säädöksessä asetetut vaatimukset lisätään toisissa säädöksissä asetettuihin. Säädösten yhteensopivuuden ja yhteisön säädösten johdonmukaisuuden varmistamiseksi on tarpeen antaa poikkeuksia koskevia ja muita asiaankuuluvia säännöksiä.
- (14) Palvelun käsite kattaa laajan kirjon jatkuvasti muuttuvia toimia, joiden joukossa ovat: yrityspalvelut, kuten liikkeenjohdon konsultointi-, sertifiointi- ja testaus-, ylläpito-, huolto- ja toimitilojen turvapalvelut, mainonta- tai rekrytointipalvelut, mukaan luettuna tilapäistyövoiman välitys tai kaupallisten edustajien palvelut. Palvelun käsite kattaa myös yrityksille ja kuluttajille suoritettut palvelut, kuten lainopilliset tai veroneuvontapalvelut, kiinteistöalan palvelut, kuten kiinteistönvälitys tai rakennusalan palvelut, mukaan luettuna arkkitehtipalvelut, tai kuljetus, jakelu, näyttelyjen järjestäminen tai autonvuokraus, matkatoimistopalvelut ja turvallisuuspalvelut. Lisäksi palvelun käsite kattaa kuluttajapalvelut, kuten matkailualan palvelut matkaoppaiden toiminta mukaan luettuna, audiovisuaaliset palvelut, vapaa-ajan palvelut, urheilukeskukset ja huvipuistot, terveydenhoitoon ja terveyteen tai kotiin liittyvät

¹² EYVL L 225, 20.8.1990, s. 1.

¹³ EYVL L 225, 20.8.1990, s. 6.

¹⁴ EUVL L 157, 26.6.2003, s. 49.

palvelut, kuten iäkkäiden henkilöiden avustaminen. Toimet voivat käsittää palveluja, joissa edellytetään tarjoajan ja vastaanottajan läheisyyttä tai joissa vastaanottajan tai tarjoajan on siirryttävä toiselle paikkakunnalle tai joissa palveluja tarjotaan etäsuorituksena, esimerkiksi Internetin kautta.

- (15) Perustamissopimuksen 49 artiklaa ja sitä seuraavia artikloja koskevan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti palvelun käsite kattaa kaiken taloudellisen toiminnan, josta tavallisesti maksetaan korvaus edellyttämättä, että palvelun maksaa sen saaja ja riippumatta korvauksen muodostavan taloudellisen vastikkeen rahoittamisesta. Palveluksi katsotaan siten kaikki suoritukset, joiden muodossa niiden tarjoaja osallistuu elinkeinoelämään riippumatta oikeudellisesta asemastaan, tarkoituksistaan ja toimialastaan.
- (16) Korvausominaisuus puuttuu toiminnasta, jonka valtio suorittaa vastikkeetta sosiaali-, kulttuuri-, koulutus- ja lainkäyttöalan tehtäviensä täyttämiseksi. Mainitut toimet eivät kuulu perustamissopimuksen 50 artiklassa säädetyn määritelmän piiriin eikä niihin näin ollen sovelleta tätä direktiiviä.
- (17) Tämä direktiivi ei koske tavaroiden vapaata liikkuvuutta säätelevän perustamissopimuksen 28–30 artiklan soveltamista. Alkuperämaaperiaatteen mukaan kiellettyjä rajoituksia ovat vaatimukset, joita sovelletaan palvelutoiminnan aloittamiseen tai harjoittamiseen, ei siis tavaroihin sinänsä.
- (18) Palveluntarjoajan käsitteellä tarkoitetaan kaikkia luonnollisia henkilöitä, jotka ovat jonkin jäsenvaltion kansalaisia, tai oikeushenkilöitä, jotka harjoittavat palvelutoimintaa joko sijoittautumisvapauden tai palvelujen vapaan liikkuvuuden nojalla. Palveluntarjoajan käsite ei myöskään rajoitu pelkästään tapaukseen, jossa palvelu suoritetaan rajojen yli palvelujen vapaan liikkuvuuden piirissä, vaan se kattaa myös tapauksen, jossa toimija sijoittautuu johonkin jäsenvaltioon kehittääkseen siellä palvelutoimintaansa. Palveluntarjoajan käsitteellä ei tarkoiteta tapausta, jossa kolmannen maan yhtiöillä on haaraliikkeitä jossakin jäsenvaltiossa, sillä perustamissopimuksen 48 artiklan mukaan sijoittautumisvapaudesta ja palvelujen vapaasta liikkuvuudesta hyötyvät vain jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustetut yhtiöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on yhteisön alueella.
- (19) Kun toimija siirtyy toiseen jäsenvaltioon harjoittaakseen siellä palvelutoimintaa, on aiheellista erottaa toisistaan sijoittautumisvapaudesta johtuvat tilanteet ja palvelujen vapaan liikkuvuuden kattamat tilanteet kyseisen toiminnan tilapäisyyden perusteella. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan kulloisenkin toiminnan tilapäisyyttä on arvioitava paitsi palveluntarjonnan keston myös sen toistuvuuden, ajoittaisuuden tai jatkuvuuden perusteella. Palveluntarjonnan tilapäisyys ei saisi missään tapauksessa sulkea pois mahdollisuutta, että palveluntarjoajalla olisi vastaanottajavalতিossa tietty infrastruktuuri (kuten toimisto-, asiakas- tai muu vastaanottotila) edellyttäen, että kyseinen infrastruktuuri on välttämätön palveluntarjonnan toteuttamiseksi.
- (20) Lupajärjestelmän käsitteellä tarkoitetaan ensi sijassa viranomaismenettelyjä, joilla myönnetään lupia, lisenssejä tai eri toimilupia, mutta se kattaa myös velvollisuuden kirjoittautua ammattialajärjestöön tai rekisteriin, luetteloon tai tietokantaan voidakseen harjoittaa tiettyä toimintaa tai voidakseen tehdä sopimus tietyn laitoksen kanssa tai hankkia elinkeinolupa. Luvan myöntäminen voi perustua muodolliseen päätökseen,

mutta myös epäsuoraan päätökseen, joka seuraa toimivaltaisen viranomaisen vaihtelusta tai siitä, että hakijan on odotettava ilmoituksen vastaanottotodistusta, ennen kuin hän voi aloittaa kyseisen toiminnan tai ennen kuin toiminta katsotaan lailliseksi.

- (21) Yhteensovitetun alan käsitteellä tarkoitetaan kaikkia vaatimuksia, joita sovelletaan palvelutoiminnan aloittamiseen tai harjoittamiseen, ja varsinkin vaatimuksia, jotka sisältyvät kunkin jäsenvaltion lakeihin, asetuksiin tai hallinnollisiin määräyksiin siitä riippumatta, koskevatko ne yhteisön tasolla yhdenmukaistettua alaa, ovatko ne luonteeltaan yleisiä vai erityisiä tai mihin oikeudenalaan ne kansallisen oikeuden mukaan kuuluvat.
- (22) Yksi varsinkin pk-yritysten kohtaamia perusvaikeuksia palvelutoiminnan aloittamisessa ja harjoittamisessa on viranomaismenettelyjen monimutkaisuus, pituus ja oikeusvarmuuden puuttuminen. Tästä syystä yhteisön tai kansallisen tason nykyaikaistamiseen ja hyviin viranomaiskäytänteisiin tähtäävien aloitteiden avulla olisi laadittava hallinnollisen yksinkertaistamisen periaatteet, luotava koordinoitusti yhteisön tasolla keskitettyihin asiointipisteisiin perustuva järjestelmä, rajoitettava ennakkolupavelvoite tapauksiin, joissa se on välttämätöntä, ja otettava käyttöön periaate, jonka mukaan toimivaltaisen viranomaisen katsotaan hiljaisesti myöntäneen luvan tietyn määräajan kuluttua. Tällä nykyaikaistamistoimella, jolla turvataan avoimuusedellytykset sekä toimijoita koskevien tietojen saattaminen ajan tasalle, pyritään poistamaan viiveitä, kustannuksia ja kielteisiä vaikutuksia, jotka johtuvat esimerkiksi tarpeettomista, liian monimutkaisista tai kalliista toimenpiteistä, päällekkäisyyksistä, asiakirjojen esitystapaa koskevasta kaavamaisuudesta, toimivaltaisten elinten harkintavallan käytöstä, epämääräisistä tai liian pitkistä määräajoista, myönnetyn luvan voimassaoloajan rajoittamisesta tai suhteettomista kuluista ja seuraamuksista. Tällaisilla käytänteillä on kielteisiä vaikutuksia, joilla on erityisen suuri merkitys palveluntarjoajille, jotka haluavat kehittää toimintaansa muissa jäsenvaltioissa ja tarvitsevat koordinoitua yksinkertaistamista 25 jäsenvaltion laajentuneilla sisämarkkinoilla.
- (23) Palvelutoiminnan aloittamisen ja harjoittamisen edistämiseksi sisämarkkinoilla olisi luotava kaikille jäsenvaltioille yhteinen hallinnollisen yksinkertaistamisen tavoite ja laadittava säännökset keskitetystä asiointipisteestä, tiedonsaantioikeudesta, sähköisistä menettelyistä ja lupajärjestelmien puitteista. Muita kansallisella tasolla tavoitteen saavuttamiseksi toteutettavia toimenpiteitä voivat olla niiden menettelyjen ja muodollisuuksien lukumäärän vähentäminen, joita sovelletaan palvelutoimintaan, varmistaen samalla, että ne ovat välttämättömiä yleisen edun mukaisen tavoitteen täyttämiseksi ja että ne eivät ole keskenään päällekkäisiä sisällön eivätkä päämäärän suhteen.
- (24) Hallinnollisen yksinkertaistamisen saavuttamiseksi ei pitäisi yleisesti asettaa esimerkiksi oikeaksi todistettuja käännoiksi koskevia muotovaatimuksia, paitsi silloin kun se on objektiivisesti perusteltua yleisen edun mukaisesta pakottavasta syystä, kuten työntekijöiden suojelun vuoksi. Olisi myös varmistettava, että lupa antaa yleensä oikeuden palvelutoiminnan aloittamisen tai sen harjoittamiseen koko jäsenvaltion alueella, ellei kutakin toimipaikkaa koskeva erillinen lupa, esimerkiksi suurien liiketilojen sijoittamiselle vaadittava lupa, ole perusteltu yleisen edun mukaisesta pakottavasta syystä, kuten kaupunkiympäristön suojelemiseksi.
- (25) Olisi säädettävä keskitetystä asiointipisteestä, jonka tehtävänä on varmistaa, että kullakin palveluntarjoajalla on yksi yhteyspiste, jonka kautta hän voi suorittaa kaikki

menettelyt ja muodollisuudet. Keskitettyjen asiointipisteiden määrä voi vaihdella jäsenvaltioittain alueellisten tai paikallisten toimivaltuuksien tai kyseisen toiminnan mukaan. Keskitetyn asiointipisteen perustaminen ei näin ollen vaikuta toimivaltaisten viranomaisten väliseen tehtäväjakoon kansallisessa järjestelmässä. Kun usea alue- tai paikallisviranomainen on toimivaltainen, yksi niistä voi toimia keskitettynä asiointipisteenä ja koordinaattorina muihin viranomaisiin nähden. Keskitetyn asiointipisteen voivat perustaa hallintoviranomaiset, mutta myös kauppakamarit, elinkeino- ja ammattialajärjestöt tai yksityiset organisaatiot, joille jäsenvaltio on päättänyt antaa tämän tehtävän. Keskitetyn asiointipisteen tehtävänä on olla merkittävänä neuvonantajana palveluntarjoajille joko viranomaisena, joka on suoraan toimivaltainen antamaan palvelutoiminnan aloittamiseksi tarvittavat asiakirjat, tai palveluntarjoajan ja toimivaltaisten viranomaisten väliorganisaationa. Komissio kehotti jo aloittavien yritysten toimintaolosuhteiden parantamisesta ja yksinkertaistamisesta 22 päivänä huhtikuuta 1997 antamassaan suosituksessa¹⁵ jäsenvaltioita perustamaan yhteyspisteitä muodollisuuksien yksinkertaistamiseksi.

- (26) Sähköisen toimenpide- ja asiointijärjestelmän käyttöönotto kohtuullisen lyhyellä aikavälillä on ehdoton edellytys palvelutoiminnan hallinnolliselle yksinkertaistamiselle, josta hyötyvät palveluntarjoajat, vastaanottajat ja toimivaltaiset viranomaiset. Tällaisen tuloksetvoiton toteuttaminen saattaa edellyttää palveluihin sovellettavien kansallisten säädösten ja muiden sääntöjen mukauttamista. Jotta kyseiset menettelyt ja muodollisuudet voitaisiin hoitaa etäältä, jäsenvaltioiden on ensi sijassa varmistettava, että ne voidaan suorittaa valtioiden rajat ylittäen. Tämä tuloksetvoite ei tarkoita menettelyjä tai muodollisuuksia, joiden yhteyttä paikkaan on luonnostaan mahdotonta erottaa.
- (27) Palvelutoiminnan aloittamismahdollisuudelle voidaan asettaa ehdoksi, että sitä varten saadaan lupa toimivaltaiselta viranomaiselta, vain siinä tapauksessa, että viranomaistoimen perusteet ovat syrjimättömät, välttämättömät ja oikeasuhteiset. Tämä tarkoittaa erityisesti sitä, että lupajärjestelmä on hyväksyttävissä vain, jos jälkikäteisvalvonta ei ole tehokas, koska jälkikäteisen on mahdotonta havaita kyseisten palvelujen puutteita ja koska ennakkovalvonnan puuttuminen aiheuttaa riskejä ja vaaroja. Näillä direktiivin säännöksillä ei voida perustella lupajärjestelmiä, jotka kielletään muissa yhteisön säädöksissä, kuten sähköisiä allekirjoituksia koskevista yhteisön puitteista 13 päivänä joulukuuta 1999 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 1999/93/EY¹⁶ tai tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista ("Direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä") 8 päivänä kesäkuuta 2000 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/31/EY¹⁷. Keskinäisen arviointimenettelyn tulosten avulla voidaan yhteisön tasolla määritellä toiminnan lajit, joita koskevat lupajärjestelmät olisi poistettava.
- (28) Jos tiettyyn toimintaan saatavissa olevien lupien määrä on rajattu vähäisistä luonnonvaroista tai teknisistä valmiuksista johtuen, mistä esimerkkeinä mainittakoon luvan myöntäminen analogisille radiotaajuuksille tai vesivoimakäyttöisen infrastruktuurin hyödyntämiselle, olisi säädettävä menettelystä, jossa valinta suoritetaan useiden mahdollisten ehdokkaiden välillä, jotta vapaan kilpailun avulla

¹⁵ EYVL L 145, 5.6.1997, s. 29.

¹⁶ EYVL L 13, 19.1.2000, s. 12.

¹⁷ EYVL L 178, 17.7.2000, s. 1.

kehitetään palveluntarjonnan laatua ja ehtoja käyttäjien eduksi. Tällaisessa menettelyssä on välttämättä varmistettava avoimuus ja tasapuolisuus, ja näin myönnettyjen lupien voimassaoloaika ei saa olla kohtuuttoman pitkä, lupia ei saa uusia automaattisesti eikä niillä saa millään tavalla suosia aikaisempaa palveluntarjoajaa. Myönnetyn luvan voimassaoloaika on erityisesti asetettava siten, ettei sillä estetä tai rajoiteta vapaata kilpailua enempää kuin on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että investoinnit poistetaan kirjanpidossa ja sijoitetuille pääomille saadaan kohtuullinen tuotto. Tapaukset, joissa lupien lukumäärä on rajoitettu muista kuin vähäisistä luonnonvaroista tai teknisistä valmiuksista johtuvista syistä, kuuluvat joka tapauksessa muiden tässä direktiivissä säädettyjen lupajärjestelmiä koskevien säännösten soveltamisen piiriin.

- (29) Yleisen edun mukaiset pakottavat syyt, joihin tämän direktiivin eräissä yhdenmukaistamissäännöksissä viitataan, ovat perustamissopimuksen 43 ja 49 artiklaa koskevassa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä tunnustettuja, kuten kuluttajien, palvelujen vastaanottajien, työntekijöiden tai kaupunkiympäristön suojelu.
- (30) Palvelujen todellistensisämarkkinoiden luominen edellyttää, että poistetaan sijoittautumisvapauden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden rajoitukset, joita on vielä eräiden jäsenvaltioiden lainsäädännössä ja jotka eivät ole perustamissopimuksen 43 ja 49 artiklan mukaisia. Kielletyt rajoitukset vaikuttavat etenkin palvelujen sisämarkkinoihin ja ne on järjestelmällisesti purettava mahdollisimman nopeasti.
- (31) Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sijoittautumisvapaus tarkoittaa ensi kädessä yhtäläisen kohtelun periaatetta, jolla kielletään kaikenlainen jäsenvaltion kansalaisuuteen perustuva syrjintä, mutta myös kaikenlainen välillinen syrjintä, joka perustuu muihin kriteereihin, jotka voivat johtaa samaan tulokseen. Tämän vuoksi palvelutoiminnan aloittamiselle tai harjoittamiselle jäsenvaltiossa pääasiallisena tai toissijaisena toimintana ei saisi asettaa toimi-, asuin- tai kotipaikkaa tai pääasiallista suorituspaikkaa koskevia kriteerejä. Jäsenvaltio ei saisi myöskään asettaa esteitä sellaisen toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan perustettujen yhteisöjen, joiden alueella niillä on pääasiallinen toimipaikka, oikeuskelpoisuudelle ja oikeudelliselle toimintakyvylle. Jäsenvaltio ei myöskään saisi millään tavoin suosia palveluntarjoajia, joilla on erityiset siteet kansalliseen tai paikalliseen sosioekonomiseen toimintaympäristöön, eikä rajoittaa palveluntarjoajan toimipaikan perusteella tämän kykyä hankkia, käyttää tai luovuttaa oikeuksia ja varallisuutta tai ottaa erimuotoista luottoa ja hankkia tiloja, jotka ovat tarpeen toiminnan aloittamisessa tai tosiasiallisessa harjoittamisessa.
- (32) Kiellolla asettaa taloudellisia testejä luvan myöntämisen ennakkoehdoksi tarkoitetaan taloudellisia testejä itsessään eikä muita vaatimuksia, jotka ovat objektiivisesti perusteltavissa yleisen edun mukaisin pakottavin syin, kuten kaupunkiympäristön suojelu. Tämä kielto ei koske kilpailuoikeuden soveltamisesta vastaavien viranomaisten toimivallan käyttämistä.
- (33) Jotta voidaan yhteensovittaa kansallisten säädösten nykyaikaistaminen sisämarkkinavaatimusten kanssa, kunkin jäsenvaltion olisi arvioitava tiettyjä kansallisia syrjimättömiä vaatimuksia, jotka ovat luonteensa puolesta omiaan rajoittamaan voimakkaasti tai jopa estämään toiminnan aloittamisen tai harjoittamisen sijoittautumisvapauden nojalla. Jäsenvaltioiden on direktiivin täytäntöönpanolle varatussa ajassa varmistettava, että mainitut vaatimukset ovat välttämättömiä ja oikeasuhteisia sekä tarpeen vaatiessa poistettava ne tai muutettava niitä. Lisäksi näiden

vaatimusten on kaikissa tapauksissa oltava yhteensopivia yhteisön kilpailuoikeuden kanssa.

- (34) Tutkittaviin rajoituksiin kuuluvat kansalliset järjestelmät, joissa muista kuin ammatilliseen pätevyyteen liittyvistä syistä tietyn toiminnan, kuten uhkapelien, järjestäminen varataan määrätyille palveluntarjoajille. Samoin on tutkittava lähetysoikeuksien kaltaiset vaatimukset (*"must carry"* –järjestelmät), joita sovelletaan kaapelitoiminnan harjoittajiin ja joissa palvelunvälittäjälle asetetaan velvoite pitää saatavilla määrättyjen tarjoajien palveluja, mikä vaikuttaa tämän valinnanvapauteen, radiolähetysohjelmien vastaanottomahdollisuuksiin ja lopullisten vastaanottajien valintamahdollisuuksiin.
- (35) Tämän direktiivin sijoittautumisvapautta koskevia säännöksiä on syytä soveltaa ainoastaan siltä osin kuin asianomainen toiminta on kilpailulle avointa, joten niillä ei velvoiteta jäsenvaltioita poistamaan nykyisiä monopoleja etenkin arpajaistoiminnan osalta tai yksityistämään tiettyjä aloja.
- (36) Tässä direktiivissä määritellään tietyt vaatimukset, jotka jäsenvaltioiden on poistettava tai arvioitava täytäntöönpanovaiheen aikana, mikä ei kuitenkaan estä nostamasta jäsenyysoikeuksien noudattamatta jättämisestä koskevaa kannetta jäsenvaltiota vastaan perustamissopimuksen 43 tai 49 artiklan perusteella.
- (37) Jotta varmistetaan palvelujen vapaan liikkuvuuden tehokas täytäntöönpano sekä taataan palvelujen vastaanottajille ja tarjoajille mahdollisuus saada ja tuottaa palveluja kaikkialla yhteisössä ilman rajoja, olisi vahvistettava periaate, jonka mukaan palveluntarjoajaa ei saa periaatteessa koskea muu laki kuin sen maan laki, johon palveluntarjoaja on sijoittautunut. Tämä periaate on välttämätön sen varmistamiseksi, että palveluntarjoajat ja erityisesti pk-yritykset voivat täyden oikeusvarmuuden vallitessa hyödyntää sisämarkkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia. Helpottamalla tällä tavoin palvelujen vapaata liikkuvuutta jäsenvaltioiden välillä, yhdistettynä yhdenmukaistamistoimiin ja keskinäiseen avunantoon, periaatteen myötä vastaanottajilla on mahdollisuus hyödyntää muiden jäsenvaltioiden laadukkaiden palvelujen aiempaa suurempaa valikoimaa. Periaatteeseen olisi liitettävä palvelujen vastaanottajan neuvonta, joka antaa mahdollisuuden etenkin tiedonsaantiin muiden jäsenvaltioiden lainsäädännöstä, sekä palvelujen avoimuutta koskevien sääntöjen yhdenmukaistaminen.
- (38) Lisäksi on tärkeää taata, että palvelutoimintojen valvontaa harjoitetaan palvelujen lähteellä, eli että kyseistä valvontaa harjoittavat sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, johon palveluntarjoaja on sijoittautunut. Alkuperämaan toimivaltaiset viranomaiset ovat parhaassa asemassa palveluntarjoajan valvonnan tehokkuuden ja jatkuvuuden varmistamiseksi ja sen takaamiseksi, että vastaanottajan suoja toteutuu omassa maassa ja sen lisäksi myös muissa jäsenvaltioissa. Tämä yhteisön laajuinen alkuperämaan vastuu palveluntarjoajan toiminnan valvonnasta riippumatta palvelujen määrärajoista olisi asettava selkeästi, jotta vakiinnutetaan jäsenvaltioiden vastavuoroinen luottamus palvelutoimintojen sääntelyn alalla. Toimivaltaitten tuomioistuinten nimeäminen ei kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, vaan tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22 päivänä joulukuuta 2000 annetun neuvoston

asetuksen (EY) N:o 44/2001¹⁸ soveltamisalaan tai muiden yhteisön säädösten, kuten palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon 16 päivänä joulukuuta 1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY¹⁹ soveltamisalaan.

- (39) Lain soveltamista ja alkuperämaassa toteutettavaa valvontaa koskevan periaatteen lisäksi olisi vahvistettava periaate, jonka mukaan jäsenvaltio ei voi rajoittaa toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevia palveluja.
- (40) On aiheellista säätää, että alkuperämaaperiaatteen soveltamisesta ei voi poiketa muilla kuin niillä aloilla, jotka kuuluvat yleisten tai siirtymäajan poikkeusten soveltamisen piiriin. Nämä poikkeukset ovat välttämättömiä sisämarkkinoiden yhdentymisasteen huomioon ottamiseksi sekä palveluja koskevien tiettyjen yhteisön säännösten, joiden mukaan palveluntarjoajaan on sovellettava muun kuin alkuperämaan lainsäädäntöä, huomioon ottamiseksi. Lisäksi poikkeuksellisesti tietyissä yksittäistapauksissa voidaan toteuttaa toimenpiteitä tietyn palveluntarjoajan varalta sisältöä ja menettelyä koskevin tietuin tarkoin määritellyin edellytyksin. Jotta taataan pk-yrityksille tarpeellinen oikeusvarmuus, jolla kyseisiä yrityksiä kannustetaan tarjoamaan palvelujaan muissa jäsenvaltioissa, nämä poikkeukset on rajattava koskemaan ehdottoman välttämättömiä tekijöitä. On korostettava, että näitä poikkeuksia voidaan soveltaa ainoastaan syistä, jotka liittyvät palvelujen turvallisuuteen, terveydenhoitoalan ammatinharjoitukseen tai yleisen järjestyksen suojelemiseen ja erityisesti alaikäisten suojeluun, ja siltä osin kuin kyseisen alan kansallisia säännöksiä ei ole yhdenmukaistettu. Lisäksi palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevien rajoitusten olisi oltava niiden perusoikeuksien mukaisia, jotka yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan kuuluvat erottamattomasti yhteisön oikeusjärjestyksen mukaisiin yleisiin oikeusperiaatteisiin.
- (41) Siinä tapauksessa, että palveluntarjoaja siirtyy muuhun jäsenvaltioon kuin alkuperäjäsenvaltioon, olisi säädettävä näiden kahden valtion välisestä keskinäisestä avunannosta, jossa kyseinen muu kuin alkuperäjäsenvaltiona oleva jäsenvaltio voi suorittaa tarkistuksia, tarkastuksia ja tutkimuksia alkuperäjäsenvaltion pyynnöstä tai suorittaa omasta aloitteestaan kyseisiä tarkastuksia, jos on kyse yksinomaan tosiseikkojen toteutamisesta. Lisäksi silloin, kun on kyse työntekijöiden lähettämisestä tilapäisesti toiseen jäsenvaltioon, määränpäänä oleva jäsenvaltio voi toteuttaa toimenpiteitä toiseen jäsenvaltioon sijoittautunutta palveluntarjoajaa vastaan sen varmistamiseksi, että palvelujen tarjoamisen yhteydessä noudatetaan direktiivin 96/71/EY nojalla sovellettavia työehtoja ja -oloja.
- (42) On aiheellista poiketa alkuperämaaperiaatteesta niiden palvelujen osalta, jotka ovat kokonaan kiellettyjä jäsenvaltiossa, johon palveluntarjoaja asettautuu, jos tällainen sääntely on objektiivisesti perusteltu yleisen järjestyksen, turvallisuuden tai kansanterveyden mukaisin syin. Poikkeus koskee vain kokonaiskieltoja eikä kata kansallisia järjestelmiä, joissa toimintaa ei kielletä kokonaan, vaan varataan sen harjoittaminen yhdelle tai useammalle erityistoimijalle, tai joissa kielletään toiminnan harjoittaminen ilman ennakkolupaa. Kun jäsenvaltio sallii siis toiminnan vain tietyille toimijoille, kyseinen toiminta ei ole kokonaan kiellettyä eikä sitä näin ollen pidetä

¹⁸ EYVL L 12, 16.1.2001, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna vuoden 2003 liittymisasiakirjalla.

¹⁹ EYVL L 18, 21.1.1997, s. 1.

itsessään yleistä järjestystä, turvallisuutta tai kansanterveyttä uhkaavana. Sen vuoksi ei olisi perusteltua jättää tällainen toiminta direktiivin yleisjärjestelmän ulkopuolelle.

- (43) Alkuperämaaperiaatetta ei ole syytä soveltaa sen jäsenvaltion erityisvaatimuksiin, johon palveluntarjoaja siirtyy, jotka kuuluvat olennaisina palvelun suorituspaikan erityisominaisuuksiin ja joiden noudattaminen on ehdottoman välttämätöntä yleisen järjestyksen, turvallisuuden tai kansanterveyden ylläpitämiseksi tai ympäristön suojelemiseksi. Tällaisella poikkeuksella tarkoitetaan viranomaisten yleisen kulkuväylän varaamista tai käyttöä, julkisten tilaisuuksien järjestämiseen liittyviä vaatimuksia tai työmaiden turvallisuuteen liittyviä vaatimuksia.
- (44) Alkuperämaaperiaatteen soveltamatta jättäminen sellaisen ajoneuvon rekisteröintiin, joka on leasingvuokrattu muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa sitä käytetään, on tulosta yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, jossa tunnustetaan, että jäsenvaltio voi asettaa tällaisen velvoitteen alueellaan käytetyille ajoneuvoille oikeasuhteisin ehdoin. Tämä poikkeus ei koske satunnaista tai tilapäistä vuokrausta.
- (45) Yhteisön tasolla on jo annettu joukko direktiivejä, jotka koskevat kuluttajien tekemiä sopimuksia. Näissä direktiiveissä noudatetaan kuitenkin vähimmäisvaatimuksiin rajoittuvaa yhdenmukaistamista. Jotta vähennettäisiin mahdollisuuksien mukaan koko unionin kuluttajansuojaa koskevissa säännöissä olevia eroja, jotka aiheuttavat kuluttajia ja yrityksiä haittaavaa sisämarkkinoiden pirstoutumista, komissio ilmoitti tiedonannossaan kuluttajapoliittisesta strategiasta vuosiksi 2002–2006²⁰, että komission keskeisiin painopisteisiin kuuluu täyden yhdenmukaistamisen ehdottaminen. Lisäksi komissio korosti toimintasuunnitelmassaan ”Euroopan sopimusoikeuden yhtenäistäminen”²¹, että EU:n laajuisen kuluttajia koskevan sopimusoikeuden lähentäminen on välttämätöntä, mikä tarkoittaa nykyisen kuluttajien tekemiä sopimuksia koskevan oikeuden uudelleen tarkastelua jäljellä olevien epä johdonmukaisuuksien poistamiseksi, aukkojen täyttämiseksi ja lainsäädännön yksinkertaistamiseksi.
- (46) On suotavaa soveltaa alkuperämaaperiaatetta kuluttajien tekemien sellaisten sopimusten aloilla, joissa on tarkoituksena toimittaa palveluja vain siltä osin kuin yhteisön direktiiveissä säädetään täydellisestä yhdenmukaistamisesta, sillä näissä tapauksissa kuluttajansuojan tasot ovat yhtäläiset. Alkuperämaaperiaatteeseen tehtävä poikkeus, joka koskee palveluntarjoajan sopimuksenulkoista vastuuta, kun on kyse toiminnan harjoittamisen yhteydessä henkilölle sattuneesta tapaturmasta jäsenvaltiossa, johon palveluntarjoaja siirtyy, kohdistuu henkilölle tapaturman yhteydessä aiheutuneisiin fyysisiin ja aineellisiin vahinkoihin.
- (47) Jäsenvaltioille olisi jätettävä mahdollisuus ryhtyä poikkeustapauksissa alkuperämaaperiaatteesta poikkeaviin toimenpiteisiin toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen palveluntarjoajan kohdalla yksittäistapauksissa ja määrätyistä syistä, kuten palvelujen turvallisuuden vuoksi. Tällainen mahdollisuus olisi oltava käytettävissä ainoastaan yhteisön laajuisen yhdenmukaistamisen puuttuessa. Mahdollisuus ei myöskään oikeuta rajoittavien toimenpiteiden toteuttamiseen aloilla, joilla muiden direktiivien nojalla kielletään palvelujen vapaasta liikkuvuudesta poikkeaminen, kuten direktiivin 1999/93/EY tai ehdolliseen pääsyyn perustuvien tai

²⁰ EYVL C 137, 8.6.2002, s. 2.

²¹ EUVL C 63, 15.3.2003, s. 1.

ehdollisen pääsyn sisältävien palvelujen oikeussuojasta 20 päivänä marraskuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/84/EY²² tapauksessa, eikä laajentamaan tai rajoittamaan poikkeamismahdollisuuksia, joista säädetään muissa direktiiveissä, kuten televisiotoimintaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 3 päivänä lokakuuta 1989 annetussa neuvoston direktiivissä 89/552/EY²³ tai direktiivissä 2000/31/EY.

- (48) Palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevat tämän direktiivin vastaiset rajoitukset voivat johtua toimenpiteistä palveluntarjoajaa vastaan, mutta ne voivat myös monella tapaa haitata vastaanottajien ja erityisesti kuluttajien palvelujen käyttöä. Tässä direktiivissä luetellaan esimerkinomaisesti tietyn tyyppisiä vastaanottajiaan kohdistuvia rajoituksia tilanteessa, jossa tämä haluaa käyttää toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen palveluntarjoajan palvelua.
- (49) Palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten mukaan, sellaisina kuin niitä on tulkittu yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä, vastaanottajan kansalaisuuteen tai asuinmaahan tai asuinpaikkakuntaan perustuva syrjintä on kielletty. Kyseeseen tulee erityisesti ainoastaan toisen jäsenvaltion kansalaisille asetettu velvoite toimittaa palvelun tai tiettyjen hinnoitteluun liittyvien etuuksien saamiseksi alkuperäisiä asiakirjoja tai oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, kansalaisuuden osoittava todistus tai asiakirjakäännöksiä. Syrjivien vaatimusten kieltäminen ei kuitenkaan estä tietyille vastaanottajille varattujen ja etenkin hinnoitteluun liittyvien etuuksien soveltamista objektiivisin ja oikeutetuin perustein, kuten suorassa suhteessa kyseisten vastaanottajien maksamiin osuuksiin nähden.
- (50) Jotta alue ilman sisärajoja todella toteutuisi, yhteisön kansalaisia ei saa estää hyödyntämästä palvelua, joka on teknisesti saatavilla markkinoilla, eikä kyseisille kansalaisille saa vahvistaa erilaisia ehtoja ja tariffeja kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella. Tällaisen vastaanottajiin kohdistuvan syrjinnän jatkuminen vahvistaa yhteisön kansalaisen käsitystä, jonka mukaan palvelujen todelliset sisämarkkinat eivät ole toteutuneet, ja vaikuttaa yleisemmällä tasolla Euroopan kansojen yhdentymiskehitykseen. Sisämarkkinoiden syrjimättömyysperiaate edellyttää, että vastaanottajalla ja etenkin kuluttajalla olevaa mahdollisuutta käyttää yleisölle tarjottua palvelua ei kielletä tai vaikeuteta vastaanottajan kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella yleisön tietoon saatetuissa yleisissä ehdoissa. Tämä ei estä mahdollisuutta asettaa yleisissä ehdoissa palvelun tuottamiseen liittyviä vaihtelevia tariffeja ja ehtoja, jotka perustellaan suoraan objektiivisin tekijöin, joita voivat olla esimerkiksi välimatkasta johtuvat tosiasialliset lisäkustannukset, palvelun tuottamisen tekniset ominaispiirteet, erilaiset markkinaolosuhteet tai alkuperäjäsenvaltion määräyksistä poikkeaviin määräyksiin liittyvät lisäriskit.
- (51) Palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevassa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettujen periaatteiden mukaisesti, ja horjuttamatta jäsenvaltioiden antaman sosiaaliturvan taloudellista tasapainoa, olisi terveydenhoidosta maksettavien korvausten osalta lisättävä oikeusvarmuutta potilaiden kannalta, sillä palvelujen vastaanottajina potilaat hyötyvät palvelujen vapaasta

²² EYVL L 320, 28.11.1998, s. 54.

²³ EYVL L 298, 17.10.1989, s. 23, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/36/EY (EYVL L 202, 30.7.1997, s. 60).

liikkuvuudesta, sekä terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja sosiaaliturvasta vastaavien tahojen kannalta.

- (52) Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71²⁴ ja etenkin sen säännöksiä sosiaaliturvajärjestelmään liittymisestä sovelletaan palkattuihin työntekijöihin ja itsenäisiin ammatinharjoittajiin, jotka toimittavat palvelun tai osallistuvat sen suorittamiseen.
- (53) Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 22 artikla, joka koskee oikeutta saada korvaus toisessa jäsenvaltiossa annetuista terveydenhoitopalveluista, edistää osaltaan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetulla tavalla potilaiden vapaata liikkuvuutta ja rajatylittävien sairaanhoitopalvelujen suorittamista. Tällä säännöksellä on tarkoitus varmistaa, että luvan saaneilla sosiaalivakuutetuilla on mahdollisuus saada hoitoa muissa jäsenvaltioissa yhtä edullisilla korvausehdoilla kuin sosiaalivakuutetut, jotka kuuluvat näiden jäsenvaltioiden lainsäädännön piiriin. Artiklassa annetaan sosiaalivakuutetuille myös oikeuksia, joita näillä ei muutoin olisi, joten artikla on esimerkki tavasta harjoittaa palvelujen vapaata liikkuvuutta. Sen sijaan säännöksellä ei ole tarkoitus säännellä eikä sillä näin ollen mitenkään estetä korvaamasta toimivaltaisessa jäsenvaltiossa voimassa olevien tariffien mukaisesti kuluja, jotka ovat aiheutuneet toisessa jäsenvaltiossa annetusta sairaanhoidosta, vaikka ennakkolupaa ei olisikaan.
- (54) Kun otetaan huomioon palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön kehitys, ennakkolupaa koskeva edellytys jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmästä suoritettavan taloudellisen korvauksen saamiseksi toisessa jäsenvaltiossa annetusta muusta terveydenhoidosta kuin sairaalahoidosta on poistettava, ja jäsenvaltioiden on tältä osin mukautettava säännöksiään. Kun kyseinen hoito korvataan jäsenvaltion, jossa henkilö on vakuutettu, sairausvakuutusjärjestelmän takaamissa rajoissa, tällainen poistaminen ei vakavasti horjuta sairausvakuutusjärjestelmien taloudellista tasapainoa. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti ehdot, joita jäsenvaltiot asettavat alueellaan muun kuin sairaalahoidon korvaamiselle, ovat sovellettavissa tapaukseen, joissa hoito annetaan muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa henkilö on vakuutettu, siltä osin kuin ne ovat yhteensopivia yhteisön säännösten kanssa. Samoin lupajärjestelmien, jotka koskevat muussa jäsenvaltiossa annetun hoidon korvaamista, on yhteisöjen oikeuskäytännön mukaisesti noudatettava tässä direktiivissä lupien myöntämisehdoista ja -menettelyistä annettuja säännöksiä.
- (55) Yhteisöjen tuomioistuimen palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuskäytännön mukaisesti ennakkolupaan perustuva järjestelmä, jossa korvaus suoritetaan muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa henkilö on vakuutettu, annetusta sairaalahoidosta, vaikuttaa perustellulta, kun otetaan huomioon tarve varmistaa sairaalalaitosten määrän, niiden maantieteellisen jakautumisen sekä näiden laitosten sisäisten järjestelyjen ja varustelun suunnittelu tai niiden sairaanhoitopalvelujen luonne, joita sairaalat pystyvät tarjoamaan. Tällä suunnittelulla pyritään takaamaan, että kyseisen jäsenvaltion alueella on saatavilla riittävästi ja pysyvästi monipuolisia laadukkaita sairaalahoitopalveluja, ja

²⁴ EYVL L 149, 5.7.1971, s. 2, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna vuoden 2003 liittymisasiakirjalla.

pyritään hallitsemaan kustannuksia ja välttämään niin pitkälle kuin mahdollista taloudellisten, teknisten ja henkilöstöresurssien tuhlaaminen. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti sairaalahoidon käsite on määriteltävä objektiivisesti, ja ennakkolupajärjestelmän on oltava yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen nähden oikeasuhteinen.

- (56) Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 22 artiklassa säädetään olosuhteista, joissa kansallinen toimivaltainen viranomais ei voi evätä kyseisen artiklan nojalla haettua lupaa. Jäsenvaltiot eivät voi evätä lupaa, jos sairaalahoidon kuuluu kyseisen jäsenvaltion alueella sen sosiaaliturvan piiriin ja jos samanlaista tai tehokkuudeltaan samantasoista hoitoa ei voi saada ajoissa kyseisen jäsenvaltion alueella sosiaaliturvajärjestelmän mukaisin edellytyksin. Hyväksyttävää aikaa koskevaa edellytystä on yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti arvioitava kaikkien niiden olosuhteiden perusteella, jotka ovat luonteeltaan kullekin konkreettiselle tapaukselle ottaen asianmukaisesti huomioon sekä potilaan lääketieteellisen tilanteen luvan hakemisen ajankohtana että sen aikaisemmat vaiheet ja sairauden todennäköisen etenemisen.
- (57) Toisessa jäsenvaltiossa annetusta terveydenhoidosta suoritettujen jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmien korvaukset eivät saisi olla pienempiä kuin niiden omilla alueilla annetusta terveydenhoidosta suoritettujen sosiaaliturvajärjestelmien korvaukset. Palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti luvan puuttuessa hoidon korvaaminen valtion, jossa henkilö on vakuutettu, korvaustaulukon perusteella ei vaikuttaisi merkittävästi sosiaaliturvajärjestelmän rahoitukseen. Jos lupa on myönnetty, asetuksen (ETY) N:o 1408/71 22 artiklan puitteissa esitettyjen kulujen korvaaminen suoritetaan hoidon antaneen jäsenvaltion korvaustaulukoiden mukaan. Jos kulujen kattamisen taso on kuitenkin alhaisempi kuin se, johon potilaalla olisi ollut oikeus, jos hän olisi saanut saman hoidon jäsenvaltiossa, jossa hän on vakuutettu, korvaavan jäsenvaltion on täydennettävä korvausta siihen määrään asti, jota se olisi soveltanut kyseiseen tapaukseen.
- (58) Kun on kyse työntekijöiden tilapäisestä lähettämisestä osana palvelujen tarjoamista muussa jäsenvaltiossa kuin alkuperäjäsenvaltiossa, olisi pyrittävä selkiyttämään alkuperäjäsenvaltion ja tilapäisen lähettämisen kohdejäsenvaltion asemaa ja tehtävien jakoa sekä tällä tavoin helpottamaan palvelujen vapaata liikkuvuutta. Tämän direktiivin tarkoituksena ei ole käsitellä varsinaisia työoikeuteen liittyviä kysymyksiä. Tehtävien jakamisella sekä alkuperäjäsenvaltion ja tilapäisen lähettämisen kohdejäsenvaltion yhteistyömuotojen määrittelyllä helpotetaan palvelujen vapaan liikkuvuuden toteutumista erityisesti siten, että tiettyjä suhteettomia hallintomenettelyjä poistetaan ja samalla parannetaan työolojen ja -ehtojen noudattamisen valvontaa direktiivin 96/71/EY mukaisesti.
- (59) Jotta vältetään syrjivät tai suhteettomat hallinnolliset muodollisuudet, jotka ovat erityisen haitallisia pk-yrityksille, olisi tilapäisen lähettämisen kohdejäsenvaltiota kieltävä asettamasta tilapäisen siirron edellytykseksi vaatimuksia, kuten velvoitetta hakea viranomaislupaa. Samoin olisi kieltävä velvoite, jonka mukaan asiasta on tehtävä ilmoituslähettämisen kohdejäsenvaltion viranomaisille. Tällainen velvoite voidaan kuitenkin säilyttää 31 päivään joulukuuta 2008 asti siltä osin kuin on kyse direktiivin 96/71/EY liitteessä tarkoitettusta rakennusalan toiminnasta. Tältä osin direktiivin täytäntöönpanoa käsittelevä kansallisten asiantuntijoiden ryhmä työskentelee jäsenvaltioiden hallinnollisen yhteistyön parantamiseksi ja tarkastusten helpottamiseksi. Kuitenkin siltä osin kuin on kyse muista työoloista ja -ehdoista kuin direktiivissä 96/71/EY tarkoitetuista, tilapäisen lähettämisen kohdejäsenvaltion ei

pitäisi voida direktiivissä säädetyn palvelujen vapaan liikkuvuuden periaatteen nojalla kohdistaa rajoittavia toimenpiteitä toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneeseen palveluntarjoajaan.

- (60) Palvelujen vapaa liikkuvuus käsittää palveluntarjoajan oikeuden siirtää tilapäisesti henkilöstöään, vaikka olisi kyse muiden kuin EU-maiden kansalaisista, jotka ovat kolmannen maan kansalaisen asemassa laillisesti sijoittautuneet alkuperäjäsenvaltioon ja ovat siellä vakinaisessa työsuhteessa. On tarpeen asettaa alkuperäjäsenvaltiolle velvollisuus varmistaa, että työntekijänä tilapäisesti lähetetty kolmannen maan kansalainen täyttää alkuperäjäsenvaltion lainsäädännön mukaiset asuinpaikkaa ja vakinaista työsuhdetta koskevat vaatimukset myös sosiaaliturvan alalla. On syytä säätää, ettei kohdejäsenvaltio puolestaan voi suorittaa työntekijään tai palveluntarjoajaan kohdistuvia ennakkotarkastuksia, erikseen määriteltyjä tapauksia lukuun ottamatta, etenkin maahantuloa tai oleskelua koskevien lupien tai työluvan osalta eikä määrätä tiettyjä velvoitteita, kuten toistaiseksi voimassa olevaa työsuhdetta koskevaa velvoitetta tai velvoitetta aiemmasta työpaikasta palveluntarjoajan alkuperäjäsenvaltiossa.
- (61) Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 muuttamisesta soveltamisalan laajentamiseksi koskemaan kolmansien maiden kansalaisia, joita kyseiset säännökset eivät jo koske yksinomaan heidän kansalaisuutensa vuoksi, 14 päivänä toukokuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 859/2003²⁵ tultua voimaan kolmansien maiden kansalaiset kuuluvat yhteistyöjärjestelmän piiriin, joka koskee sosiaaliturvajärjestelmien soveltamista palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä asetuksen (ETY) N:o 1408/71 nojalla, ja kyseisessä asetuksessa annetaan sovellettavat säännöt maasta, jonka sosiaaliturvajärjestelmään työntekijä kuuluu.
- (62) Palveluntarjoajan käytettävissä olevien keinojen joukosta, joilla se voi helposti asettaa siltä edellytetyt tiedot vastaanottajan saataville, on syytä säätää velvollisuudesta ilmoittaa sähköpostiosoite sekä verkkosivuston osoitteen. Velvoite, jonka mukaan palveluntarjoajien on annettava tietyt tiedot asiakirjoissa, joissa tarjottavat palvelut esitetään yksityiskohtaisesti, ei kuitenkaan saisi koskea yleisluonteisia kaupallisia tiedotteita, kuten mainontaa, vaan pikemmin esitteitä, joissa ehdotettuja palveluja esitellään yksityiskohtaisesti, myös verkkosivuston asiakirjoja.
- (63) Sellaisten palvelujen tarjoajilta, joihin sisältyy erityinen terveys- tai turvallisuusriski tai erityinen taloudellinen riski vastaanottajan kannalta, olisi vaadittava asianmukainen ammatillinen vastuuvakuutus tai vastaava tai päämäärältään keskeisiltä osin vertailukelpoinen takuu, mikä merkitsee, että palveluntarjoajalla olisi oltava riittävän kattava vakuutus yhdessä tai useammassa muussa jäsenvaltiossa kuin alkuperäjäsenvaltiossa tarjoamansa palvelun osalta.
- (64) On tarpeen poistaa säänneltyjä ammatteja koskevan kaupallisen viestinnän täydelliset kiellot, jolloin ei kuitenkaan poistettaisi kaupallisen viestinnän sisältöön kohdistuvia kieltoja, vaan ne, joilla kielletään yleisesti tietyn ammatin osalta yhden tai useamman tyyppinen kaupallinen viestintä, esimerkiksi kaikki mainokset tietynlaisissa joukkoviestimissä tai osassa niitä. Kaupallisen viestinnän sisällön ja sitä koskevien

²⁵

EUVL L 124, 20.5.2003, s. 1.

yksityiskohtaisten sääntöjen osalta ammattihenkilöitä olisi kehoitettava laatimaan yhteisön tason käytännesääntöjä yhteisön lainsäädäntöä noudattaen.

- (65) Vastaanottajille tarjottujen ja tuotettujen palvelujen laatua koskevan avoimuuden lisäämiseksi ja vertailukelpoisten perusteiden mukaan esitettyjen arvioiden edistämiseksi on tärkeää, että merkintöjen ja muiden erottuvien merkkien merkitystä koskevat tiedot ovat helposti saatavilla. Tällainen avoimuusvaatimus on erityisen merkittävä matkailualan kaltaisilla aloilla, ja varsinkin hotellipalveluissa, joiden luokittelujärjestelmä on laajalti käytössä. Lisäksi olisi tutkittava, missä määrin eurooppalainen standardointi voi olla avuksi palvelujen yhteensopivuuden ja laadun edistämisessä. Eurooppalaisia standardeja kehittävät Euroopan standardointielimet CEN, CENELEC ja ETSI. Tarvittaessa komissio voi antaa toimeksiannon erityisten eurooppalaisten standardien laatimiseksi niiden menettelyjen mukaisesti, joista on säädetty teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 98/34/EY²⁶.
- (66) Jäsenvaltioiden viranomaisverkoston kehittäminen kuluttajien suojaamiseksi, mikä on aiheena kuluttajansuoja-alan yhteistyötä koskevassa asetusehdotuksessa, täydentää tässä direktiivissä säädettyä yhteistyötä. Kuluttajansuojaa koskevan lainsäädännön soveltaminen rajatylittäviin tilanteisiin etenkin uusien markkinointi- ja jakelutapojen kehittymisen myötä, sekä tarve poistaa eräitä alan yhteistyötä haittaavia esteitä edellyttävät jäsenvaltioilta entistä tiiviimpää yhteistyötä. Tällä alalla onkin välttämätöntä varmistaa, että jäsenvaltiot vaativat toimijoita lopettamaan alueellaan laittomat käytänteet, jotka kohdistuvat toisen jäsenvaltion kuluttajiin.
- (67) On aiheellista säätää, että jäsenvaltiot kannustavat yhteistyössä komission kanssa sidosryhmiä laatimaan yhteisön tason käytännesääntöjä, joiden tavoitteena on erityisesti palvelujen laadun parantaminen ja joissa otetaan huomioon kunkin ammatin erityispiirteet. Käytännesääntöjen on oltava yhteisön oikeuden mukaisia ja täytettävä erityisesti kilpailulainsäädännön vaatimukset.
- (68) Tämä direktiivi ei estä tekemästä uusia lainsäädännöllisiä tai muita aloitteita kuluttajansuojan alalla.
- (69) Se, että komissio ei reagoi tässä direktiivissä säädetyn keskinäisen arviointimenettelyn puitteissa, ei tarkoita, että jäsenvaltioiden kertomusten aiheina olevat kansalliset vaatimukset ovat yhteisön säännösten kanssa yhteensopivia.
- (70) Kuluttajien etujen suojaamista tarkoittavista kieltokanteista 19 päivänä toukokuuta 1998 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/27/EY²⁷ lähennetään niitä jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, jotka liittyvät sen liitteeseen sisältyvien direktiivien soveltamisalaan kuuluvien, kuluttajien yhteisten etujen suojaamista tarkoittaviin kieltokanteisiin. Tällaisten kieltokanteiden mahdollistamiseksi tapauksissa, joissa rikotaan tätä direktiiviä ja vaarannetaan kuluttajien yhteisiä etuja, on aiheellista muuttaa direktiivin 98/27/EY liitettä.

²⁶ EYVL L 204, 21.7.1998, s. 37, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 2003 liittymisasiakirjalla.

²⁷ EYVL L 166, 11.6.1998, s. 51, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/65/EY (EYVL L 271, 9.10.2002, s. 16).

- (71) Tavoitetta, joka on palveluntarjoajien vapautta sijoittautua jäsenvaltioihin ja palvelujen vapaata liikkuvuutta jäsenvaltioiden välillä haittaavien esteiden poistaminen, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin vaan se voidaan toiminnan laajuuden takia toteuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (72) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa ja erityisesti sen 8, 15, 21 ja 47 artiklassa tunnustetut periaatteet.
- (73) Tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY²⁸ mukaisesti,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I luku

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

Tässä direktiivissä vahvistetaan yleissäännökset, joiden avulla edistetään palveluntarjoajien sijoittautumisvapautta ja palvelujen vapaata liikkuvuutta.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan sellaisten palveluntarjoajien tuottamiin palveluihin, joilla on toimipaikka jossakin jäsenvaltiossa.
2. Tätä direktiiviä ei sovelleta seuraaviin toimiin:
 - a) rahoituspalvelut, sellaisina kuin ne on määritelty direktiivin 2002/65/EY 2 artiklan b alakohdassa;
 - b) sähköistä viestintää koskevat palvelut ja verkot sekä niihin liittyvät voimavarat ja palvelut Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveissä 2002/19/EY²⁹,

²⁸ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

²⁹ EYVL L 108, 24.4.2002, s. 7.

2002/20/EY³⁰, 2002/21/EY³¹, 2002/22/EY³² ja 2002/58/EY³³ säänneltyjen seikkojen osalta;

- c) kuljetuspalvelut siltä osin kuin niitä säännellään perustamissopimuksen 71 artiklaan tai 80 artiklan 2 kohtaan perustuvissa muissa yhteisön säädöksissä.
3. Tätä direktiiviä ei sovelleta verotusta koskeviin asioihin, lukuun ottamatta 14 ja 16 artiklaa siltä osin kuin niissä tarkoitettuja rajoituksia ei ole säännelty verotuksen yhdenmukaistamista koskevassa yhteisön säädöksessä.

3 artikla

Suhde muihin yhteisön oikeuden säännöksiin

Jäsenvaltioiden on sovellettava tämän direktiivin säännöksiä noudattaen niitä perustamissopimuksen määräyksiä, joilla säännellään sijoittautumisoikeutta ja palvelujen vapaata liikkuvuutta.

Tämän direktiivin soveltaminen ei estä soveltamasta muiden yhteisön säädösten säännöksiä niissä säänneltyjen palvelujen osalta.

4 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1. 'palvelulla' itsenäisenä ammatinharjoittajana suorittamaa perustamissopimuksen 50 artiklassa tarkoitettua taloudellista toimintaa, josta saadaan taloudellinen vastike;
2. 'palveluntarjoajalla' luonnollista henkilöä, joka on jonkin jäsenvaltion kansalainen, tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa tai tuottaa palvelun;
3. 'vastaanottajalla' luonnollista tai oikeushenkilöä, joka käyttää tai haluaa käyttää palvelua elinkeinotoiminnassaan tai muusta syystä;
4. 'alkuperäjäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jonka alueelle kyseisellä palveluntarjoajalla on toimipaikka;
5. 'toimipaikalla' paikkaa, jossa perustamissopimuksen 43 artiklassa tarkoitettua taloudellista toimintaa tosiasiallisesti harjoitetaan palveluntarjoajan kiinteästä toimipaikasta käsin ja toistaiseksi;

³⁰ EYVL L 108, 24.4.2002, s. 21.

³¹ EYVL L 108, 24.4.2002, s. 33.

³² EYVL L 108, 24.4.2002, s. 51.

³³ EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37.

6. 'lupajärjestelmällä' menettelyä, jonka seurauksena palveluntarjoajan tai vastaanottajan on käännettävä toimivaltaisen viranomaisen puoleen saadakseen virallisen asiakirjan tai epäsuoran päätöksen, joka oikeuttaa palvelutoiminnan aloittamiseen tai harjoittamiseen;
7. 'vaatimuksella' velvoitetta, kieltoa, ehtoa tai rajoitusta, joka sisältyy jäsenvaltioiden lakeihin, asetuksiin tai hallinnollisiin määräyksiin tai johtuu oikeus- tai viranomaiskäytännöstä, ammattialasäännöistä tai ammatillisten järjestöjen tai organisaatioiden yhteisistä säännöistä, jotka ne ovat vahvistaneet itsemääräämisoikeutensa puitteissa;
8. 'toimivaltaisella viranomaisella' jäsenvaltion elintä tai laitosta, jolla on oikeus valvoa tai säännellä palvelutoimintaa, kuten hallintoviranomaiset, ammattiala- ja ammatilliset järjestöt sekä organisaatiot, jotka itsemääräämisoikeutensa puitteissa säätelevät yhteisesti palvelutoiminnan aloittamista tai harjoittamista;
9. 'yhteensovitetulla alalla' vaatimuksia, joita sovelletaan palvelutoiminnan aloittamiseen tai harjoittamiseen;
10. 'sairaalahoidolla' lääketieteellistä hoitoa, jota voidaan antaa ainoastaan sairaanhoitolaitoksessa ja joka periaatteessa edellyttää hoitoa saavan henkilön majoittumista laitokseen; asianomaisen sairaanhoitolaitoksen nimi, organisaatio ja rahoitustapa eivät ole olennaisia kyseisen hoidon määrittelyn kannalta;
11. 'kohdejäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jonka alueelle palveluntarjoaja lähettää työntekijän suorittamaan palvelun;
12. 'vakinaisella työsuhteella' työntekijän ansiotoimintaa, jota harjoitetaan palveluntarjoajan alkuperäjäsenvaltion kansallisten määräysten mukaan;
13. 'säännellyllä ammatilla' ammattitoimintaa tai niiden kokonaisuutta, joiden aloittamiselta, harjoittamiselta tai joltakin harjoittamismuodolta edellytetään suoraan tai epäsuorasti tiettyä laissa, asetuksissa tai hallinnollisissa määräyksissä säädettyä ammattipätevyyttä;
14. 'kaupallisella viestinnällä' kaikkia viestinnän muotoja, joiden tarkoituksena on edistää, suoraan tai epäsuorasti, sellaisen yrityksen, organisaation tai henkilön tavaroita, palveluja tai asiakaskuvaa, joka harjoittaa kaupallista, teollista tai käsityötoimintaa tai säänneltyä ammattia. Kaupallisena viestintänä ei yksinään pidetä seuraavia:
 - a) yrityksen, organisaation tai henkilön elinkeinotoimintaan suoraan liittyviä yhteystietoja, kuten verkkotunnusta tai sähköpostiosoitetta,
 - b) yrityksen, organisaation tai henkilön tavaroihin, palveluihin tai asiakaskuvaan liittyviä tietoa, jotka on suunniteltu itsenäisesti etenkin silloin, kun ne toimitetaan vastikkeetta.

II luku

Palveluntarjoajien sijoittautumisvapaus

1 JAKSO

HALLINNOLLINEN YKSINKERTAISTAMINEN

5 artikla

Menettelyjen yksinkertaistaminen

1. Jäsenvaltioiden on yksinkertaistettava menettelyjä ja muodollisuuksia, joita sovelletaan palvelutoiminnan aloittamiseen ja harjoittamiseen.
2. Kun jäsenvaltiot pyytävät palveluntarjoajaa tai vastaanottajaa toimittamaan vaatimuksen noudattamista osoittavan sertifikaatin, todistuksen tai muun asiakirjan, jäsenvaltioiden on hyväksyttävä kaikki toisen jäsenvaltion asiakirjat, joilla on vastaava merkitys tai joista seuraa, että kyseinen vaatimus on täytetty. Ne pidättäytyvät vaatimasta toisen jäsenvaltion asiakirjoja alkuperäisinä, oikeaksi todistettuna kopiona tai virallisena käännöksenä, ellei muissa yhteisön säädöksissä toisin säädetä tai ellei yleisen edun mukainen pakottava syy ole objektiivinen peruste tekemään poikkeusta.
3. Edellä 2 kohtaa ei sovelleta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin .../EY³⁴ 46 artiklassa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin .../EY³⁵ 45 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin asiakirjoihin.

6 artikla

Keskitetty asiointipiste

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2008 palveluntarjoaja pystyy hoitamaan yhdessä yhteyspisteessä, jäljempänä 'keskitetty asiointipiste' seuraavat menettelyt ja muodollisuudet:

- a) kaikki menettelyt ja muodollisuudet, jotka ovat tarpeen palvelutoiminnan aloittamiseksi, erityisesti ilmoitukset, tiedonannot tai toimivaltaisen viranomaisen lupaa koskevat hakemukset, myös rekisteriin, ammattitehtävään, tietokantaan tai ammattialajärjestöön kirjoittautumista koskevat hakemukset;

³⁴ [Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ammatillisen pätevyyden tunnustamisesta.]

³⁵ [Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi julkisia tavara- ja palveluhankintoja sekä julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta.]

- b) palvelutoiminnan harjoittamisen edellyttämät lupahakemukset.

7 artikla

Tiedonsaantioikeus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että palveluntarjoajat ja vastaanottajat saavat vaivatta seuraavat tiedot keskitetystä asiointipisteestä:
 - a) jäsenvaltion alueelle sijoittautuneisiin palveluntarjoajiin sovellettavat vaatimukset, erityisesti palvelutoiminnan aloittamisessa ja harjoittamisessa noudatettavat menettelyt ja muodollisuudet;
 - b) toimivaltaisten viranomaisten tavoittamiseksi vaadittavat yhteystiedot, myös palvelutoiminnan harjoittamisen alalla toimivaltaisten viranomaisten yhteystiedot;
 - c) keinot ja ehdot, jotka koskevat palveluntarjoajien ja palvelujen julkisiin rekistereihin ja tietokantoihin pääsyä;
 - d) muutoksenhakukeinot toimivaltaisten viranomaisten ja palveluntarjoajien tai vastaanottajien välisissä, palveluntarjoajan ja vastaanottajan välisissä, tai palveluntarjoajien välisissä riita-asioissa;
 - e) muita kuin viranomaisia edustavien sellaisten järjestöjen ja organisaatioiden yhteystiedot, joista palveluntarjoajat tai vastaanottajat voivat saada käytännön neuvoja.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että palveluntarjoajat ja vastaanottajat saavat pyytäessään toimivaltaisilta viranomaisilta neuvoja, kuten tietoja siitä, miten 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja vaatimuksia yleisesti tulkitaan ja sovelletaan.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut tiedot ja neuvonta annetaan selkeällä ja yksiselitteisellä tavalla, että ne ovat helposti saatavilla etätietona ja sähköisesti ja että ne pidetään ajan tasalla.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että keskitetyt asiointipisteet ja toimivaltaiset viranomaiset vastaavat mahdollisimman lyhyessä ajassa kaikkiin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin tieto- tai neuvontapyyntöihin ja, jos pyyntö on erheellinen tai perusteeton, ilmoittavat kysyjälle tästä mahdollisimman lyhyessä ajassa.
5. Jäsenvaltioiden on pantava 1–4 kohta täytäntöön viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2008.
6. Jäsenvaltiot ja komissio toteuttavat rinnakkaistoimenpiteitä kannustaakseen keskitettyjä asiointipisteitä antamaan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja muilla yhteisön kielillä.

8 artikla

Sähköiset menettelyt

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2008 kaikki palvelutoiminnan aloittamiseen ja harjoittamiseen liittyvät menettelyt ja muodollisuudet voidaan hoitaa vaivatta etäältä tai sähköisesti keskitetyssä asiointipisteessä ja toimivaltaisten viranomaisten luona.
2. Edellä 1 kohdassa ei tarkoiteta palvelun tuottamispaikalla tehtäviä tai palveluntarjoajan käyttämiä laitteita tai palveluntarjoajan fyysisten valmiuksien tarkastamista.
3. Komissio antaa 42 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen 1 kohtaa koskevat yksityiskohtaiset soveltamissäännöt tietojärjestelmien keskinäisen toimivuuden ja sähköisten menettelyjen käytön edistämiseksi jäsenvaltioiden välillä.

2 JAKSO

LUVAT

9 artikla

Lupajärjestelmät

1. Jäsenvaltiot voivat asettaa palvelutoiminnan aloittamisen tai harjoittamisen ehdoksi lupajärjestelmän vain siinä tapauksessa, että seuraavat ehdot täyttyvät:
 - a) lupajärjestelmä ei ole ketään palveluntarjoajaa syrjivä;
 - b) lupajärjestelmän tarve on objektiivisesti perusteltavissa yleisen edun mukaisin pakottavin perustein;
 - c) tavoiteltua päämäärää ei voida saavuttaa vähemmän rajoittavalla toimenpiteellä, etenkin koska jälkikäteisvalvonta tapahtuisi liian myöhään, jotta sillä olisi todellista vaikutusta.
2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava 41 artiklassa tarkoitetussa kertomuksessa lupajärjestelmänsä ja perustelevat niiden yhteensopivuuden 1 kohdan kanssa.
3. Tätä jaksoa ei sovelleta lupajärjestelmiin, joiden pakollisuudesta tai sallittavuudesta säädetään muissa yhteisön säädöksissä.

10 artikla

Luvan myöntämisehdot

1. Lupajärjestelmien on perustuttava kriteereihin, joilla määritellään toimivaltaisten viranomaisten harkintavallan laajuus, jotta sitä ei käytetä mielivaltaisesti tai syrjivästi.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen kriteerien on oltava:
 - a) syrjimättömiä;
 - b) objektiivisesti perusteltuja yleisen edun mukaisin pakottavin syin;
 - c) oikeassa suhteessa mainittuun yleisen edun mukaiseen pakottavaan syyhyn;
 - d) tarkkoja ja yksiselitteisiä;
 - e) objektiivisia;
 - f) yleisesti ennalta tiedossa.
3. Uuden toimipaikan luvan myöntämisehdot eivät saa olla päällekkäisiä vastaavien tai päämäärältään olennaisilta osiltaan niihin verrattavissa olevien vaatimusten ja tarkastusten kanssa, joita palveluntarjoajaan jo sovelletaan toisessa tai samassa jäsenvaltiossa. Jäljempänä 35 artiklassa tarkoitetut asiointipisteet ja palveluntarjoaja avustavat toimivaltaista viranomaista toimittamalla tarvittavaa tietoa kyseisistä vaatimuksista.
4. Luvan saatuaan palveluntarjoajan on voitava aloittaa tai harjoittaa palvelutoimintaa koko valtion alueella sekä perustaa toimipisteitä, tytäriikkeitä, sivuliikkeitä tai toimistoja, ellei kutakin sijoituspaikkaa koskeva erillinen lupa ole objektiivisesti perusteltu yleisen edun mukaisin pakottavin syin.
5. Lupa on myönnettävä, kun luvansaantia koskevat ehdot on tutkittu ja kun on selvitetty, että ne täyttyvät.
6. Toimivaltaisten viranomaisten mahdollisesti tekemät kielteiset päätökset tai muut vastaukset sekä luvan peruuttaminen on perusteltava erityisesti suhteessa tämän artiklan säännöksiin ja niihin on voitava hakea muutosta oikeusteitse.

11 artikla

Luvan voimassaoloaika

1. Palveluntarjoajalle myönnetystä luvasta ei saa tehdä määräaikaista, lukuun ottamatta seuraavia tapauksia:
 - a) lupa uusitaan automaattisesti;
 - b) saatavissa olevien lupien määrä on rajattu;

- c) määräaikaisuus on objektiivisesti perusteltua yleisen edun mukaisin pakottavin syin.
2. Edellä 1 kohta ei koske enimmäismääräaikaa, jonka kuluessa palveluntarjoajan on tosiasiallisesti aloitettava toiminta sen jälkeen, kun lupa siihen on myönnetty.
3. Jäsenvaltioiden on asetettava palveluntarjoajalle velvoite ilmoittaa 6 artiklassa tarkoitetulle keskitetylle asiointipisteelle kaikki tilannettaan koskevat muutokset, jotka ovat omiaan vaikuttamaan toimivaltaisen viranomaisen valvonnan tehokkuuteen, kuten sellaisten sivuliikkeiden perustaminen, joilla on lupajärjestelmän soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa, tai joiden seurauksena luvan myöntämisehdot eivät enää täyty tai jotka vaikuttavat vastaanottajan saatavilla olevien tietojen paikkansapitävyyteen.

12 artikla

Valinta useiden ehdokkaiden välillä

1. Kun yhteen toimintaan saatavilla olevien lupien määrä on rajattu luonnonvarojen vähäisyyden tai käytettävän tekniikan ominaisuuksien vuoksi, jäsenvaltioiden on sovellettava mahdollisten ehdokkaiden valintamenettelyä, jolla varmistetaan tasapuolisuuden ja avoimuuden noudattaminen, erityisesti saattamalla menettelyn aloittaminen riittävän laajalti tiedoksi.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa lupa voidaan myöntää sopivaksi määräajaksi eikä sitä voida uusita automaattisesti, eikä aikaisempaa palveluntarjoajaa tai henkilöitä, joilla on kyseiseen palveluntarjoajaan erityisiä siteitä, saa millään muullakaan tavalla suosia.

13 artikla

Luvan myöntämismenettelyt

1. Lupamenettelyjen ja -muodollisuuksien on oltava selkeitä, ne on saatettava ennalta yleiseen tietoon ja niiden on oltava omiaan takaamaan hakijoille, että hakemukset käsitellään objektiivisesti ja tasapuolisesti.
2. Lupamenettelyt ja -muodollisuudet eivät saa vaikeuttaa toiminnan aloittamista eivätkä tehdä palvelutoiminnasta mutkikkaampaa tai viivästyttää sitä aiheettomasti. Ne on voitava käynnistää vaivatta ja niistä asianosaisille mahdollisesti aiheutuvien kulujen on oltava oikeasuhteisia lupamenettelyn kustannuksiin nähden.
3. Lupamenettelyjen ja -muodollisuuksien on oltava omiaan takaamaan hakijoille, että hakemukset käsitellään mahdollisimman lyhyessä ajassa ja että joka tapauksessa ennalta yleiseen tietoon saatetussa kohtuullisessa vastausajassa.
4. Ellei vastausta ole saatu 3 kohdassa tarkoitetun määräajan kuluttua, lupa on katsottava myönnettyksi. Määrättyjen toimien osalta voidaan kuitenkin säätää

erityisjärjestelmästä, kun se on objektiivisesti perusteltua yleisen edun mukaisin pakottavin syin.

5. Kaikista lupahakemuksista lähetetään vastaanottotodistus viipymättä. Vastaanottotodistuksesta on käytävä ilmi
 - a) edellä 3 kohdassa tarkoitettu vastausaika;
 - b) muutoksenhakukeinot;
 - c) maininta siitä, että jos vastausta ei ole annettu säädetyssä määräajassa, lupa on katsottava myönnettyksi.
6. Jos hakemuksessa on puutteita tai jos se hylätään sen vuoksi, että menettelyjä tai muodollisuuksia ei ole noudatettu, asianosaisille on ilmoitettava viipymättä, että näiden on toimitettava lisäasiakirjoja.

3 JAKSO

KIELLETYT TAI ARVIOITAVAT VAATIMUKSET

14 artikla

Kielletyt vaatimukset

Jäsenvaltiot eivät saa asettaa palvelutoiminnan aloittamisen tai harjoittamisen ehdoksi alueellaan seuraavia vaatimuksia:

1. syrjivät vaatimukset, jotka perustuvat suoraan tai epäsuorasti kansalaisuuteen tai yhteisön kotipaikkaan, erityisesti:
 - a) palveluntarjoajan, tämän henkilöstön, osakkeenomistajien tai hallinto- ja valvontaelinten jäsenten kansalaisuutta koskeva vaatimus;
 - b) palveluntarjoajalle, tämän henkilöstölle, osakkeenomistajille tai hallinto- ja valvontaelinten jäsenille asetettu vaatimus asua kyseisen valtion alueella;
2. kieltö pitää toimipaikkaa useassa jäsenvaltiossa tai kirjoittautua usean jäsenvaltion rekisterin tai ammattialajärjestön jäseneksi;
3. rajoitukset, jotka koskevat palveluntarjoajan vapautta valita pääasiallisen ja toissijaisen toimipaikan välillä, erityisesti palveluntarjoajalle asetettu vaatimus pitää pääasiallinen toimipaikka kyseisen valtion alueella, tai rajoitukset, jotka koskevat vapautta valita toimipisteen, tytäri liikkeen tai sivuliikkeiden välillä;
4. sen jäsenvaltion vastavuoroisuutta koskevat ehdot, jossa palveluntarjoajalla jo on toimipaikka, lukuun ottamatta ehtoja, joista säädetään energia-alaa koskevissa yhteisön säädöksissä;

5. sellaisen taloudellisen testin tapauskohtainen käyttö, jossa luvan myöntämisen ehdoksi asetetaan taloudellisen tai markkinakysynnän osoittaminen, jossa arvioidaan toiminnan mahdolliset tai toteutuneet taloudelliset vaikutukset tai jossa arvioidaan toiminnan tarkoituksenmukaisuus toimivaltaisen viranomaisen vahvistaman talousohjelman tavoitteiden kannalta;
6. kilpailevien toimijoiden, myös neuvoa-antavissa elimissä, suora tai epäsuora vaikutusvalta lupien myöntämisessä tai muiden toimivaltaisten viranomaisten tekemissä päätöksissä, lukuun ottamatta ammattiala- ja ammatillisia järjestöjä tai laitoksia, jotka ovat toimivaltaisen viranomaisen asemassa;
7. velvoite asettaa vakuus tai osa siitä tai ottaa vakuutus kyseisen valtion alueelle sijoittautuneelta palveluntarjoajalta tai laitokselta;
8. velvoite kirjoittautua tietyksi ajaksi kyseisen valtion alueella pidettäviin rekistereihin tai harjoittaa toimintaa tietyn ajan kyseisen valtion alueella.

15 artikla

Arvioitavat vaatimukset

1. Jäsenvaltioiden on tutkittava, sisältyykö niiden oikeusjärjestelmään 2 kohdassa tarkoitettuja vaatimuksia ja varmistettava, että vaatimukset ovat 3 kohdassa tarkoitettujen ehtojen mukaiset. Jäsenvaltioiden on mukautettava lakejaan, asetuksiaan tai hallinnollisia määräyksiään, jotta ne olisivat yhdenmukaisia mainittujen ehtojen kanssa.
2. Jäsenvaltioiden on tutkittava, asetetaanko niiden oikeusjärjestelmässä palvelutoiminnan aloittamisen tai harjoittamisen ehdoksi seuraavien syrjimättömien vaatimusten noudattaminen:
 - a) määrälliset tai alueelliset rajat, jotka vahvistetaan esimerkiksi väestömäärän tai palveluntarjoajien välisen maantieteellisen vähimmäisetaisyysmuodossa;
 - b) palveluntarjoajalle asetetut vaatimukset tietyn oikeudellisen muodon valitsemisesta, kuten että tämän on oltava oikeushenkilö, henkilöyhtiö, voittoa tavoittelematon yhteisö tai pelkästään luonnollisten henkilöiden omistama yhtiö;
 - c) osakepääoman omistamista koskevat vaatimukset, kuten tietylle toiminnalle asetettu vaatimus vähimmäispääomasta tai osakkeenomistajien, tai liikkeenjohdon erityistä ammatillista pätevyyttä koskeva vaatimus;
 - d) muut kuin ammatillista pätevyyttä koskevat tai muissa yhteisön säädöksissä asetetut vaatimukset, jolla määrätyn palvelutoiminnan aloittaminen varataan tietyille palveluntarjoajille toiminnan erityisluonteen vuoksi;
 - e) kielto pitää useita toimipaikkoja saman jäsenvaltion alueella;
 - f) työntekijöiden vähimmäismäärää koskeva vaatimus;

- g) pakolliset vähimmäis- tai enimmäishinnat, joita palveluntarjoajan on noudatettava;
 - h) tappiolla myyntiä ja alennusmyyntien järjestämistä koskevat kiellot ja velvoitteet;
 - i) palvelunvälittäjälle asetetut vaatimukset pitää saatavilla tiettyjä muiden palveluntarjoajien toimittamia erityispalveluja;
 - j) palveluntarjoajalle asetettu velvoite toimittaa palvelunsa ohella muita erityispalveluja.
3. Jäsenvaltioiden on tarkastettava, että 2 kohdassa tarkoitetut vaatimukset täyttävät seuraavat ehdot:
- a) syrjimättömyys: vaatimukset eivät ole suoraan tai välillisesti syrjiviä kansalaisuuden tai yhteisön kotipaikan suhteen;
 - b) välttämättömyys: vaatimukset ovat objektiivisesti perusteltuja yleisen edun mukaisin pakottavin syin;
 - c) oikeasuhteisuus: vaatimukset ovat omiaan takaamaan tavoitellun päämäärän saavuttamisen; ne eivät ylitä sitä, mikä on välttämätöntä tavoitteen saavuttamiseksi, eikä muilla vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä voida saavuttaa samaa tulosta.
4. Jäljempänä 41 artiklassa säädettyssä keskinäisessä arviointikertomuksessa jäsenvaltioiden on ilmoitettava:
- a) vaatimukset, jotka ne aikovat pitää voimassa sekä syyt, joiden perusteella ne arvioivat vaatimusten olevan 3 kohdan ehtojen mukaisia, ja
 - b) vaatimukset, jotka on poistettu tai joita on lievennetty.
5. Tämän direktiivin voimaantulopäivästä alkaen jäsenvaltiot eivät saa asettaa 2 kohdassa tarkoitetun tyyppisiä uusia vaatimuksia, elleivät ne ole 3 kohdassa säädettyjen ehtojen mukaisia ja johdu uusista olosuhteista.
6. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle laissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä olevista uusista säännöksistä luonnosvaiheessa, jos niissä säädetään 5 kohdassa tarkoitetuista vaatimuksista, sekä niihin liittyvistä perusteluista. Komissio saattaa mainitut säännökset muiden jäsenvaltioiden tietoon. Ilmoituksen tekeminen ei estä jäsenvaltioita hyväksymästä kyseisiä säännöksiä.
- Komissio tutkii kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen tekemisestä, ovatko säännökset yhteensopivia yhteisön säännösten kanssa, ja tekee tarvittaessa päätöksen, jossa kyseistä jäsenvaltiota kehoitetaan jättämään ne hyväksymättä tai poistamaan ne.

III luku

Palvelujen vapaa liikkuvuus

1 JAKSO

ALKUPERÄMAAPERIAATE JA POIKKEUKSET

16 artikla

Alkuperämaaperiaate

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että palveluntarjoajia koskevat yksinomaan yhteensovitettuun alaan liittyvät alkuperämaan kansalliset säännökset.

Ensimmäisessä alakohdassa kansallisilla säännöksillä tarkoitetaan säännöksiä, jotka koskevat palvelutoiminnan aloittamista ja harjoittamista, ja erityisesti säännöksiä, joilla säännellään palveluntarjoajan käyttäytymistä, palvelun laatua tai sisältöä, mainontaa, sopimuksia ja palveluntarjoajan vastuuta.

2. Alkuperämaa on vastuussa palveluntarjoajan ja tämän tuottamien palvelujen valvonnasta myös silloin, kun palveluntarjoaja tuottaa palveluja toisessa jäsenvaltiossa.
3. Jäsenvaltiot eivät voi yhteensovitettuun alaan liittyvistä syistä rajoittaa sellaisen palveluntarjoajan tuottamien palvelujen vapaata liikkuvuutta, joka on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon, eivätkä jäsenvaltiot voi asettaa etenkään seuraavia vaatimuksia:
 - a) palveluntarjoajalle asetettu velvoite toimipaikasta kyseisen jäsenvaltion alueella;
 - b) palveluntarjoajalle asetettu velvoite antaa ilmoitus toimivaltaisille viranomaisille tai hankkia lupa näiltä viranomaisilta, mukaan luettuna velvoite tehdä merkintä kyseisen jäsenvaltion alueella voimassa olevaan rekisteriin tai liittyä ammattialajärjestöön;
 - c) palveluntarjoajalle asetettu velvoite käyttää osoitetta tai edustajaa tai prosessiosoitetta hyväksytyn henkilön osoitteessa kyseisen jäsenvaltion alueella;
 - d) palveluntarjoajalle kyseisen jäsenvaltion alueella asetettu kieltö, joka koskee tiettyä asianomaisten palvelujen toteuttamiseksi tarvittavaa infrastruktuuria, toimisto tai vastaanotto mukaan luettuna;
 - e) palveluntarjoajalle asetettu velvoite noudattaa kyseisen jäsenvaltion alueella sovellettavia palvelutoiminnan harjoittamista koskevia vaatimuksia;

- f) erityisen sopimusjärjestelyn soveltaminen palveluntarjoajan ja vastaanottajan välillä siten, että kyseisellä järjestelyllä estetään tai rajoitetaan itsenäistä palvelujen tarjontaa;
- g) palveluntarjoajalle asetettu velvoite esittää kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten myöntämä toiminnan harjoittamiseen liittyvä erityinen henkilöllisyysasiakirja;
- h) palvelun tarjoamiseen erottamattomasti kuuluvien välineiden käyttöön vaikuttavat vaatimukset;
- i) jäljempänä 20 artiklassa, 23 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa sekä 25 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevat rajoitukset.

17 artikla

Yleiset poikkeukset alkuperämaaperiaatteesta

Edellä 16 artiklaa ei sovelleta:

- 1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/67/EY³⁶ 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin postipalveluihin;
- 2) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/54/EY³⁷ 2 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuihin sähkön jakelupalveluihin;
- 3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/55/EY³⁸ 2 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuihin maakaasun jakelupalveluihin;
- 4) veden jakelupalveluihin;
- 5) direktiivin 96/71/EY soveltamisalaan kuuluviin aihealueisiin;
- 6) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY³⁹ soveltamisalaan kuuluviin aihealueisiin;
- 7) neuvoston direktiivin 77/249/ETY⁴⁰ soveltamisalaan kuuluviin aihealueisiin;
- 8) [ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun] direktiivin ../../EY [...] artiklan säännöksiin;
- 9) asetuksen (ETY) N:o 1408/71 säännöksiin, joissa säädetään sovellettavasta lainsäädännöstä;

³⁶ EYVL L 15, 21.1.1998, s. 14.

³⁷ EUVL L 176, 15.7.2003, s. 37.

³⁸ EUVL L 176, 15.7.2003, s. 57.

³⁹ EYVL L 281, 28.11.1995, s. 1.

⁴⁰ EYVL L 78, 26.3.1977, s. 17.

- 10) [Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella annetun] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin .../.../EY säännöksiin [, joilla muutetaan asetus (ETY) N:o 1612/68 sekä kumotaan] niiden jäsenvaltioiden, joihin edunsaajat siirtyvät, toimivaltaisten viranomaisten edunsaajille asettamista hallinnollisista muodollisuuksista [annetut direktiivit 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY];
- 11) kolmansien maiden kansalaisten tilapäisen lähettämisen tapauksessa jäsenvaltion, johon työntekijä lähetetään, vaatimaan lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävään viisumiin 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun edellytykseen;
- 12) neuvoston asetuksen (ETY) N:o 259/93⁴¹ 3 ja 4 artiklan mukaiseen lupajärjestelmään;
- 13) tekijänoikeuteen ja lähioikeuksiin, neuvoston direktiivissä 87/54/ETY⁴² ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 96/9/EY⁴³ tarkoitettuihin oikeuksiin sekä teollisoikeuksiin;
- 14) asiakirjoihin, jotka edellyttävät lain nojalla notaarin toimia;
- 15) lakisääteiseen tilintarkastukseen;
- 16) palveluihin, joihin sovelletaan siinä jäsenvaltiossa, johon palveluntarjoaja siirtyy tuottamaan palveluaan, yleiseen järjestykseen, yleiseen turvallisuuteen ja kansanterveyteen liittyvin perustein asetettua täydellisen kiellon järjestelmää;
- 17) jäsenvaltion, johon palveluntarjoaja siirtyy, erityisiin vaatimuksiin, jotka liittyvät suoraan sen paikan erityispiirteisiin, jossa palvelu suoritetaan, ja joiden noudattaminen on välttämätöntä yleisen järjestyksen tai yleisen turvallisuuden ylläpitämiseksi tai kansanterveyden tai ympäristön suojelemiseksi;
- 18) sairaalahoidon korvauksia koskevaan lupajärjestelmään;
- 19) toisessa jäsenvaltiossa leasingvuokrattujen ajoneuvojen rekisteröintiin;
- 20) sopimuspuolten vapauteen valita sopimukseensa sovellettava lainsäädäntö;
- 21) kuluttajan tekemiin palvelujen tuottamista koskeviin sopimuksiin siltä osin kuin niitä koskevia säännöksiä ei ole kokonaan yhdenmukaistettu yhteisön tasolla;
- 22) sellaisten sopimusten muodolliseen pätevyyteen, joilla luodaan tai siirretään oikeuksia kiinteään omaisuuteen, siinä tapauksessa, että sopimukseen sovelletaan muodollisia pakottavia vaatimuksia kiinteän omaisuuden sijaintivaltiossa;
- 23) palveluntarjoajan sopimussuhteen ulkopuoliseen vastuuseen, kun on kyse jäsenvaltiossa, johon palveluntarjoaja siirtyy, palveluntarjoajan toiminnan yhteydessä henkilölle sattuneesta tapaturmasta.

⁴¹ EYVL L 30, 6.2.1993, s. 1.

⁴² EYVL L 24, 27.1.1987, s. 36.

⁴³ EYVL L 77, 27.3.1996, s. 20.

18 artikla

Siirtymäajan poikkeukset alkuperämaaperiaatteesta

1. Edellä 16 artiklaa ei sovelleta siirtymäaikana:
 - a) varojen siirron toteutusta koskeviin yksityiskohtaisiin sääntöihin;
 - b) rahapelitoimintaan, jossa asetetaan rahallista arvoa omaavia panoksia sattumaan perustuvissa peleissä, arpajais- ja vedonlyöntitoiminta mukaan luettuina;
 - c) saatavien oikeudellisen perintätoiminnan aloittaminen.
2. Tämän artiklan 1 kohdan a ja c alakohdassa tarkoitettuja poikkeuksia ei sovelleta, kun 40 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut yhdenmukaistamissäädökset tulevat sovellettaviksi, eikä sitä sovelleta joka tapauksessa 1 päivän tammikuuta 2010 jälkeen.
3. Tämän artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua poikkeusta ei enää sovelleta, kun on alettu soveltaa 40 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua yhdenmukaistamissäädöstä.

19 artikla

Poikkeukset alkuperämaaperiaatteesta yksittäistapauksissa

1. Poiketen siitä, mitä 16 artiklassa säädetään, jäsenvaltio voi poikkeuksellisesti toteuttaa palveluntarjoajan osalta, jolla on toimipaikka toisessa jäsenvaltiossa, toimenpiteen, joka koskee jotakin seuraavista aloista:
 - a) palvelujen turvallisuutta, kansanterveyteen liittyvät näkökohdat mukaan luettuina;
 - b) terveydenhuollon alan ammatin harjoittamista;
 - c) yleisen järjestyksen suojelua ja erityisesti alaikäisten suojeluun liittyviä näkökohtia.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu toimenpide voidaan toteuttaa ainoastaan 37 artiklassa säädettyä keskinäistä avunantomenettelyä noudattaen ja jos seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - a) kansallisia säännöksiä, joiden nojalla toimenpide toteutetaan, ei ole yhteisön laajuisesti yhdenmukaistettu 1 kohdassa tarkoitettujen alojen osalta;
 - b) toimenpide on vastaanottajan kannalta suojaavampi kuin toimenpide, jonka alkuperäjäsenvaltio toteuttaisi omien kansallisten säännöstensä nojalla;

- c) alkuperäjäsenvaltio ei ole toteuttanut toimenpiteitä tai se on toteuttanut 37 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin nähden riittämättömiä toimenpiteitä;
 - d) toimenpide on oikeasuhteinen.
3. Edellä 1 ja 2 kohta ei vaikuta niiden säännösten soveltamiseen, joilla taataan palvelujen vapaa liikkuvuus tai joilla sallitaan kyseisestä vapaasta liikkuvuudesta poikkeaminen yhteisön säädösten mukaisesti.

2 JAKSO

PALVELUJEN VASTAANOTTAJIEN OIKEUDET

20 artikla

Kielletyt rajoitukset

Jäsenvaltiot eivät voi asettaa vastaanottajille vaatimuksia, jotka rajoittavat sellaisen palveluntarjoajan tuottaman palvelun käyttöä, jolla on toimipaikka toisessa jäsenvaltiossa, eivätkä etenkin seuraavia vaatimuksia:

- a) velvoite hankkia lupa toimivaltaisilta viranomaisilta tai antaa toimivaltaisille viranomaisille ilmoitus;
- b) rajoitukset, jotka koskevat mahdollisuutta verovähennyksiin tai taloudellisen tuen myöntämiseen ja jotka perustuvat siihen, että palveluntarjoajan toimipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, tai palvelujen suorituspaikkaan;
- c) syrjivien tai suhteettomien verojen periminen vastaanottajalta toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevan palvelun vastaanottamiseksi tarvittavista välineistä.

21 artikla

Syrjimättömyys

- 1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vastaanottajalle ei aseteta syrjiviä vaatimuksia, jotka perustuvat tämän kansalaisuuteen tai asuinpaikkaan.
- 2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että palvelun käytön yleiset edellytykset, jotka palveluntarjoaja saattaa yleiseen tietoon, eivät sisällä vastaanottajan kansallisuuteen tai asuinpaikkaan perustuvia syrjiviä ehtoja, sanotun kuitenkin estämättä mahdollisuutta vahvistaa objektiivisin perustein suoraan perusteltavissa olevia erilaisia käytön edellytyksiä.

22 artikla

Vastaanottajien neuvonta

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vastaanottajat voivat saada asuinjäsenvaltiossaan seuraavat tiedot:
 - a) tiedot muissa jäsenvaltioissa sovellettavista vaatimuksista, jotka koskevat palvelutoimintojen käyttömahdollisuuksia ja harjoittamista, ja erityisesti kuluttajansuojaa koskevat tiedot;
 - b) tiedot käytettävissä olevista muutoksenhakumenettelyistä palveluntarjoajan ja vastaanottajan välisissä riitatapauksissa;
 - c) niiden järjestöjen ja organisaatioiden sekä Euroguichet-neuvontapisteiden ja tuomioistuinten ulkopuolisten elinten eurooppalaisen verkoston (EEJ-verkon) tiedotuskeskusten yhteystiedot, joilta palveluntarjoajat ja vastaanottajat voivat saada käytännön tukea.
2. Jäsenvaltiot voivat antaa 1 kohdassa tarkoitetut tehtävät keskitetyille asiointipisteille tai muille elimille, kuten Euroguichet-neuvontapisteille, tuomioistuinten ulkopuolisten elinten eurooppalaisen verkoston (EEJ-verkon) tiedotuskeskuksille, kuluttajajärjestöille tai euroneuvontakeskuksille.

Jäsenvaltioiden on annettava viimeistään 45 artiklassa säädettyä ajankohtana komissiolle tiedoksi nimettyjen elinten nimet ja yhteystiedot. Komissio toimittaa ne kaikille jäsenvaltioille.
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen saamiseksi elin, jolta vastaanottaja on pyytänyt tietoja, ottaa yhteyttä asianomaiseen jäsenvaltioon. Jäsenvaltion on annettava pyydetyt tiedot viipymättä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseiset elimet avustavat vastavuoroisesti toisiaan ja toimivat mahdollisimman tehokkaasti yhteistyössä.
4. Komissio vahvistaa 42 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen 1, 2 ja 3 kohdan soveltamista koskevat toimenpiteet, joiden avulla täsmennetään eri jäsenvaltioiden elinten välisen tiedonvaihdon tekniset yksityiskohdat ja erityisesti tietojärjestelmien yhteentoimivuus.

23 artikla

Terveydenhoidon korvaaminen

1. Jäsenvaltiot eivät voi asettaa toisessa jäsenvaltiossa annettavasta muusta kuin sairaalahoidosta suoritettavien korvausten edellytykseksi luvan myöntämistä, jos tämä hoito kuuluu jäsenvaltion omalla alueella sen sosiaaliturvan piiriin.

Edellytysten ja muodollisuuksien, joiden mukaisesti jäsenvaltiot myöntävät alueellaan luvan muuhun kuin sairaalahoitoon, ja erityisesti vaatimus yleislääkärikäynnistä ennen erikoislääkärikäyntiä ja tietyn tyyppisen hammashoidon

korvaamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt, on oltava sellaisen potilaan kiistettävissä, jolle on annettu toisessa jäsenvaltiossa muuta kuin sairaalahoitoa.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisessa sosiaaliturvajärjestelmässä korvausten suorittamiseksi edellytettävää lupaa toisessa jäsenvaltiossa annettavaan sairaalahoitoon ei evätä, kun hoito kuuluu jäsenvaltion, jossa henkilö on vakuutettu, lakisääteisiin hoitopalveluihin ja kun sitä ei voida antaa potilaalle lääketieteellisesti hyväksyttävän ajan kuluessa ottaen huomioon potilaan senhetkinen terveydentila ja sairauden todennäköinen eteneminen.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toisessa jäsenvaltiossa annetusta terveydenhoidosta suoritettua sosiaaliturvajärjestelmän korvaukset eivät ole pienempiä kuin niiden omalla alueella annetusta vastaavasta terveydenhoidosta suoritettua sosiaaliturvajärjestelmän korvaukset.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden toisessa jäsenvaltiossa annetun hoidon korvaamista koskevat lupajärjestelmät ovat 9, 10, 11 ja 13 artiklan mukaisia.

3 JAKSO

TYÖNTEKIJÖIDEN TILAPÄINEN LÄHETTÄMINEN

24 artikla

Työntekijöiden tilapäistä lähettämistä koskevat erityissäännökset

1. Kun palveluntarjoaja lähettää työntekijän tilapäisesti toiseen jäsenvaltioon palvelun tarjoamiseksi, tilapäisen lähettämisen kohdejäsenvaltio suorittaa alueellaan tarvittavia tarkistuksia, tarkastuksia ja tutkimuksia niiden työolojen ja -ehtojen noudattamisen varmistamiseksi, joita sovelletaan direktiivin 96/71/EY nojalla, ja toteuttaa yhteisön lainsäädännön mukaisesti toimenpiteitä sellaista palveluntarjoajaa vastaan, joka ei noudata kyseisiä vaatimuksia.

Tilapäisen lähettämisen kohdejäsenvaltio ei voi kuitenkaan asettaa palveluntarjoajalle tai tämän tilapäisesti lähettämälle työntekijälle 17 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen kysymysten osalta:

- a) velvoitetta hakea lupa toimivaltaisilta viranomaisiltaan tai antaa ilmoitus toimivaltaisille viranomaisille tai tulla merkityksi tällaisen viranomaisen rekisteriin, tai muuta vastaavaa velvoitetta;
- b) velvoitetta antaa ilmoitus, lukuun ottamatta direktiivin 96/71/EY liitteessä tarkoitettua toimintaa koskevia ilmoituksia, jotka voidaan pitää voimassa 31 päivään joulukuuta 2008;
- c) velvoitetta käyttää edustajaa kyseisen jäsenvaltion alueella;
- d) velvoitetta pitää yllä ja säilyttää työntekijöitä koskevia asiakirjoja kyseisen jäsenvaltion alueella tai sen alueella sovellettavin edellytyksin.

Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa alkuperäjäsenvaltion on varmistettava, että palveluntarjoaja toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että alkuperäjäsenvaltion ja lähettämisen kohdejäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille toimitetaan kahden vuoden kuluessa siirron päättymisestä seuraavat tiedot:

- a) tilapäisesti lähetetyn työntekijän henkilötiedot;
- b) työntekijälle annettujen tehtävien luonne;
- c) vastaanottajan yhteystiedot;
- d) tilapäisen lähettämisen kohteena oleva paikka;
- e) tilapäisen lähettämisen alkamis- ja päättymispäivät;
- f) tilapäisesti lähetetyn työntekijän työehtoja ja -oloja koskevat tiedot.

Alkuperäjäsenvaltion on 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa avustettava tilapäisen lähettämisen kohdejäsenvaltiota niiden työehtojen ja -olojen noudattamisen varmistamisessa, joita sovelletaan direktiivin 96/71/EY nojalla, ja toimitettava omasta aloitteestaan tilapäisen lähettämisen kohdejäsenvaltiolle ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tiedot, jos sen tiedossa on täsmällisiä seikkoja, jotka viittaavat palveluntarjoajan mahdollisiin väärinkäytöksiin työehtojen ja -olojen osalta.

25 artikla

Kolmansien maiden kansalaisten tilapäinen siirto

1. Jollei 2 kohdassa tarkoitettu poikkeusjärjestelystä muuta johdu, kun palveluntarjoaja siirtää tilapäisesti kolmannen maan kansalaisen työntekijänä toisen jäsenvaltion alueelle palvelun tarjoamiseksi siellä, tilapäisen lähettämisen kohdejäsenvaltio ei voi asettaa palveluntarjoajalle tai tämän tilapäisesti lähettämälle työntekijälle velvoitetta esittää maahantulotodistus, maasta poistumisen osoittava todistus, oleskelua koskeva todistus tai työntekoon oikeuttava työlupa, tai muita vastaavia edellytyksiä.
2. Edellä 1 kohta ei vaikuta jäsenvaltioiden mahdollisuuteen asettaa tilapäisen siirron tapauksessa vaatimus niiden kolmansien maiden kansalaisille lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävästä viisumista, joihin ei sovelleta Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 21 artiklassa määrättyä vastavuoroisen tunnustamisen järjestelmää.
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa alkuperäjäsenvaltion on varmistettava, että palveluntarjoaja lähettää työntekijän tilapäisesti ainoastaan, jos tämä asuu kyseisen valtion alueella kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja tällä on vakinainen työsuhte tämän valtion alueella.

Alkuperäjäsenvaltio ei saa pitää tilapäistä siirtoa palvelun tarjoamiseksi toisessa jäsenvaltiossa tilapäisesti lähetetyn työntekijän oleskelun tai työskentelyn

keskeytymisenä, eikä alkuperäjäsenvaltio saa evätä tilapäisesti lähetetyn työntekijän paluuta alueelleen kansallisen lainsäädännön nojalla.

Alkuperäjäsenvaltion on toimitettava tilapäisen lähettämisen kohdejäsenvaltiolle pyynnöstä ja viipymättä tiedot ja takeet ensimmäisen alakohdan säännösten noudattamisesta ja pantava täytäntöön aiheelliset seuraamukset, jos kyseisiä säännöksiä ei ole noudatettu.

IV luku

Palvelujen laatu

26 artikla

Palveluntarjoajia ja tarjottavia palveluja koskevat tiedot

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että palveluntarjoajat antavat vastaanottajan saataville seuraavat tiedot:
 - a) palveluntarjoajan nimi, toimipaikan osoite ja yhteystiedot, joiden avulla on mahdollista saada nopeasti suora yhteys palveluntarjoajaan tarvittaessa sähköisesti;
 - b) jos palveluntarjoaja on merkitty kaupparekisteriin tai muuhun vastaavaan julkiseen rekisteriin, tämän rekisterin nimi ja rekisterinumero tai vastaavat rekisterin tunnistetiedot;
 - c) jos toiminta on luvanvaraista, toimivaltaisen viranomaisen tai keskitetyn asiointipisteen yhteystiedot;
 - d) jos palveluntarjoaja harjoittaa alv-verotuksen piiriin luettavaa toimintaa, direktiivin 77/388/ETY 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tunnistenumero;
 - e) säänneltyjen ammattien osalta
ammattialajärjestö tai vastaava elin, jonka rekisteriin palveluntarjoaja on merkitty,
ja ammattinimike ja jäsenvaltio, jossa nimike on annettu;
 - f) palveluntarjoajan käyttämät yleiset ehdot ja yleiset lausekkeet;
 - g) sovellettavaa lainsäädäntöä ja/tai toimivaltaista tuomioistuinta koskevat sopimuslausekkeet;
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen osalta palveluntarjoajan valinnan mukaan yksi seuraavista toimista toteutetaan:
 - a) palveluntarjoaja toimittaa tiedot oma-aloitteisesti;

- b) tiedot ovat helposti vastaanottajien saatavilla paikassa, jossa palvelua tarjotaan tai jossa sopimus tehdään;
 - c) vastaanottaja voi helposti saada tiedot sähköisessä muodossa palveluntarjoajan antamasta osoitteesta;
 - d) tiedot ovat kaikissa palveluntarjoajan asiakirjoissa, jotka annetaan vastaanottajalle ja joissa tarjottavat palvelut esitellään yksityiskohtaisesti.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että palveluntarjoajat antavat vastaanottajan pyynnöstä seuraavat lisätiedot:
- a) palvelun keskeiset ominaispiirteet;
 - b) palvelun hinta, tai jos täsmällistä hintaa ei ilmoiteta, hinnan laskentatapa, jonka avulla vastaanottaja voi tarkistaa hinnan, tai riittävän yksityiskohtainen hinta-arvio;
 - c) palveluntarjoajan asema ja oikeudellinen muoto;
 - d) säänneltyjen ammattien osalta viittaus alkuperäjäsenvaltiossa sovellettaviin ammatillisiin sääntöihin ja keinoon tutustua kyseisiin sääntöihin.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tässä luvussa tarkoitetut tiedot, joita palveluntarjoajan on annettava, saatetaan saataville tai ilmoitetaan selkeästi ja yksiselitteisesti ja hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä tai ennen palvelun tarjoamista, jos kirjallista sopimusta ei ole.
5. Tässä luvussa tarkoitetut tietoja koskevat velvoitteet täydentävät yhteisön oikeuden mukaisia aiempia vaatimuksia, eivätkä ne estä jäsenvaltioita antamasta säännöksiä lisävelvoitteista, joita sovelletaan palveluntarjoajiin, joilla on toimipaikka asianomaisten jäsenvaltioiden alueella.
6. Komissio voi 42 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen täsmentää tämän artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen sisällön tiettyjen toimintojen erityisluonteen edellyttämällä tavalla sekä täsmentää 2 kohdan säännösten soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

27 artikla

Ammatilliset vakuutukset ja takuut

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sellaisten palvelujen tarjoajilla, joihin sisältyy erityinen terveys- tai turvallisuusriski tai erityinen taloudellinen riski vastaanottajan kannalta, on riskin luonteeseen tai laajuuteen nähden asianmukainen ammatillinen vastuuvakuutus tai muu vastaava tai päämäärältään keskeisiltä osin vertailukelpoinen takuu tai korvausjärjestely.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että palveluntarjoajat antavat vastaanottajalle pyynnöstä tiedot 1 kohdassa tarkoitettusta vakuutuksesta tai takuusta ja erityisesti

vakuutuksen tai takuun antajan yhteistiedot ja maantieteellistä kattavuutta koskevat tiedot.

3. Tilanteessa, jossa palveluntarjoaja sijoittautuu jäsenvaltion alueelle, kyseinen jäsenvaltio ei voi vaatia palveluntarjoajalta ammatillista vakuutusta tai vakuutta, jos palveluntarjoaja jo kuuluu vastaavan tai päämäärältään keskeisiltä osin vertailukelpoisen takuun piiriin toisessa jäsenvaltiossa, jossa tällä on jo toimipaikka.

Siinä tapauksessa, että vastaavuus on vain osittainen, jäsenvaltiot voivat vaatia lisätakuuta niille osatekijöille, joita ei jo ole katettu.

4. Edellä 1, 2, ja 3 kohta ei vaikuta vakuutusjärjestelmiin tai ammatillisiin takuisiin, joista säädetään yhteisön muissa säädöksissä.
5. Edellä 1 kohdan täytäntöönpanon yhteydessä komissio voi vahvistaa 42 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen luettelon palveluista, joilla on 1 kohdassa tarkoitetut ominaispiirteet, ja yhteisistä perusteista, joilla mainitussa kohdassa tarkoitetun vakuutuksen tai takuun tarkoituksenmukaiset ominaispiirteet voidaan määritellä riskin luonne ja laajuus huomioon ottaen.

28 artikla

Kaupan jälkeiset takuut

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että palveluntarjoajat antavat vastaanottajalle pyynnöstä tiedot kaupan jälkeisestä takuusta, sen sisällöstä sekä sen täytäntöönpanemiseksi vaadittavista tekijöistä ja erityisesti sen kestosta ja alueellisesta kattavuudesta.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitetut tiedot annetaan kaikissa palveluntarjoajan asiakirjoissa, joissa tarjottavat palvelut esitetään yksityiskohtaisesti.
3. Edellä 1 ja 2 kohta ei vaikuta yhteisön muiden säädösten mukaisten kaupan jälkeisiä takuita koskevien järjestelmien soveltamiseen.

29 artikla

Säänneltyjä ammatteja koskeva kaupallinen viestintä

1. Jäsenvaltioiden on poistettava säänneltyjä ammatteja koskevan kaupallisen viestinnän täydelliset kiellot.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että säänneltyjä ammatteja koskevassa kaupallisessa viestinnässä noudatetaan yhteisön lainsäädännön mukaisia ammatillisia sääntöjä ja erityisesti sääntöjä, joiden aiheena on ammattikunnan riippumattomuus, arvo ja kunnia sekä ammatillinen salassapitovelvollisuus, jotka määräytyvät kunkin ammatin erityispiirteiden mukaan.

30 artikla

Monialatoiminta

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että palveluntarjoajille ei aseteta vaatimuksia, jotka velvoittavat harjoittamaan yksinomaan tiettyä toimintaa tai joilla rajoitetaan erilaisten toimintamuotojen harjoittamista yhdessä tai osana yhteistyöhanketta.

Tällaisia rajoituksia voidaan kuitenkin asettaa seuraaville palveluntarjoajille:

- a) säänneltyjen ammattien harjoittajille, siltä osin kuin rajoitusten asettaminen on perusteltua kunkin ammatin erityispiirteisiin mukautettujen erilaisten ammattietiikkaan liittyvien vaatimusten noudattamiseksi;
 - b) palveluntarjoajille, jotka tarjoavat sertifiointi- tai akkreditointipalveluja, teknisiä tarkastuspalveluja tai testaukseen tai kokeisiin liittyviä palveluja, siltä osin kuin rajoitusten asettaminen on perusteltua palveluntarjoajien riippumattomuuden ja puolueettomuuden takaamiseksi.
2. Kun monialatoiminta sallitaan, jäsenvaltioiden on varmistettava seuraavat seikat:
 - a) eturistiriidat ja tiettyjen toimintojen väliset yhteensopimattomuudet otetaan ennakolta huomioon;
 - b) taataan tiettyjen toimintojen edellyttämä riippumattomuus ja puolueettomuus;
 - c) taataan ammattietiikkaan liittyvien vaatimusten yhteensopivuus erityisesti ammatillisen salassapitovelvollisuuden osalta.
 3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että palveluntarjoajat antavat vastaanottajalle pyynnöstä tietoja monialatoiminnastaan ja yhteistyöhankkeistaan sekä eturistiriitojen välttämiseksi toteutetuista toimenpiteistä. Nämä tiedot on annettava kaikissa palveluntarjoajan asiakirjoissa, joissa tarjottavat palvelut esitetään yksityiskohtaisesti.
 4. Jäljempänä olevan 41 artiklan nojalla annettavissa kertomuksissa jäsenvaltioiden on ilmoitettava palveluntarjoajat, joita 1 kohdassa tarkoitetut vaatimukset koskevat, kyseisten vaatimusten sisältö sekä syyt, joiden vuoksi vaatimuksia pidetään perusteltuina.

31 artikla

Laatupolitiikka

1. Jäsenvaltioiden on toteuttava yhteistyössä komission kanssa rinnakkaistoimenpiteitä kannustaakseen palveluntarjoajia toteuttamaan vapaaehtoisuuden perusteella toimenpiteitä palvelujen laadun takaamiseksi erityisesti:
 - a) teettämällä toimintojensa sertifiointeja tai riippumattomien elinten suorittamia toimintojensa arviointeja;

- b) laatimalla omia laatusopimuksia tai osallistumalla ammatillisten järjestöjen yhteisön tasolla laatimiin laatusopimuksiin tai -merkintöihin.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vastaanottajat ja palveluntarjoajat voivat helposti saada palveluja koskevien merkintöjen ja muiden laatumerkkien merkitystä ja myöntämisperusteita koskevat tiedot.
 3. Jäsenvaltioiden on toteutettava yhteistyössä komission kanssa rinnakkaistoimenpiteitä kannustaakseen jäsenvaltioiden ammattialajärjestöjä sekä kauppakamareita ja elinkeinojärjestöjä toimimaan yhteistyössä yhteisön tasolla palvelujen laadun edistämiseksi erityisesti siten, että helpotetaan palveluntarjoajien aseman tunnustamista.
 4. Jäsenvaltioiden on toteutettava yhteistyössä komission kanssa rinnakkaistoimenpiteitä kannustaakseen parantamaan palvelujen laatua ja puutteita koskevaa kriittistä tiedotusta ja erityisesti kehittämään yhteisön tason vertailevia kokeita tai testejä sekä niiden tuloksia koskevaa tiedotusta.
 5. Jäsenvaltiot ja komissio kannustavat sellaisten vapaaehtoisten eurooppalaisten standardien kehittämistä, joiden tavoitteena on edistää eri jäsenvaltioiden palveluntarjoajien toimittamien palvelujen yhteensopivuutta sekä parantaa vastaanottajalle tiedottamista ja palvelujen laatua.

32 artikla

Riitojen ratkaiseminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavia yleisiä toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että palveluntarjoajat antavat postiosoitteen, faksinumeron tai sähköpostiosoitteen, johon kaikki vastaanottajat, myös toisessa jäsenvaltiossa asuvat, voivat suoraan osoittaa valituksensa tai josta he voivat pyytää tuotettua palvelua koskevia tietoja.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavia yleisiä toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että palveluntarjoajat vastaavat 1 kohdassa tarkoitettuihin valituksiin mahdollisimman nopeasti ja pyrkivät ripeästi löytämään niihin asianmukaisia ratkaisuja.
3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavia yleisiä toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että palveluntarjoajia vaaditaan osoittamaan tässä direktiivissä säädettyjen tietovaatimusten täyttyminen ja tietojen oikeellisuus.
4. Tapauksessa, jossa vakuus on tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanon kannalta välttämätön, jäsenvaltioiden on hyväksyttävä palveluntarjoajan tai toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen elimen vastaavat vakuudet.
5. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavia yleisiä toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että palveluntarjoaja, jota koskevat sellaiset käytännesäännöt tai joka on sellaisen ammatillisen järjestön jäsen, joihin sisältyy tuomioistuinten ulkopuolisia ratkaisumenettelyjä, ilmoittavat tästä vastaanottajalle, mainitsevat tästä kaikissa asiakirjoissa, joissa tarjottavat palvelut esitetään yksityiskohtaisesti, sekä ilmoittavat

keinot tämän menettelyn ominaispiirteitä ja soveltamisen edellytyksiä koskevien yksityiskohtaisten tietojen saamiseksi.

33 artikla

Palveluntarjoajien hyvää mainetta koskevat tiedot

1. Jäsenvaltion on annettava toisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille pyynnöstä tuomioita, seuraamuksia ja hallinnollisia tai rangaistustoimenpiteitä koskevat tiedot sekä tiedot, jotka koskevat toimivaltaisten viranomaisten antamia konkurssirikospäätöksiä palveluntarjoajaa vastaan, kun nämä päätökset ovat luonteeltaan sellaisia, että ne asettavat kyseenalaiseksi palveluntarjoajan kyvyn harjoittaa toimintaa tai tämän ammatillisen luotettavuuden.
2. Jäsenvaltion, joka antaa 1 kohdassa tarkoitettut tiedot, on samalla täsmennettävä, onko kyseessä lainvoimainen päätös vai onko päätökseen haettu muutosta, sekä muutoksenhakua koskevan päätöksen mahdollinen päivämäärä. Lisäksi jäsenvaltion on ilmoitettava kansalliset säännökset, joiden nojalla palveluntarjoaja on tuomittu tai tälle on määrätty seuraamuksia.
3. Edellä 1 kohdan täytäntöönpanossa on noudatettava asianomaisissa jäsenvaltioissa tuomituille tai henkilöille, joille on määrätty seuraamuksia, taattuja oikeuksia etenkin henkilötietojen suojan osalta.

V luku

Valvonta

34 artikla

Valvonnan tehokkuus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että palveluntarjoajan toimia koskevia valvonta- ja tutkimusvaltuuksia, joista säädetään kansallisessa lainsäädännössä, harjoitetaan myös siinä tapauksessa, että palvelu tuotetaan toisessa jäsenvaltiossa.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että palveluntarjoajat antavat toimivaltaisille viranomaisille kaikki toimintansa valvonnassa tarvittavat tiedot.

Keskinäinen avunanto

1. Jäsenvaltioiden on 16 artiklaa noudattaen annettava vastavuoroista apua ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet tehokkaan yhteistyön takaamiseksi palveluntarjoajien ja tarjottavien palvelujen valvonnassa.
2. Jäsenvaltioiden on nimettävä 1 kohdan tarkoitusta varten yksi tai useampi yhteyspiste, jonka tai joiden yhteystiedot on annettava muille jäsenvaltioille ja komissiolle.
3. Jäsenvaltioiden on toimitettava mahdollisimman pian ja sähköisesti muiden jäsenvaltioiden tai komission pyytämät tiedot.

Jos niiden tietoon on tullut palveluntarjoajan laittomia toimia tai nimenomaisia seikkoja, jotka voivat aiheuttaa vakavaa vahinkoa jäsenvaltiossa, niiden on ilmoitettava tästä viipymättä alkuperäjäsenvaltiolle.

Jos niiden tietoon on tullut sellaisen palveluntarjoajan, joka saattaa tarjota palvelujaan toisessa jäsenvaltiossa, laittomia toimia tai palveluntarjoajaa koskevia nimenomaisia seikkoja, jotka voisivat aiheuttaa vakavaa vahinkoa ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle, niiden on ilmoitettava tästä viipymättä kaikille jäsenvaltioille ja komissiolle.

4. Alkuperäjäsenvaltion on toimitettava toisen jäsenvaltion pyytämät tiedot palveluntarjoajasta, jolla on toimipaikka alkuperäjäsenvaltion alueella, ja erityisesti annettava vahvistus palveluntarjoajan toimipaikasta alueellaan sekä siitä, että kyseinen palveluntarjoaja harjoittaa toimintaansa laillisesti.

Alkuperäjäsenvaltion on suoritettava toisen jäsenvaltion pyytämiä tarkistuksia, tarkastuksia ja tutkimuksia sekä annettava tälle tiedot niiden tuloksista ja mahdollisesti toteutetuista toimenpiteistä.

5. Siinä tapauksessa, että tietopyyntöön vastaaminen aiheuttaa hankaluuksia, jäsenvaltioiden on viipymättä ilmoitettava tästä pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle ratkaisun löytämiseksi.
6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että rekisterit, joihin palveluntarjoajat on merkitty ja jotka ovat toimivaltaisten viranomaisten nähtävissä asianomaisen jäsenvaltion alueella, ovat myös muiden jäsenvaltioiden vastaavien toimivaltaisten viranomaisten nähtävissä samoin edellytyksin.

Keskinäinen avunanto palveluntarjoajan toiseen jäsenvaltioon siirtymisen tapauksessa

1. Edellä 16 artiklan kattamilla aloilla siinä tapauksessa, että palveluntarjoaja siirtyy toiseen jäsenvaltioon suorittaakseen siellä palveluja ilman, että tällä on kyseisessä

jäsenvaltiossa toimipaikkaa, tämän toisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset osallistuvat palveluntarjoajan valvontaan 2 kohdan mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset suorittavat alkuperäjäsenvaltion pyynnöstä paikalla tarkistuksia, tarkastuksia ja tutkimuksia, jotka ovat välttämättömiä alkuperäjäsenvaltion valvonnan tehokkuuden varmistamiseksi. Kyseiset viranomaiset toimivat niiden valtuuksien puitteissa, jotka niille on annettu jäsenvaltiossaan.

Toimivaltaiset viranomaiset voivat oma-aloitteisesti suorittaa paikalla tarkistuksia, tarkastuksia ja tutkimuksia, joiden on täytettävä seuraavat edellytykset:

- a) ne käsittävät ainoastaan itse asiaa koskevia toteamuksia, eivätkä ne johda muihin toimenpiteisiin palveluntarjoajaa vastaan, lukuun ottamatta 19 artiklassa tarkoitettuja poikkeuksia yksittäistapauksissa;
- b) ne eivät ole syrjiviä eikä niitä ole perusteltu sillä, että kyseessä on palveluntarjoaja, jolla on toimipaikka toisessa jäsenvaltiossa;
- c) niiden suorittamiseen on pakottavan yleisen edun mukainen ja tavoitteeseensa nähden oikeasuhteinen objektiivinen peruste.

37 artikla

Vastavuoroinen avunanto yksittäistapauksissa, joissa tehdään poikkeus alkuperämaaperiaatteesta

1. Kun jäsenvaltio aikoo toteuttaa 19 artiklassa tarkoitetun toimenpiteen, sovelletaan tämän artiklan 2–6 kohdassa säädettyä menettelyä, joka ei rajoita oikeudenkäyntimenettelyjä.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu jäsenvaltio pyytää alkuperäjäsenvaltiota toteuttamaan asianomaista palveluntarjoajaa koskevia toimenpiteitä antamalla kaikki olennaiset tiedot palvelusta sekä asiaan liittyvistä olosuhteista.

Alkuperäjäsenvaltion on tarkistettava viipymättä, harjoittaako palveluntarjoaja toimintaansa laillisesti, sekä pyynnön aiheena olevat seikat. Sen on viipymättä annettava pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle tiedoksi toteutetut tai suunnitellut toimenpiteet tai mahdolliset perusteet, joiden vuoksi toimenpiteitä ei ole toteutettu.

3. Edellä 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun tiedoksiannon jälkeen pyynnön esittäneen jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle ja alkuperäjäsenvaltiolle aikomuksestaan toteuttaa toimenpiteitä ja annettava erityisesti seuraavat tiedot:
 - a) perusteet, joiden vuoksi jäsenvaltio pitää alkuperäjäsenvaltion toteuttamia tai suunnittelempia toimenpiteitä riittämättöminä;
 - b) perusteet, joiden vuoksi jäsenvaltio pitää suunnittelempia toimenpiteitä 19 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisina.

4. Toimenpiteet voidaan toteuttaa vasta 15 arkipäivän kuluttua 3 kohdassa tarkoitetusta ilmoituksesta.
5. Komission on viipymättä tutkittava ilmoitettujen toimenpiteiden yhteisön oikeuden mukaisuus, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäsenvaltion mahdollisuutta toteuttaa kyseisiä toimenpiteitä 4 kohdassa vahvistetun määräajan jälkeen.

Jos komissio toteaa päätelmissään, että toimenpide ei ole yhteisön oikeuden mukainen, se tekee päätöksen, jossa se pyytää asianomaista jäsenvaltiota pidättymään suunnitelluista toimenpiteistä tai lopettamaan viipymättä kyseisten toimenpiteiden toteuttamisen.

6. Kiireellisissä tapauksissa jäsenvaltio, joka aikoo toteuttaa toimenpiteen, voi poiketa 3 ja 4 kohdan soveltamisesta. Tällöin toimenpiteistä on ilmoitettava viipymättä komissiolle ja alkuperäjäsenvaltiolle, ja samalla on annettava perusteet, joiden vuoksi jäsenvaltio pitää tapausta kiireellisenä.

38 artikla

Soveltamista koskevat toimenpiteet

Komissio vahvistaa 42 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen tämän luvun täytäntöön panemiseksi tarvittavat soveltamista koskevat toimenpiteet, joiden tarkoituksena on 35 ja 37 artiklassa säädettyjen määräaikojen täsmentäminen sekä yhteyspisteiden välisen sähköisen tiedonvaihdon yksityiskohtaisten sääntöjen ja erityisesti tietojärjestelmien yhteentoimivuutta koskevien säännösten vahvistaminen.

VI luku

Lähentymisohjelma

39 artikla

Yhteisön laajuiset käytäntösäännöt

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava yhteistyössä komission kanssa rinnakkaistoimenpiteitä kannustaakseen yhteisön oikeuden mukaisten yhteisön tason käytäntösääntöjen laatimista erityisesti seuraavilla aloilla:
 - a) säänneltyjä ammatteja koskevan kaupallisen viestinnän sisältö ja yksityiskohtaiset säännöt, jotka mukautetaan kunkin ammatin erityispiirteisiin;
 - b) säänneltyjen ammattien ammattietiikkaa koskevat säännöt, joiden tavoitteena on taata kunkin ammatin erityispiirteet huomioon ottaen erityisesti riippumattomuus, puolueettomuus ja ammatillinen salassapitovelvollisuus;

- c) kiinteistönvälittäjien toiminnan harjoittamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt.
- 2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitetut käytäntesäännöt ovat saatavilla sähköisesti ja että ne toimitetaan komissiolle.
- 3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että palveluntarjoajat ilmoittavat vastaanottajan pyynnöstä tai kaikissa asiakirjoissa, joissa tarjottavat palvelut esitetään yksityiskohtaisesti, mahdolliset kyseistä palveluntarjoajaa koskevat käytäntesäännöt sekä osoitteen, jossa nämä säännöt ovat sähköisesti nähtävissä, ja kielet, joilla säännöt ovat saatavilla.
- 4. Jäsenvaltioiden on toteutettava yhteistyössä komission kanssa rinnakkaistoimenpiteitä kannustaakseen ammattialajärjestöjä ja ammatillisia järjestöjä tai vastaavia elimiä panemaan kansallisella tasolla täytäntöön yhteisön tasolla hyväksytyt käytäntesäännöt.

40 artikla

Täydentävä yhdenmukaistaminen

- 1. Komissio tarkastelee viimeistään [1 vuosi direktiivin voimaantulosta] mahdollisuutta esittää yhdenmukaistamissäädöksiä koskevia ehdotuksia seuraavista kysymyksistä:
 - a) arvokuljetusten toteutusta koskevat yksityiskohtaiset säännöt;
 - b) rahapelitoiminta, jossa asetetaan rahallista arvoa omaavia panoksia sattumaan perustuvissa peleissä, arpajais- ja vedonlyöntitoiminta mukaan luettuina, komission kertomuksen ja sidosryhmien laajan kuulemisen pohjalta;
 - c) mahdollisuus hoitaa saatavien oikeudellista perintää.
- 2. Komissio tarkastelee tarvetta esittää palvelujen sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan takaamiseksi täydentäviä aloitteita tai säädösehdotuksia erityisesti seuraavista kysymyksistä:
 - a) kysymykset, jotka ovat kuuluneet yksittäistapauksiin sovellettavien poikkeusten piiriin ja jotka ovat osoittaneet yhteisön tason yhdenmukaistamisen olevan tarpeen;
 - b) edellä 39 artiklassa tarkoitetut kysymykset, joiden osalta ei ole voitu laatia käytäntesääntöjä ennen päivää, jona direktiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä, tai jotka eivät ole riittäviä sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan takaamiseksi;
 - c) jäljempänä 41 artiklassa säädetyn keskinäisen arvioinnin johdosta esille tulleet kysymykset;
 - d) kuluttajansuoja ja rajatylittävät sopimukset.

41 artikla

Keskinäinen arviointi

1. Viimeistään [päivänä, jona direktiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä] jäsenvaltioiden on annettava komissiolle kertomus seuraavissa kohdissa säädetyistä tiedoista:
 - a) lupajärjestelmää koskeva 9 artiklan 2 kohta;
 - b) arvioitavia vaatimuksia koskeva 15 artiklan 4 kohta;
 - c) monialatoimintaa koskeva 30 artiklan 4 kohta.
2. Komissio toimittaa 1 kohdassa tarkoitetut kertomukset jäsenvaltioille, joiden on ilmoitettava kuuden kuukauden kuluessa kutakin kertomusta koskevat huomautuksensa. Komissio kuulee samassa määräjassa sidosryhmiä kyseisistä kertomuksista.
3. Komissio antaa kertomukset ja jäsenvaltioiden huomautukset 42 artiklan 1 kohdan mukaisen komitean käsiteltäväksi, ja komitea voi esittää huomautuksia.
4. Edellä 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut huomautukset huomioon ottaen komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2008 yhteenvetokertomuksen ja tarvittaessa siihen liittyviä täydentäviä ehdotuksia.

42 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa komitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja.
2. Viitattaessa tähän kohtaan sovelletaan päätöksen 1999/486/EY 3 artiklassa säädettyä neuvoo-antavaa menettelyä ja otetaan huomioon mainitun päätöksen 7 artiklan 3 kohta ja 8 artikla.
3. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

43 artikla

Kertomus

Edellä 41 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun yhteenvetokertomuksen antamisen jälkeen komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle joka kolmas vuosi kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta sekä tarvittaessa sen mukauttamista koskevia ehdotuksia.

Direktiivin 1998/27/EY muuttaminen

Lisätään direktiivin 98/27/EY liitteessä olevaan 1 kohtaan seuraava alakohta:

- ”13. Sisämarkkinapalveluista [...] päivänä [...]kuuta [...] annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi/.. /EY (EUVL L..., ..., s.)”.

VII luku

Loppusäännökset

45 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään [kahden vuoden kuluttua tämän direktiivin voimaantulosta]. Niiden on toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle viipymättä sekä kyseisiä säännöksiä ja tätä direktiiviä koskeva vastaavuustaulukko.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

46 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

47 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä [...]

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies
[...]

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
[...]

SÄÄDÖKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

Politiikan ala(t): Sisämarkkinat

Toiminnan ala(t): Tavaroiden ja palveluiden sisämarkkinat

TOIMENPITEEN NIMI: EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI PALVELUISTA SISÄMARKKINOILLA

1. BUDJETTIKOHDAT + OTSAKKEET

12 02 01 Sisämarkkinoiden toteuttaminen ja kehittäminen

12 01 04 01 Sisämarkkinoiden toteuttaminen ja kehittäminen – Hallintomenot

2. NUMEROTIEDOT

2.1. Toimenpiteen kokonaismäärärahat (toimintamenot): 0,700 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoina, sisältyvät jo sisämarkkinoiden toimintalohkon rahoitusohjelman nykyisiin määrärahoihin.

2.2. Toimenpiteen soveltamisaika:

2004–2010

2.3. Monivuotinen kokonaismenoarvio:

(a) Maksusitoumusmäärärahojen/maksumäärärahojen aikataulu (rahoitustuki)
(vrt. kohta 6.1.1)

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ja seur. vuodet	Yht.
Maksusitoumukset	0,200	0,400					
Maksut	0,100	0,500					

(b) Tekninen ja hallinnollinen apu ja tukimenot (vrt. kohta 6.1.2)

Maksusitoumukset				0,100			
Maksut				0,100			

a+b yhteensä							
Maksusitoumukset	0,200	0,400		0,100			
Maksut	0,100	0,500		0,100			

- (c) Henkilöstön ja muiden hallintomenojen rahoitusvaikutus yhteensä
(vrt. kohdat 7.2 ja 7.3)

Maksusitoumukset/ maksut	0,869	0,869	0,869	0,869			
-----------------------------	-------	-------	-------	-------	--	--	--

a+b+c YHTEENSÄ							
Maksusitoumukset	1,069	1,269	0,869	0,969			
Maksut	0,969	1,369	0,869	0,969			

2.4. Yhteensopivuus ohjelmasuunnitelman ja rahoitusnäkökymien kanssa

Ehdotus on tehdyn ohjelmasuunnitelman mukainen.

2.5. Vaikutukset tuloihin:

Ehdotus ei vaikuta tuloihin (kyseessä ovat toimenpiteen toteuttamiseen liittyvät tekniset näkökohdat).

3. BUDJETTITIEDOT

12 02 01 Sisämarkkinoiden toteuttaminen ja kehittäminen

Menolaji		Uusi	EFTA osallistuu	Ehdokasmaat osallistuvat	Rahoitus- näkökymien otsake
Ei-pakoll.	JM	EI	KYLLÄ	EI	Nro 3

12 01 04 01 Sisämarkkinoiden toteuttaminen ja kehittäminen – Hallintomenot

Menolaji		Uusi	EFTA osallistuu	Ehdokasmaat osallistuvat	Rahoitus- näkökymien otsake
Ei-pakoll.	EI-JM	EI	KYLLÄ	EI	Nro 3

4. OIKEUSPERUSTA

EY:n perustamissopimuksen 47 artiklan 2 kohta ja 55 artikla sekä 71 artikla ja 80 artiklan 2 kohta

5. KUVAUS JA PERUSTELUT

5.1. Yhteisön toiminnan tarve

5.1.1. Toiminnan tavoitteet

Palveluita on kaikkialla nykyaikaisessa taloudessa. EU:ssa palvelut julkishallintoa lukuun ottamatta edustavat 53,6 prosenttia BKT:stä ja 67,2 prosenttia työllisyydestä ja tarjoavat hyvät

näkymät tulevalle kasvulle ja uusille työpaikoille. Lukuisat esteet haittaavat kuitenkin rajatylittävien palvelujen tarjoamisvapautta ja rajatylittävää sijoittautumisvapautta. EU:n taloudellisen uudistusohjelman päätavoitteena onkin toteuttaa sisämarkkinoiden palvelumahdollisuudet ja varmistaa, että ne tuovat parempaa laatua ja lisäarvoa Euroopan kansalaisille ja yrityksille.

Komission kertomus palvelujen sisämarkkinatilanteesta (KOM(2002) 441 lopullinen) sisälsi luettelon esteistä, jotka haittaavat rajatylittävien palvelujen kehittymistä. Nämä esteet vaikuttavat moniin eri palvelutoimiin, kuten jakeluun, työlläytymiseen, sertifiointiin, laboratorioihin, rakentamiseen, kiinteistönvälitykseen, käsityöalaa ja matkailuun, ja ne koskevat erityisen raskaasti pk-yrityksiä, jotka hallitsevat palvelualaa (89 prosenttia pk-yrityksistä toimii palvelualalla).

Kertomuksessa ja sisämarkkinoiden palveluja koskevaa direktiiviä seuraavassa vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan näiden esteiden vaikutuksia EU:n talouteen ja osoitetaan mahdollisia hyötyjä, jotka palvelujen sisämarkkinoita pirstovien esteiden poistamisella on saavutettavissa.

5.1.2. Ennakkoarviointiin liittyvät toimenpiteet

- a) Palvelujen sisämarkkinoita koskevan komission strategian ennakkoarviointi suoritettiin sisäisenä tutkimuksena elokuussa 2002. Palvelujen sisämarkkinastrategia on kaksivaiheinen. Ensimmäinen vaihe päätettiin edellä mainitulla kertomuksella palvelujen sisämarkkinatilanteesta. Toinen vaihe käsittää palvelujen sisämarkkinoita koskevan direktiiviehdotuksen hyväksymisen ohella muitakin kuin sääntelytoimenpiteitä.
- b) Ennakkoarvioinnissa selvitettiin palvelustrategian käsite, perusteet ja lähestymistapa sekä laadittiin yhteenveto palvelustrategian ensimmäisessä vaiheessa suoritetusta työstä, missä keskityttiin erityisesti esteiden lukuisiin ilmenemismuotoihin. Siihen sisältyi myös alustavat luonnokset järjestelmiksi ja indikaattoreiksi, joilla mitataan palvelustrategian toisen vaiheen tehokkuutta.

Siinä havaittiin, että palvelustrategia oli tähän mennessä hallittu hyvin, ja annettiin tarpeelliset tiedot palvelustrategian toisen vaiheen toteuttamiseksi. Siinä vahvistettiin komission toiminnan tarve tällä alalla ja vahvistettiin komission toimenpiteiden lisäarvo ja kustannustehokkuus.

5.2. Suunnitellut toimet ja yhteisön rahoitustukea koskevat yksityiskohtaiset säännöt

Direktiivillä puututaan sisämarkkinaesteisiin kolmen toisiinsa liittyvän tekijän yhdistelmällä: alkuperämaaperiaate, yhdenmukaistaminen ja hallinnollinen yhteistyö.

- Rajatylittävän sijoittautumisen edistämiseksi tarvitaan hallinnollista yksinkertaistamista, niiden rajoitusten poistamista, jotka johtuvat turhan mutkikkaista, läpinäkymättömistä tai syrjivistä lupamenettelyistä, sekä muiden sellaisten vaatimusten poistamista, jotka nykyisin haittaavat palveluntarjoajien rajatylittäviä sijoittautumisstrategioita.
- Palveluntarjoamisen vapauteen vaikuttavat esteet edellyttävät ennen kaikkea sitä, että jäsenvaltiot pidättyvät soveltamasta omia sääntöjään ja säädöksiään muista

jäsenvaltioista käsin tarjottaviin palveluihin eivätkä ohjaile ja valvo niitä. Sen sijaan niiden olisi luotettava palveluntarjoajan alkuperämaan viranomaisvalvontaan. Väliaikaiset poikkeukset alkuperämaaperiaatteesta kuitenkin sallitaan – esimerkiksi turvallisen rahakuljetuksen ja velkaperinnän osalta. Näitä kysymyksiä on vielä analysoitava, ja niistä tehdään ulkoisia selvityksiä.

- Alkuperämaaperiaatteen soveltaminen edellyttää tehokasta järjestelmää jäsenvaltioiden väliselle hallinnolliselle yhteistyölle, jossa määritellään vastuut rajatylittävän palveluntarjonnan yhteydessä. Saattaa olla tarvetta koordinoitulle ratkaisulle, jotta mahdollistetaan tiedonvaihto sähköisin keinoin.

Direktiivissä varmistetaan toteutuksen asteittainen lähestymistapa. Siinä puututaan moniin eri esteisiin välittömästi ja luodaan kehys, jolla ratkaistaan tietyin määräajoin jäljellä olevat esteet jäsenvaltioiden keskinäisen arvioinnin sekä sidosryhmien kuulemisen pohjalta. Tästä syystä resurssit jaetaan tietyille ajalle.

5.3. Toteutusta koskevat yksityiskohtaiset säännöt

Direktiivin käsittelystä neuvostossa ja Euroopan parlamentissa vastaa sisämarkkinoiden pääosaston henkilöstä nykyisin resurssein. Direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä edellyttää jäsenvaltioiden seurantaa ja niille annettavaa tukea. Sisämarkkinoiden pääosaston henkilöstö huolehtii myös tästä tehtävästä. Direktiivin 41 artiklassa täsmennetään niin ikään, että komissiota avustaa tietyissä erityiskysymyksissä komitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista.

6. RAHOITUSVAIKUTUKSET

6.1. Kokonaisrahoitusvaikutus toimintamenoihin - (koko ohjelmakaudeksi)

6.1.1. Rahoitustuki

Maksusitoumukset (milj. euroa kolmen desimaalin tarkkuudella)

Jakautuminen	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ja seur. vuodet]	Yhteensä
Toimi 1		0,400					
Toimi 2	0,200						
jne.							
YHTEENSÄ	0,200	0,400					

6.1.2. Tekninen ja hallinnollinen apu, tukimenot ja tietotekniikkakustannukset (maksusitoumusmäärärahat)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ja seur. vuodet	Yhteensä
1) Tekninen ja hallinnollinen apu							
a) Teknisen avun toimitot							
b) Muu tekninen ja hallinnollinen apu: - sisäinen: - ulkoinen: <i>josta hallinnon tietotekniikkajärjestelmien rakentamis- ja ylläpitokustannusten osuus</i>				0,100			
Kohta 1 yhteensä							
2) Tukimenot							
a) Selvitykset							
b) Asiantuntijakokoukset							
c) Tiedotus ja julkaisut							
Kohta 2 yhteensä							
YHTEENSÄ				0,100			

6.2. Toimintamenojen toimenpidekohtainen kustannuslaskelma (koko ohjelmakaudeksi)

Maksusitoumukset (miljoonaa euroa kolmen desimaalin tarkkuudella)

Jakautuminen	Tuotoksen tyyppi (hankkeet, asiakirjat)	Tuotosten määrä (yhteensä vuosiksi 2004– 2010)	Yksikkökustan- nus keskimäärin	Kokonais- kustannukset (yhteensä vuosiksi 2004–2010)
<u>Toimi 1</u>				
- Toimenpide 1 (analyysi turvalli- sesta rahakuljetuksesta tarkoituk- sena ehdottaa täydentävää yhden- mukaistamista)	Selvitys	1	0,200	0,200
- Toimenpide 2 (analyysi velka- perinnästä tarkoituksena ehdottaa täydentävää yhdenmukaistamista)	Selvitys	1	0,200	0,200
<u>Toimi 2</u>				
- Toimenpide 1 (taloudellisten indikaattoreiden kehittäminen ja seuranta – vrt. 8.1 Seurantajärjestelmä)	Selvitys	1	0,200	0,200
KOKONAISKUSTANNUKSET			0,600	0,600

7. VAIKUTUKSET HENKILÖSTÖÖN JA HALLINTOMENOIHIIN

Henkilö- ja hallintoresursseja koskevat tarpeet katetaan toimenpidettä hallinnoivalle pääosastolle myönnettyistä määrärahoista vuosittaisen budjettimenettelyn puitteissa.

7.1. Vaikutus henkilöresursseihin

Toimen laji		Toimenpiteen hallinnointiin tarvittava nykyinen henkilöstö		Yht.	Toimenpiteestä johtuvien tehtävien kuvaus
		Vakinaisten toimien määrä	Väliaikaisten toimien määrä		
Virkamiehet tai väliaikaiset toimihenkilöt	A	6	0,5	6	Koska direktiivi koskee monia eri palvelutoimia, tarvitaan erityis- osaamista lukuisilta aloilta (jakelu, säänneltyt ammatit, rakentaminen, sertifiointi, käsityöalat jne.) ja erityiskysymyksistä, kuten terveyden- hoitokulujen korvaamisesta tai hallinnollisesta yksinkertaistamisesta.
	B	1		1,5	
	C				
Muu henkilöstö		1 KA		1	
Yhteensä		8	0,5	8,5	

7.2. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Henkilöstön laji	Määrä	Laskutapa*
Virkamiehet	0,756	7 * 0,108
Väliaikaiset toimihenkilöt	0,054	0,5 * 0,108
Muu henkilöstö (budjettikohta mainittava)	0,043	1 * 0,043
Yhteensä	0,853	

Määrät vastaavat 12 kuukauden kokonaismenoja.

7.3. Muut toimesta johtuvat hallintomenot

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Budjettikohta (numero ja otsake)	Määrä	Laskutapa
Kokonaismäärärahat (osasto A7)		
12 01 02 11 01 – Virkamatkat		
12 01 02 11 02 – Kokoukset, konferenssit		
12 01 02 11 03 – Komiteat (neuvoa-antava komitea)	0,016	24 asiantuntijaa* 650
12 01 02 11 04 – Selvitykset ja kuulemiset		
Muut menot (eriteltävä)		
Tietojärjestelmät		
Muut hallintomenot (eriteltävä)		
Yhteensä	0,016	

Määrät vastaavat 12 kuukauden kokonaismenoja.

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

I.	Yhteensä vuodessa (7.2 + 7.3)	0,869
II.	Toimen kesto	4 vuotta
III.	Toimen kokonaiskustannukset (I x II)	3,476 *

* henkilöresurssien kustannukset on mahdollista jakaa yli neljälle vuodelle riippuen neuvottelujen tuloksista ja seuraavasta työohjelmasta

8. SEURANTA JA ARVIOINTI

8.1. Seurantajärjestelmä

Jäsenvaltioiden olisi pantava direktiivi täytäntöön kaksi vuotta sen antamisen jälkeen (annettaneen vuoden 2005 lopulla), eli vuoden 2007 loppuun mennessä. Lisäksi on varattava yksi vuosi (vuoden 2008 loppuun asti) siihen, että siirrytään tarvittavaan hallinnolliseen

yhteistyöjärjestelmään (on toteutettava sähköiset menettelyt, otettava käyttöön keskitetyt asiointipisteet jne.). Tässä toteutukselle varatussa lisäajassa on otettu huomioon alussa tarvittavat hallinnolliset investoinnit.

Komission yksiköt, joita avustaa jäsenvaltioiden edustajista muodostettu komitea, seuraavat ja tukevat aktiivisesti 25 jäsenvaltiota direktiivin saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Direktiivin laaja soveltamisala ja siinä käsitellyt eri aiheet edellyttävät komission ja jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä, jotta varmistetaan direktiivin joustava ja yhdenmukainen täytäntöönpano ja toimivuus kaikkialla unionissa.

Komission yksiköiden on myös tarkoitus seurata direktiivin oletettuja vaikutuksia. Tarkemmin, ulkoisten talouskonsulttien avustuksella (sopimus on jo tehty, mutta siihen tarvitaan rahoitus vuonna 2004) kartoitetaan taloudelliset indikaattorit (esim. palveluyritysten mukautuskustannukset, yhteisön rajatylittävä kauppa/suorat ulkomaiset sijoitukset palveluihin, pk-yritysten osallistuminen rajatylittävään kauppaan/suorat ulkomaiset sijoitukset, hintaerot).

8.2. Arvioinnin yksityiskohtaiset säännöt ja arviointijaksot

Koska todellisia taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia ei voida mitata ennen kuin direktiivi on kaikilta osiltaan toiminassa, ehdotetaan, että ensimmäinen jälkiarviointi suoritetaan kertomuksessa, jonka komissio esittää vuoteen 2008 mennessä ja että seuraavat arvioinnit suoritetaan kertomuksissa, jotka esitetään joka kolmas vuosi ensimmäisen kertomuksen jälkeen.

9. PETOSTEN TORJUNTATOIMET

Edellä mainittujen selvityssopimusten tekemiseksi käytetään avoimia tarjouskilpailuja, joista seuraavia sopimuksia seurataan tarkasti.